

Pwa Pisha'akhɔ ɲkwan ha'an
Jouŋ
fī'i nɛ
Kāoŋ nu pa tho nu

Jouŋ lūgwi nā'an nu ɲwa'anli yei pi ni chhu nu njiŋ nnu ɲa a nā'an ɲwa'anli gho nthɛ yie nɛ. A fī'i ɲa pi nā'an ɲwa'anli yei nne ɲa ɲgwa ji ɲa Jishɔ Ju Ŋa Minnwi ni Nchu'ɔ Ntaoŋ nɔ Ŋkwe nɛ, pugu pa ɲa ŋoŋ mbiŋ vi, a fā'o chombhi.

Jouŋ fī'i mishweishwei yi yei moŋ paa mɛmme ghrà. Fūoŋ yi fī'i fā'a Jishɔ moŋ nthɛ minaŋ. A pini nu'un mfi'i ɲkwan ha'an ɲgwa ni nchwīe ndii ɲa pugu ni nja'o ndɔ nɔ pa fā'a Jishɔ nɛ, Ki pugu ni ɲkakra mbiŋ vi ki pugu ni ndāa vi lāa. Moŋ mbra mme ghrà, Jouŋ fɛ ndii nɔ fī'i nu pa nnu ɲa a ni ndɔgo li'i moŋ shwi'i taŋ Lli Nji'a nɛ.

Jouŋ fī'i moŋ khwachəi li'i moŋ ɲwa'anli yei ɲkwan ha'an Jishɔ nōoŋ noŋ yi ni ligi ye ɲa Minnwi ni nōoŋ noŋ yi nɔ gho ɲkaa yu nɛ. Ligi gho pɔ: A Mmu. Wu'ɔ nenne Jouŋ pini nu'un nōoŋ khwachəi li ghoghrao ɲa Jishɔ ni nōoŋ nɛ. Jouŋ fī'i paa ɲgé ɲa Jishɔ ni ɲku'ɔ moŋ gu pi fūoŋ llé moŋ shwi'i taŋ. Jouŋ chrā ntou yi ɲkuoŋ nnu fā'o nu chombhi ki mme pi nɔ tɔgo nu mbho Jishɔ. A fī'i ɲa Chombhi ki mme yei gha njē ni ɲoŋ pi ndii ɲa ɲgaŋ vi piŋ Jishɔ Krishto ɲa a ju mbo shendaŋ, mbini mbo chombhi, mbini mbo nnu shini nɛ. Ta'a mme nnu ɲa a pɔ moŋ ɲwa'anli yei pɔ ɲa Jouŋ loŋo pa yaŋ ɲa ɲgwa ji

ne, mā'an fi'i pa nnu mon jijwe no gho. Pa maon pigho pa yaon no ŋkhi, brei, lí'ε, ŋkē'i minjii pugu pa minjii, ndaa grape pugu pa ntien yi.

Chrà chombhi

¹ Ŋkaon pi maa nchwīe mbhi, Chrà gho ni ŋkwo po, Chrà gho po pugu Minnwi, Chrà gho po Minnwi. ² A ni mbo pugu Minnwi ka'a no njē yi. ³ Sheshe yaon ŋa pi pūon ne togo pi mbho yu. A kan ni ŋkien pa'a sheshe yaon ŋa pi pūon ne lo mbo yi pūon. ⁴ Chombhi ni ndho pi mbho Chrà gho, chombhi gho po lí'ε ŋgwamishua. ⁵ Lí'ε gho the mon njinjin ndo pa'a njinjin lo ŋga'a vi.

⁶ Minnwi ni ntaon yichai non, ligi yi po Jouŋ. ⁷ A ni ntho no minkwentie no chrà nu nthe lí'ε gho, nne ŋa ŋuon ŋgwa nthe pugu pin ntogo pi ŋkuon chrà yi. ⁸ A shini ndo mbo ju mbo lí'ε gho. A ni ŋgu'ɔ mbo pi minkwentie no chrà nu nthe lí'ε gho. ⁹ Ŋkien lí'ε gho ni ntho nu ŋkuon mbhi, mbo lí'ε ŋa a the mfe lí'ε ni ŋuon ŋgwa ne.

¹⁰ A ni mbo ŋkuon mbhi ndo pi togo pi mbho yu nchwīe mbhi, ndo pa'a mbhi lo nji vi. ¹¹ A ni ntho nthe ji, ndo pa'a ŋgwa pi pigho lo ŋa'an njù'ɔ yugu gho. ¹² Ndo ni ŋuon ŋgwa pe ŋa pugu ni ŋa'an njù'ɔ yugu gho ne, ŋa pugu ni mbin vi ne, a fe ghrí ni pugu no gū nu puon Minnwi, ¹³ mbo puon ŋa pi lo mbhi vugu pi ŋkwan ha'an ŋgwamishua ghà mbhi ne, mbo ŋgwa ŋa pi shi lo mbhi vugu pi ni khwā nu ŋgwamishua, ki ni pī'i nu mimbia ŋa a lan ne. Minnwi ndutho yi chwīe pi phi vugu.

14 Chrà ghò ni ngū ñonmishua nshwi'i nchho shina pia. Pia yei ndigha'ò yi, mbo ndigha'ò ye ña a wu'ò fā'ò ju nò ta'a fiɛŋ Muuŋ Tāa nɛ. A ni ndinaon ni pwapuŋ pugu pa nnu shini.

15 Jouŋ ni mbo minkwentie yi, nchhu ni nji ña, “Yei ni mbo ju ña mi ni nchrā nthe vi ña, ‘Ju ña a tho nu njiŋ a nɛ, nthiŋkwo yi chaa nyan, nthe ña a ni ñkwo pò ñkaon maa mbo.’”

16 Llo mon linaon nu mi ni pwapuŋ, a fe mboro ñkuon mboro ni pia. 17 Nthe ña pi ni mfe gí ntogo pi mbho Mushi, ndo pwapuŋ pugu pa nnu shini tho ntogo pi mbho Jisho Krishto. 18 Yichəi kaŋ ta'a ñon lo naa njəi Minnwi, ndo fiɛŋ ta'a Minnwi ña a pò yei Tāa nɛ, chwīe pi ji Minnwi.

Nkìni Jouŋ Ngaŋ Fɛ Nkhĩ

(Matio 3:1-12; Maaku 1:1-8; Luka 3:1-18)

19 Pa ngwa Juu llo Jerushaleiŋ ni ñga ntaon pa ghan fe'ingieŋ Minnwi pugu pa ngwa Levi* ña pugu pie Jouŋ Ngaŋ Fɛ Nkhĩ ña, “O pò pi gǒ?” yei pò nnu ña Jouŋ ni nchhu nɛ. 20 Jouŋ shini ndo ndāa khwē nu, a ni nja nchrā li'i wo ki lo nji'i nchieŋ nchò yi, nchhu nu ña, “Nshi lo nji'i mbo Ju ña Minnwi Chu'ò Ntaon nò Nkwe nɛ.”

21 Pugu pie vi ña, “Ti o pò pi gǒ? O Elaija?”

Jouŋ khwē ña, “Nga, ndo mbo ju.”

“O njəli'i Minnwi gho?”

Jouŋ khwē ña, “Nga.”

22 Nennɛ, pugu chhu ghò ña, “O gǒ? Pigi fā'ò nò pīni nu ni khwē nshwei ngwa ha'an pugu taon vigi nɛ. O chhu pi ña nthe non yo?”

* **1:19** 1:19 Ngwa Levi ni mbo ghan fā'a Nda Minnwi.

²³ Jouŋ khwē ŋa,
 “Mi ŋgǵi ŋoŋ ŋa a kēi nu moŋ ŋkǔnu njó.
 ‘Pēi piri Shendaŋ tithi ni Taathó ŋa a tógo
 fó nɔ ha’añ njə̀li’i Minnwi mbo Ishaya ni
 nchhu nɛ.’”

²⁴ Pichə̀i pa ŋgwa Farashi ŋa pugu ni mbo
 shina ghaŋ ntaoŋ pighó† nɛ ²⁵ pie vi ŋa, “Ti ɔ
 mien ki lo mbo Ju ŋa Minnwi Chu’o Ntaoŋ nɔ
 Nkwe, ki lo mbo Elaija, ki lo mbo njə̀li’i Minnwi
 ghó, ɔ thó kwe ŋgwa ni ŋkhǐ ki’ɛ ŋa?”

²⁶ Jouŋ khwē ni pugu ŋa, “Nga ŋkwe ŋgwa ni
 ŋkhǐ pi moŋ ŋkhǐ, ndo yichə̀i ta’a ŋoŋ thi shina
 pə̀i ŋa pə̀i shi lo nji vi, ²⁷ a thó nu njiŋ a, ndo ndo
 nji’i ŋkā’o nɔ ŋoŋ ŋa mimfɛ m̀fɛi ŋkǐ tra yi.”

²⁸ Nguoŋ nnu pei ghao ni nthó ndógo li’i
 Betani, njiɛŋ ninə̀i Jodaŋ li’i ŋa Jouŋ ni ŋkwe
 ŋgwa ni ŋkhǐ nɛ.

Jishó pɔ pi muuŋ minji Minnwi

²⁹ Mbhi gha ndaŋ, Jouŋ yə̀i Jishó a thó nu yə̀i
 yu, a chhu ŋa, “Lii njə̀i! Muuŋ Minji Minnwi ŋa
 a kwe phi ŋgwa ŋkuoŋ mbhi nɛ. ³⁰ Yei pɔ pi ŋoŋ
 ye ŋa mi ni nchrā nu nthɛ vi ndii ŋa ŋki chhu
 ŋa, ‘Ju ŋa a thó nu njiŋ a nɛ nthiŋkwo yi chaa
 nyaŋ, nthɛ ŋa a ni ŋkwo pɔ ŋkaŋ maa mbo.’
³¹ Mmu nduthó a shini ndo nji vi. Ndo ŋki thó,
 nchho mfe ŋkhǐ ni ŋgwa nne ŋa ŋgwa Ishrae ji
 vi.”

³² Jouŋ kwe ntiɛ yi, nchhu nu ŋa, “Mi ni njə̀i
 Jijwe Minnwi shwi’i nu mbiŋ yu nɔ mintu’olibuŋ
 llo po, nshwi’i ŋkina mbiŋ yu. ³³ Mmu nduthó a

† **1:24** 1:24 Yichə̀i shendaŋ nɔ tūgu nu ghrà yei pɔ ŋa *A ni ntaoŋ
 ŋgwa Farashi ntaoŋ ghaŋ ntaoŋ pighó.*

shini ndo nji'i nji vi, ndo ju na a ni ntaon a na ñkwe ngwa ni ñkhĩ mon ñkhĩ ne ni nchhu vèi na, 'Ñon na o shi njèi Jijwe shwi'i ñkina mbinj yu ne, a ju na kwe nu ñkhĩ na a shi mfe ni ngwa ne shi mbo pi mon Jijwe Minnwi.' ³⁴ Ndo ñjèi, ndo mbo minjkwentie na yei Muun Minnwi."

Jisho gē fūon ghanj younjij pi

³⁵ Mbhi ni nga ndan, Jounj pinj ntithi pugu pa paa ghanj younjij pi, ³⁶ mbe'i Jisho no ha'an a ni ntogo nu ne nchhu na, "Lii njèi, Muun Minjii Minnwi!" ³⁷ Paa ghanj younjij pi pigho ni nga nja'o nnu yei, ndollo njou njij Jisho.

³⁸ Jisho kara non yi njèi vugu pugu tho nu njij yu, a pie vugu na, "Pèi ta'a pi kha?"

Pugu khwè na, "Rabai" (njij yi po na "Masha"), "O la'a pi hin?"

³⁹ A chhu ni pugu na, "Pèi tho ne njèi." A ni mbo yaon no khwe minaon ni naonchi na pugu pugu ni ngèi njèi li'i na a ni nda'a nu ne, pugu pugu la'a llé gho.

⁴⁰ Ta'a non shina paa ngwa pigho na pugu ni nja'o Jounj chrā, pugu yōu njij Jisho ne, ni mbo Andru, mbo ndij Shemu Pita. ⁴¹ Andru ghèi ntā'a ndij vi, mbo Shemu, nchhu gho na, "Pigi yèi Ju na Minnwi Chu'o Ntaon no Ñkwe ne" (njij yi po na "Krishto").

⁴² A lōgo vi pugu yu ghèi njèi Jisho. Jisho pe'i vi nchhu na, "O Shemu, muun Jounj, pi shi mēin gho ndwe pi na, 'Kefa' njij yi po na Pita‡."

Jisho gē Fili pugu Natania

‡ 1:42 1:42 Njij Kefa pugu Pita wu'o ta'a yi, mbo na ngù'o.

⁴³ Mbhi ni nga ndaŋ, Jisho lōgo nthí mi ɲa a shi ɲgēi Galili. Njēi Fili nchhu gho ɲa, “**Tho njōu njin a.**” ⁴⁴ Fili ni ndho Beshaida mbo la’ataoŋ pa Andru pugu Pita.

⁴⁵ Fili yēi Natania nchhu gho ɲa, “Pigi yēi ɲoŋ ve ɲa Mushi ni nā’aoŋ nthē vi moŋ Nwa’aoŋli Gí, pa njēili’i Minnwi pini nā’aoŋ nthē vi ɲkaa pugu nē. A Jisho llo Nashare, mbo muuŋ Joshe.”

⁴⁶ Natania chhu gho ɲa, “A nthē nnu shi’i taon Nashare?”

Fili chhu gho ɲa, “Tho nē njēi.”

⁴⁷ Jisho yēi Natania tho nu yēi yu, a chhu gho ɲa, “**Lii njēi, yei ɲkien ɲoŋ Ishrae shishini, ɲa a lo mbo ɲgaŋ mifiɪ nē!**”

⁴⁸ Natania pie vi ɲa, “O kie nēiŋ nji a?”

Jisho khwē gho ɲa, “**Ŋkaon Fili maa mēiŋ gho ndii ɲa o ni mbo la’o muuŋ thi wunu nē, mi nī njēi gho.**”

⁴⁹ Nnē Natania khwē ɲa, “Masha, O Muuŋ Minnwi, O fūoŋ pa ɲgwa Ishrae.”

⁵⁰ Jisho khwē gho ɲa, “**O wu’o mbiŋ nthē pi ɲa nshwei gho ɲa mi nī njēi gho la’o muuŋ thi wunu nē? O shi njēi pa nnu a chaa yei.**” ⁵¹ A chhu gho ɲa, “**Shishini, nshwei vēi ɲa, pēi shi njēi po ɲa’aoŋ, pēi yēi pa ghaŋ ntaoŋ Minnwi ku’o nu ndo nshwi’i nu mbiŋ Muuŋ Ŋoŋmishua.**”

2

Jisho kara ɲkhǐ a gū là’o

¹ Paa llé ni nga ntogo, pi tho nji yichēi tini Kanaŋ moŋ Galili, mūuŋ Jisho po fo. ² Pi ni ɲgē Jisho ɲkaa yu li’i tini gho pugu pa ghaŋ younjin

pi. ³ Là'o ni nga mme, müun Jisho chhu gho na, "Pugu lo mfā'o là'o."

⁴ Jisho chhu gho na, "Ma! Yinε fā'o pi kho nō chwīe nu vāi? Ndiī a lo naa nkā'o ya'a."

⁵ Ndo müun vi chhu ni pa ghan fā'a na, "Pāi chwīe sheshe nnu na a chhu ni pāi nε."

⁶ Ntigao ndigi kñj ni'in njkhǐ na pi chwīe ni ngù'o nε ni nthi fo nne nō wēin nu njkhǐ mbo yi taontaon njkwan ha'an nù'on pa Juu nō kie nu mbo yi taontaon chhu nε. Ta'a yi lōgo jē nkuon khwe jo ngēi pi ntigao jo. ⁷ Jisho chhu ni pugu na, "Pāi ni'in njkhǐ mon pa kñj pigho a linaon." Pugu ni'in a linaon ti njwē cho gho. ⁸ A chhu ni pugu na, "Pāi nwaa yichāi fo ngēi mfe ni non na a lina nu ni ngwa li'i ji tini yei nε." Pugu nwaa.

⁹ Non na a ni ndina nu ni pa ngwa li'i ji tini gho nε ni nga njwē'i njkhǐ gho na pi kara a gū là'o nε, pa'a ndo nji li'i na a llo nε (ndo pa ghan fā'a li'i tini gho na pugu ni nwaa njkhǐ gho nε ni nji) ngan lina ni ngwa li'i ji tini gho mēin mimbā ngan tini gho, ¹⁰ nchhu gho na, "Sheshenon ghā fūon ngrā pi là'o shi'i ti ngwa gha nja nnu shi'i a maa ntho ni ye na a lo nja mbwa nε. Ndo o nū'on là'o shi'i ti ntho nchēin ndwε."

¹¹ Yei ni mbo fūon li na Jisho ni nōon Kanan mon Galili, nōon ndigha'o yi, pa ghan younjin pi pin vi.

¹² Tini gho ni nga ntogo, Jisho shwi'i Kapanun pugu pa müun vi ni pa lin pi pugu pa ghan younjin pi nda'a fo nō shigei llé.

Jisho ghēi Nda Minnwi
(*Matio 21:12-13; Maaku 11:15-17; Luka 19:45-46*)

¹³ Ndīi jì Lli Nji'a pa Juu ni ñkwo para nu, nne Jisho ku'ò Jerushaleiñ. ¹⁴ A yēi ñgwa Nda Minnwi, pugu chho mfini pa fua, pa minjīi, pa mintu'olibuñ, ni pa ghañ kwri mbiñ pugu chho ñkuoñ pa taprei pugu. ¹⁵ Jisho chwē ñgwàñ ni ñkīi ñjōu vugu nò ghao Nda Minnwi mfe mbhi pugu pa minjīi, pugu pa fua, ñkwri mbiñ ghañ kwri mbiñ ñkara taprei yugu ñkuru. ¹⁶ Nenne, nchhu ni ñgwa pe ña pugu ni mfini mintu'olibuñ ne ña, **"Pēi pei maon pei ntaon nò gho hein, ki'i pēi lōgo Nda Tāa a, a gū nda tañ."**

¹⁷ Pa ghañ younjin pi kwīñ ña pi ni nā'an ña, "Ni'in ñjù'ò nthē Nda yo shi ñji a.*"

¹⁸ Nne pa Juu chhu gho ña, "O nōon pi yēi lī ni pigi nò nōon nu ña o fā'ò ghrī nò chwē nu nnu pei?"

¹⁹ Jisho chhu ni pugu ña, **"Pēi shā'a Nda Minnwi yei, mbinì nu'un ñkrao mon trei llé."**

²⁰ Pa Juu chhu ña, "Kho nya! A lōgo khwe wuñ ñga'ò ni ñga'ò yi ntigao nò krao nu Nda Minnwi yei, o ña o shi mbi'i totho nò trei llé nya?" ²¹ Ndo Nda Minnwi ye ña Jisho ni chrà nu nthē vi ne ni mbo pi non yi. ²² A ni ñga mbo ndīi ye ña Jisho ni mbinì nu'un ñku'ò mon gu ne, pa ghañ younjin pi kwīñ ña a ni nchhu yei nnu, mbiñ chrà Minnwi pugu pa chrà ña Jisho ni nchrā ne.

Jisho ji ñjù'ò ñonmishua

* **2:17** 2:17 Nwa'anli Nkhĩ 69:9.

²³ Ndiɪ ɲa a ni mbo Jerushaleɪŋ li'ɪ ji Lli Nji'a ne, ntou ɲgwa piŋ vi nɔ ha'an pugu ni nɲɛi ntou pa li ɲa a ni nɔoŋ nu ne. ²⁴ Ndo Jishɔ shini ndo nji'ə noŋ yi mbiŋ pugu nthe ɲa a ni nji vugu ghao. ²⁵ Yichəi ɲoŋ shini ndo mfā'o nɔ shwei nu vi ni yaŋ ɲa ɲoŋmishua yie ghɔ ne, nthe ɲa ju nduthɔ yi ni nji njù'ɔ yugu.

3

Jishɔ pugu Nikodemu

¹ Yichəi nthishi pa Juu ni mbo fo, mbo ɲoŋ Farashi, ligi yi pɔ Nikodemu. ² Noŋ vei tho nɲɛi Jishɔ ni tu'u nchhu ghɔ ɲa, "Masha, pigi ji ɲa ɔ ɲgaŋ ye'i ɲgwa llo mbo Minnwi, nthe ɲa a nthe pa'a ɲoŋ lo nɔoŋ pa li pei ɲa ɔ nɔoŋ ne ki Minnwi lo mbo pugu yu ka'a."

³ Jishɔ khwē ghɔ ɲa, "Shishini, nshwei ghɔ, ɲoŋ mien ki lo mbo phi ɲkamu'ɔŋ*, pa'a Minnwi lo nsha'a fùoŋ yi moŋ chombhi yi."

⁴ Nikodemu chhu ghɔ ɲa, "Mimfe pi pini mbhi ɲoŋ pi neiŋ ndii ɲa a kwo pɔ mmeŋoŋ ne? A nthe a pini nii moŋ puŋ mūuŋ vi pi pini mbhi vi?"

⁵ Jishɔ khwē ghɔ ɲa, "Shishini, nchhu ve ɲa pi mien ki phi ɲoŋ ni ɲkhɪ pugu pa Jijwe, pa'a a lo nii moŋ Sha'afuoŋ Minnwi. ⁶ Ye ɲa a phi freinoŋ mbhi vi ne freinoŋ, ye ɲa a phi Jijwe mbhi vi ne, pɔ jijwe. ⁷ Ki'i ɲgrāo nɔ ha'an nchhu ve ɲa a yī'i ɲa pi phi vɛi ɲkamu'ɔŋ ne. ⁸ Fifrəi ghà ntogo ɲgəi nu li'ɪ ɲa a khwā ne, ɔ ya'o ɲkaŋoŋ yi ndo

* **3:3** 3:3 Moŋ chrà Gri, a nthe njin yi pini mbo ɲa llo tothi.

pa'a ndo nji li'i na a llo ne, ki li'i na a ghēi nu ne. A ha'an a po ni sheshenon na a phi Jijwe Minnwi mbhi vi ne."

⁹ Nikodemu pie na, "Pa nnu pei nthe a lōgo li'i pi nei?"

¹⁰ Jisho khwē gho na, "O ngan ye'i ngwa Ishrae ki lo nji nnu pei? ¹¹ Shishini, nchhu ve na pigi ghà nchrā pi nnu na pigi ji ne, nkwe nte yaon na pigi yei ne, ndo pa'a pēi lo mbin nnu na pigi chhu nu ne. ¹² Mi nshwei vēi ni pa nnu ŋkuon mbhi yei ki pēi lo mbin, pēi shi mbin ndii na nshwei vēi ni pa nnu po ne pi ŋkwan nei?" ¹³ Yichēi kan ta'a non lo naa ŋku'o po ŋkien non na a llo po nshwi'i shhe ne, mbo Muon Nonmishua. ¹⁴ Ndo no ha'an Mushi ni ŋkōrē mitwē'i tothi mon ŋkūnu njō ne, wu'o nenne, a yi'i na pi shi ŋkōrē Muon Nonmishua tothi, ¹⁵ nne na sheshenon na a pin vi ne, shi mfā'o chombhi ki mme.

¹⁶ "Nthe na Minnwi ni ŋkhwā ngwa ŋkuon mbhi yei ntou yi ti mfe ta'a fieŋ muon vi, na sheshenon na a pin vi ne, mba'a a yi'i ŋkhu†, a shi mfā'o chombhi ki mme. ¹⁷ Nthe na Minnwi shini ndo ntaon muon vi ŋkuon mbhi pi na a tho nsha'a mbhi sha'a, a ni ntaon vi pi na a tho nne na ngwa ŋkuon mbhi heiŋ kie mbin yu ndūgu.

¹⁸ "Mba'a pi yi'i nsha'a non na a pin vi ne. Ndo non na a lo mbin vi ne kwo po ngusha'a nthe na a lo mbin fieŋ ta'a Muon Minnwi. ¹⁹ Yei ŋkwan ha'an shā'a gho po ne: na lí'e tho ŋkuon mbhi,

† **3:16** 3:16 Yei lo mbo pi na mba'a non gho khu gu mon freinon. A po pi na mba'a non gho ma nji'i ngēi mon mōnon.

ŋgwa mien lí'ε ghɔ ŋkhwā pi njinjin nthe ŋa mbha nnu pugu pɔ pi pa pi pɪphi. ²⁰ Sheshenon ŋa a ghà nchwīe pa nnu pɪphi ne pīna lí'ε, nne pa'a ndo ntho mbara yəi lí'ε ghɔ nthe ŋa mbha nnu pi pi pɪphi shi ntaon paa. ²¹ Ndo sheshenon ŋa a ghà nchwīe nnu shini ne ghà ntho mon lí'ε, nne ŋa a nthe pi yəi ŋa nnu ŋa a chwīe nu ne a ya'o pi nchò Minnwi."

Jouŋ pi'i ligi Jisho tothi

²² Nnu pei ni ŋga ntogɔ, Jisho pugu pa ghan younjin pi ghēi mon shhe Judia, nchho fɔ pugu pugu, ŋkwe ŋgwa ni ŋkhĩ. ²³ Jouŋ ŋkaa yu ni ntho ŋkwe ŋgwa mon ŋkhĩ Aenon ŋkin Shalin, nthe ŋa ŋkhĩ ni njien fɔ, ŋgwa tho nu fɔ ŋkwe ŋkhĩ. ²⁴ (Yei ni mbo ndii ŋa pi shini ndo naa ni'in Jouŋ chéin ne.) ²⁵ Mindoundou ni ŋgū shina pa ghan younjin Jouŋ pugu pa yichəi non Juu ŋkuon nnu shigao nu non mbo yi taontaon nɔ ha'an nù'ɔn chhu ne. ²⁶ Pugu tho mbara Jouŋ nchhu ghɔ ŋa, "Masha, lii njəi, non ye ŋa pəi yu ni mbo njien ŋkhĩ Jodaŋ, ɔ chrà nɔ ligi yi ne tho ne mfe ŋkhĩ, ŋguon ŋgwa ghēi mbara vi."

²⁷ Jouŋ khwē ŋa, "Mba'a non fā'o kan ta'a yaon kan a neiŋ pi fe fe ghɔ llo po. ²⁸ Pəi ŋkaa pəi pa minkwentie pan ŋa ŋki nchhu ŋa, 'Ndo mbo Ju ŋa Minnwi Chu'ɔ Ntaon nɔ ŋkwe ne, ndo pi taon a ŋa ŋgəi shhi yu.' ²⁹ Non ŋa a lan mingwe fhi ne, ju mbo mimbia lan. Ndo taannu mimbia ŋan lan ghɔ gha ntithi nja'o ŋgɔ mimbia ŋan lan ghɔ, mfā'o pwanju'ɔ ntou yi. Nthe yie ghɔ, pwanju'ɔ a linaon ndwe. ³⁰ A shi ŋgu'ɔ ŋku'ɔ

ku'ó mbo ñon ndien, ñgu'ó nshwishwi'i mbo ñon kike'i.

³¹ Ju ña a llo pi tothi ne gha'ó nchaa ñguon ñgwa, ju ña a llo pi ñkuon shhe ne pɔ ñon ñkuon shhe, nchrā pi nnu ñkuon shhe, ndo ju ña a llo pi po ne chaa ñguon ñgwa. ³² A chhu nnu pe ña a yəi ndo ñja'ó ne, ndo pa'a kan ta'a ñon lo mbin ñkɪni yi. ³³ Ndo sheshenon ye ña a pin ñkɪni yi ne frēi mbho yi ñkuon yei nnu, ña Minnwi ñgan nnu shini. ³⁴ Nthe ña ñon ña Minnwi taon ne chrā pi chrā Minnwi nthe ña Minnwi fe Jijwe yi gho ki fi'i. ³⁵ Tāa khwā Muuñ vi, mfe ñguon yaon lien mbo yu ghao. ³⁶ Sheshenon ña a pin Muuñ ne fā'ó chombhi ki mme, ndo sheshenon ña a lo ñja'ó nchò Muuñ ne, mba'a a le mfā'ó ñkien chombhi ndo ñgə'i pigitua Minnwi shi ñkina mbin yu."

4

Jisho pugu mingwe llo Shamaria

¹ Jisho ni ñji ña pa ñgwa Farashi kwo ya'ó ña a tho mfā'ó ntou ghan younjin pi ndo ñkwe vugu ni ñkhǐ nchaa Jouŋ. ² (Ndo Jisho ndutho yi shini ndo ntho ñkwe ñgwa ni ñkhǐ, a ni ñkwe ghan younjin pi ñkwe ñgwa ni ñkhǐ.) ³ A ni ñga ñji nenne, ndollo Judia mbini Galili.

⁴ A pie ña a togo Shamaria. ⁵ Nne a tho nchəin mon yichəi mme li'i Shamaria ña pi mēin ni Shaika, ñkin nyien ña Jakɔ ni mfe ni Joshe muuñ vi ne. ⁶ Tien ñkhǐ Jakɔ ni mbo fo. Jisho ni ñkwo kina nthe fi'i nyien nu ña a ni ñkwo nyien ne, nne, nchəchho ñkin ñkhǐ gho. Ndi ñ gho ni mbo

mon ntun minaon. ⁷ Mingwe Shamaria tho li'i shūu ṅkhĩ, Jisho chhu gho ṅa, "Fe ṅkhĩ vøi nnu."
⁸ Pa ghan younjin pi ni ṅgøi mon la'a li'i yuon maon ji.

⁹ Mingwe Shamaria gho chhu ṅa, "A kie pi neiṅ, gò mbo ṅon Juu, pie yaon nnu llo mbho a mbo mingwe Shamaria?" (Nthe ṅa pa ṅgwa Juu shini ndo ntho mbo nu ni pra pugu pa ṅgwa Shamaria.)

¹⁰ Jisho khwē gho ṅa, "O kan nji fé Minnwi, ki nji ṅon ye ṅa a tho nchhu nu ṅa, 'Fe ṅkhĩ nnu ne', o kan mbie vi, a fe ṅkhĩ ṅa a ghà mfe chombhi ne ve."

¹¹ Mingwe gho chhu ṅa, "Masha, o lo nji'i mfā'o yaon nò shūu nu ṅkhĩ nò gho, tien ṅkhĩ gho lo ṅa nshii. Ti o shi mfā'o ṅkhĩ fe chombhi yei pi hin? ¹² A ni mfe ṅkhu tãa vigi Jakò mfe tien ṅkhĩ yei ni pigi. Ju ndutho yi pugu pa puon pi pugu pa minyien pi ni ṅgu'o nnu ṅkhĩ pi llo fo. O tã'a nu nchhu ṅa o gha'ogha'o nchaa Jakò tãa vigi gho?"

¹³ Jisho khwē gho ṅa, "Nji ṅkhĩ shi ṅgu'o mbini njia ṅgwa pe ṅa pugu nnu yei ṅkhĩ ne. ¹⁴ Ndo ṅon ṅa a nnu ye ṅkhĩ ṅa ñshi mfe ne, mba'a nji ṅkhĩ ma nu'un njia vi. ṅkhĩ ṅa ñshi mfe ne shi ṅgū sha'ashhe mon ṅon yu ṅku'o nu mfe chombhi ki mme."

¹⁵ Mingwe gho chhu gho ṅa, "Masha, fe ṅkhĩ yei vøi nji ṅa mba'a ma nu'un mfā'o nji ṅkhĩ, ki ntho hein li'i shūu ṅkhĩ."

¹⁶ Jisho chhu gho ṅa, "Ghøi mēin ndaon gho pøi yu tho."

¹⁷ Mingwε ghɔ khwē ghɔ ɲa, “Ndo nji’i mfā’o ndaon a.”

Jishɔ chhu ghɔ ɲa, “Ɔ chhu a kā’o ɲa, ‘Ndo mfā’o ndaon a’, ¹⁸ nthe ɲa ɔ kwo lan tien pimbia, ndo ti ye ɲa pɛi yu pɔ ndwe ne lo nji’i mbo ndaon ghɔ, nnu ɲa ɔ chhu ne nnu shini.”

¹⁹ Mingwε ghɔ chhu ghɔ ɲa, “Masha, ɲjɛi ɲa ɔ pɔ pi ɲjɛli’i Minnwi. ²⁰ Pa tǎa pigi ni nthɔ ɲga’o Minnwi pi ɲkuon mbra yei, ndo pɛi chhu ɲa a pie ɲa ɲgwa wu’ɔ ɲga’o Minnwi pi Jerushalein.”

²¹ Jishɔ chhu ghɔ ɲa, “Ma! Pij nnu ɲa ɲchhu nu ne, ndii thɔ nu ɲa mba’a pi yi’i ɲga’o Tǎa pi ɲkuon mbra yei ki Jerushalein. ²² Pɛi gha’o yaon ɲa pɛi lo nji ne, pigi gha’o yaon ɲa pigi ji. Nthe ɲa lūgu nu tɔgɔ pi mbhɔ ɲgwa Juu. ²³ Ndo ndii chhɔ thɔ nu, ndo ɲkwo pɔ hein, ɲa ɲkien ghan gha’o Minnwi shi ɲga’o Tǎa mon Jijwε pugu pa nnu shini. Nthe ɲa Tǎa tǎ’a pi ɲkwan ɲgwa pighɔ ɲa pugu gha’o vi. ²⁴ Minnwi pɔ pi Jijwε, a pie ɲa ɲgwa ha’an pugu shi ɲga’o vi ne, gha’o mon jiwε pugu pa nnu shini.”

²⁵ Mingwε ghɔ chhu ghɔ ɲa, “Nji ɲa Ju ɲa Minnwi Chu’ɔ Ntaon nɔ Nkwe ne thɔ nu (mbo ju ɲa pi mēin ni Krishto ne). A shi ɲga nthɔ, kan a shi nshwei vigi ni ɲguon nnu.”

²⁶ Jishɔ chhu ghɔ ɲa, “Mmu ɲa ɲchrā nu ve ne ju.”

²⁷ Wu’ɔ ndii ghɔ pa ghan younjin pi pini, ɲgrāo ɲa a chrā nu pugu mingwε, ndo pa’a kan ta’a ɲon vugu lo mbie vi ɲa, “Ɔ tǎ’a pi kho?” ki ɲa, “Pɛi yu chrā nu nthe kho?” ²⁸ Nne mingwε ghɔ mien kǎn ɲkhǎ yi, ɲgɛi mon la’a nchhu ni pa

ngwa na, ²⁹ “Pèi tho njèi non na a shwei a ni nguon pa nnu na mi ni nkwo ma nchwie ne. A nthe yei po Ju na Minnwi Chu’o Ntaon no Nkwe ne?” ³⁰ Pa ngwa pigho mien mon la’a ntho nu li’i yei Jisho.

³¹ Ndi ghò pa ghan younjij pi ligèi Jisho, nchhu nu na, “Masha, ji maon.”

³² Ndo a chhu ni pugu na, “Mfā’o maon ji no ji nu na pèi shi lo nji’i nji.”

³³ Nne pa ghan younjij pi chhu nu ni non pugu na, “Yichèi non ni ntho ni maon ji mfe ghò na a ji?”

³⁴ Jisho chhu ni pugu na, “Maon ji pan po pi no chwie nu nnu na non na a taon a khwā ne, ti mī’ey fà’a yi ghò. ³⁵ Pèi lo nchhu na a wu’o mbi’i khwe nàon pi maa nkwo maon? Lii njèi, nshwei vèi, pèi pi’i ligi yei ndii pa mon nyien. Pa maon kwo tini nkā’o kwōo nu. ³⁶ Non na a kwōo maon ne kwo ntho mfā’o pe yi, ntho nu ni maon kwōo pigho na pugu fā’o chombhi ki mme, nne na non ha’an a phi ne pugu non ha’an a kwōo ne fā’o pwanju’o ka’a. ³⁷ Nthe na chrà yei nnu shini na, ‘Yichèi non phī, non nduon kwōo.’ ³⁸ Ntaon vèi na pèi ghèi nkwo yaon na pèi shini ndo mfā’a. Ngwa nduon fā’a, pèi shei no ghò.”

³⁹ Ntou pa ngwa Shamaria mon la’ataon ghò pin vi nthe chrà mingwe ghò na, “A shwei a ni nguon nnu na mi ni nkwo ma nchwie ne.” ⁴⁰ Pa ngwa Shamaria ni nga ntho njèi vi, ndigèi vi na a la’a pugu pugu. A la’a fo no paa llé. ⁴¹ Ntou pa ngwa pini mbigi mbin vi ntogo nkuon chrà yi. ⁴² Nchhu ni mingwe ghò na, “A lo ngu’o mbo

nthe pi pa nnu pe na o chhu ne na pigi pinj. Pigi ya'o ni non yigi llo mbho yu, ndo nji na a ju shini mbo Nkwe mbhi."

Jisho yigi ghino muun nthishi chai

⁴³ Paa lle gha ntogo, a lollo ngoi Galili. ⁴⁴ (Nthe na ndutho yi ni nchhu na, "Pi shi'a ma nga'o pa njeli'i Minnwi la'a pugu.") ⁴⁵ Nne, a gha ngoi Galili, pa ngwa Galili pinj vi nthe na pugu ni nga ngoi li'i ji Lli Nji'a Jerushalein, njei fi'i nnu pe na a ni nchwie li'i ji gho ne.

⁴⁶ Nne, a pini nu'unj ntho nkamu'onj Kanan monj Galili, li'i na a ni nkara nkhi a gu la'o ne. Mmenonj ndienj chai ni mbo Kapanunj na muunj vi yi mimbia ni ngino nu. ⁴⁷ A ni nga nja'o na Jisho lollo Judia ntho Galili, a ghoi ndigoi vi na a shwi'i Kapanunj njigi ghino muunj vi nthe na a ni nkwo chho nkukhu.

⁴⁸ Nne Jisho chhu gho na, "**Pai mienj ki yoi pa li pugu pa nnu ghraoghrao pa'a pai lo mbinj.**"

⁴⁹ Mmenonj ndienj gho chhu gho na, "Masha, tho nkaoj muunj a maa nkhu."

⁵⁰ Jisho chhu gho na, "**Ghoi, muunj gho shi mbo yi maonj.**" Nonj gho pinj chra Jisho ndho nyienj.

⁵¹ No ha'anj a ni nshwi'i nu ne, puonj fa'a pi para vi nchhu gho na muunj gho yi maonj. ⁵² Nne a pie vugu ni ndii na nonj yi ni nje yo nu ne. Pugu chhu gho na, "A yua monj ta'a minaonj ni naonchi na shigao gho ni ntaonj mbinj yu." ⁵³ Taa gho ji ki'e na a ndii ye na Jisho ni nchhu gho na, "**Muunj gho shi mbo yi maonj ne.**" Ju ndutho yi pugu pa mbaanda yi gu pa ghanj pinj. ⁵⁴ Yei ni mbo mbra

li ña Jisho ni nōon ndii ña a ni ntaon mon Judia ngōi Galili ne.

5

Jisho yīgi ghĩno non Llé Ji

¹ Pa nnu pei ni ñga ntogo, yichəi ji pa Juu tho ndogo li'i Jerushalein, Jisho ku'ɔ fɔ. ² Yichəi ñkhĩ* ni mbo Jerushalein nɔ li'i ña pi ni mēin ni Chonka'a Minji ne, pi mēin mon chrà Hibru ña Bejata†, ña a ni mfā'o tieŋ li'i fere non ñkin gho. ³ Ntou pa ghan ghĩno ni nuan fɔ: pa nchriligi, pa kwini kwò ni pa ñgwa ña ñgei non yugu khu. [Pugu ni ntho njwere nu ña pi chī'i ñkhĩ gho ⁴ ntho ña ñgan ntaon Taatho ni ntho nshwi'i nu mon ñkhĩ gho pichəi ndii nchi'i nu. Fūon non ña a nii mon gho ndii ña pi kwo chī'i ne, sheshe ñkwan ghĩno ña a ghana vi ne togo.] ⁵ Non chəi ni mbo ña a ni ñkwo ghĩno nɔ trei wun ñga'o ni yi fūon. ⁶ Jisho ni ñga njəi vi a nuan fɔ, ndo nji ña ghĩno gho ni ñkwo la'a mbin yu nɔ ntaan ndii, mbie vi ña, **“O tā'a nu mbo shi'i?”**

⁷ Ngĩno gho khwē gho ña, “Masha, ndo nji'i mfā'o sheshenon nɔ ni'in nu ma mon ñkhĩ ndii ña pi chī'i ne. Ndi ña ñga mba'o nu nɔ nii nu ne, non nduon kwo fūon nii mon gho shhi a.”

⁸ Jisho chhu gho ña, **“Lollo tothi, lōgo kúon yɔ ndo nyien.”**

* **5:2** 5:2 Pi ni ntou ñkhĩ yei tou pun yi pɔ ndipu'u wun kwò ni kwò yi tieŋ. † **5:2** 5:2 Pi nā'an mon pichəi pa Nya'anli Minnwi ndunu mon chrà Gri ña, *Beteshda* pichəi pɔ *Beshaida*.

⁹ Wu'ó ndii gho, non gho po shi'i, ndōgo kúon yi njē nyien nu! Llé na nnu yei ni ndōgo li'i ne ni mbo llé ji. ¹⁰ Nenne pa ngwa Juu chhu ni non gho na pi yīgi ghño yi ne na, "Shi'a llé ji, pa'a gi yia lo mbin na o tien kúon yo."

¹¹ Ndo a khwē ni pugu na, "Non na a ni njīgi ghño a ne ni nchhu na, 'Lōgo kúon yo nyien.'" "

¹² Pugu pie vi na, "Non gho gǒ na a chhu ve na lōgo kúon yo nyien ne?"

¹³ Ndo non gho na pi ni njīgi ghño yi ne shini ndo nji vi. Nthe na yú ngwa ni mbo fo Jisho kwo phe shina pugu ngōi. ¹⁴ Yichai ndii ni nga mbo, Jisho yai vi mon Nda Minnwi nchhu gho na, "Lii njei na o po shi'i. Ki'i nu'un nchwie phi nkamu'on nne na ki'i nnu wuwuru nchaa yie lōgo li'i mbin gho." ¹⁵ Non gho ghōi ni vhi, nshwei pa ngwa Juu na a ni njīgi Jisho njīgi ghño yi.

¹⁶ Yei nnu na a ni nchwie pugu fe ngō'i ni Jisho, nthe na a ni nchwie nnu yei llé ji. ¹⁷ Ndo Jisho khwē ni pugu na, "Taa a wu'ó ntho mfā'a fā'a ti nchēin ndwe. Nne, mummu fā'a nu." ¹⁸ Yei nnu na a ni nchwie pa thishi ngwa Juu mi'en ntā'a nu njwi vi ne, nthe na a lo ngu'ó mbē'i pi llé ji. A pini ntho mēin Minnwi na a Taa vi, nchwie non yi mbo ta'a fi'i pugu Minnwi.

Ghrí Muun Minnwi

¹⁹ Nne Jisho chhu ni pugu na, "Shishini, nchhu ni pēi na, minthe pa'a Muun lo nchwie nnu ni tho yi, a wu'ó nchwie pi nnu na a yai Taa vi chwie nu ne. Nthe na sheshe nnu na Taa ghà

nchwīe nε, Muuŋ ghà ŋgu'ò nchwīe pi yie ghò
 ŋkaa yu. ²⁰ Nthe ŋa Tǎa khwā Muuŋ nōoŋ ŋguoŋ
 nnu ŋa ju nduthò yi chwīe nu nε ghò. Ndo ti
 Tǎa shi nōoŋ mεmme fà'a ŋa a chaa pei nε ghò,
 nenne ŋa pēi ghrāo. ²¹ Nthe ŋa wu'ò nò ha'an
 Tǎa pī'i ŋgwa khu mfe chombhi ni pugu nε, a
 ha'an Muuŋ fe chombhi ni pa ŋgwa pε ŋa a khwā
 nò fe nu nε. ²² Tǎa shi'a nji'i nsha'a sheshenŋoŋ.
 A fe ŋguoŋ ghrí sha'a nu ŋgwa pi ni Muuŋ,
²³ nne ŋa minthe ŋguoŋ ŋgwa gha'ò Muuŋ nò
 ha'an pugu gha'ò Tǎa nε. Ŋoŋ ŋa a lo nji'i ŋga'ò
 Muuŋ nε lo nji'i ŋga'ò Tǎa ŋa a taon Muuŋ nε.

²⁴ "Shishini, ñchhu ni pēi ŋa ŋoŋ ŋa a ya'ò chrà
 a mbin ŋoŋ ŋa a taon a nε, fā'ò chombhi ki mme,
 mba'a pi nu'un nsha'a vi. A kwo tɔgɔ mon gu nii
 mon chombhi.

²⁵ "Shishini, ñchhu ni pēi ŋa ndii chhò nthò nu,
 ŋkwo thò ti nchēiŋ, ŋa ŋgwa khu shi nja'ò ŋgǎi
 Muuŋ Minnwi, ŋgwa pε ŋa pugu ya'ò mbin nε
 fā'ò chombhi. ²⁶ Nthe ŋa nò ha'an Tǎa nduthò yi
 ŋoŋ ŋa chombhi llo mbhò yu nε, a wu'ò ha'an a
 chwīe ŋa Muuŋ vi pò ŋoŋ ŋa chombhi shi ndhò
 mbhò yu nε. ²⁷ A fe ghrí ghò nò sha'a nu ŋgwa
 nthe ŋa a Muuŋ Ŋoŋmishua. ²⁸ Ki'i ŋgrāo nnu
 yei, nthe ŋa ndii chhò nthò nu ŋa ŋguoŋ ŋgwa pε
 ŋa pugu pò mon fún nε shi nja'ò ŋgǎi yi, ²⁹ ndò
 ntaon mon fún ghò. Pε ŋa pugu ni nchwīe pa nnu
 shi'i nε, pugu ku'ò mon chombhi ki mme, ŋgwa
 pε ŋa pugu chwīe phi nε ku'ò pi wēiŋ vugu nò
 pa ŋgusha'a.

Pa minkwentie Jishò

30 “Minthe pa’a ndo nchwīe yichēi nnu pi ni nyan ghrī. Nga nsha’a pi wu’o no ha’an Minnwi chhu vēi ŋa nsha’a nē, nne sha’a nu ma pō pi yi ndīndi, nthe ŋa nchwīe pi nnu ŋa ŋoŋ ha’an a taon a tā’a nu nē. Ndo nji’i nchwīe pi nnu ŋa ntā’a nu. 31 Mi ŋkwe ntīe noŋ a ni noŋ a pa’a pi lo ndii nnu ŋa nchhu nu nē ŋa a nnu shini. 32 Ndo yichēi ŋoŋ pō fo mbo miŋkwentīe a, nji ŋa nnu ŋa a chhu nu nthe a nē, nnu shini.

33 Jouŋ, ŋoŋ ŋa pēi ni ntaon ghan ntaon pēi ghō nē, a chhu nnu shini nthe a. 34 A lo mbo pi ŋa a ŋoŋmishua mbo miŋkwentīe a. Nchrā pei nnu pi ŋa minthe pēi kie nne ndūgu. 35 Jouŋ ni mbo no lan ŋkii nu ndo ndi’ē nu. Pēi ni mfā’o pwanju’o no kuo ndii moŋ lī’ē yi.

36 “Ndo mfā’o yichēi miŋkwentīe ŋa a chaa pē nnu ŋa Jouŋ ni nchhu nthe a nē. Nthe ŋa pa fā’a ŋa Tāa fē vēi ŋa mfā’a nē, mbo fā’a pē ŋa mfā’a nu nē, kwe ntīe a ŋa a taon Tāa ntaon a. 37 Tāa ŋa a taon a nē, kwe ntīe a. Pēi lo naa ma nja’o ŋgḡi yi moŋ sheshe ndii, ki njēi vi ŋkwan ha’an a pō nē. 38 Pēi lo nū’oŋ chrā yi moŋ njū’o pēi nthe ŋa pēi lo nji’i mbiŋ ŋoŋ ŋa a taon vi nē.

39 “Pēi tā’a moŋ Nwa’anli Minnwi nthe ŋa pēi pī’i ŋa pēi shi ma mfā’o chombhi ki mme moŋ ghō. Ndo Nwa’anli Minnwi yei chrā nthe pi mmu. 40 Ndo pēi lāa tho nu njēi a nne ŋa pēi fā’o chombhi.

41 “Ndo nji’i ntā’a ndigha’o pi llo mbho ŋgwa. 42 Nji ŋkwan ŋgwa ŋa pēi yie ghō nē, ŋa pēi lo nji’i mfā’o khwǎ Minnwi mbiŋ pēi. 43 Ntho moŋ ligi Tāa a ndo pa’a pēi lo mbiŋ a. Yichēi ŋoŋ

ntho moŋ ji ligi pəi piŋ vi. ⁴⁴ Pinthe pəi kie pi neiŋ mbiŋ ŋa pəi tā'a ndigha'o pi mbhə noŋ pəi nɛ. Ndo pa'a ndo ntā'a ndigha'o ŋa a llo mbhə fiŋ ta'a Minnwi nɛ.

⁴⁵ “Ki'i pəi pī'i ŋa ñshi ŋgwēiŋ vəi shhi Tāa. A ta'a ŋoŋ ŋa a shi ŋgwēiŋ vəi shhi Tāa, mbo Mushi ŋa pəi nū'əŋ kwà'a yəi mbiŋ yu nɛ. ⁴⁶ Nthe ŋa pəi kaŋ ni mbiŋ Mushi, pəi kaŋ mbiŋ a, nthe ŋa a ni nā'an nthe pi mmu. ⁴⁷ Ti pəi mien ki piŋ pa nnu ha'an a nā'an, pəi kie pi neiŋ mbiŋ chrà a?”

6

Jisho kugwi tien ŋkaŋ pimbia pugu pa pichəi ŋgwa

(Matio 14:13-21; Maaku 6:30-44; Luka 9:10-17)

¹ Pa pei nnu ni ŋga ntəgə, Jisho lollo ŋgəi shā'a ntaoŋ nə yini njiŋ ŋkhǎ Galili, ŋa pi mēiŋ ni ŋkhǎ Tiberia nɛ. ² Ŋkien ntou yu ŋgwa yōu njiŋ yi nthe ŋa pugu ni njəi fi'i pa lǐ ŋa a nōoŋ nu, mbo yīgi nu ghǎno ghaŋ ghǎno nɛ. ³ Jisho ku'ə ŋkuoŋ mbra nchochho fə pugu pa ghaŋ younjin pi. ⁴ Ndii ji Lli Nji'a, mbo ji pa Juu ni ŋkwo para.

⁵ Nthe yie ghə, Jisho gha ŋkərə ligi yi, njəi ŋkien ntou yú ŋgwa tho nu yəi yu, a chhu ni Fili ŋa, “**Pia shi njuoŋ brei pi hiŋ nne ŋa a nthe fi'i ŋgwa pei kru?**” ⁶ A ni nchhu yei pi nə ywə'i nu Fili nthe ŋa ju nduthə yi ni nji nnu ŋa a shi nchwīe nɛ.

⁷ Fili khwē ŋa, “Pi nji'i njuoŋ brei pi ni fi'i mbiŋ ŋa ŋoŋ nthe a fā'a nə paa ŋkii llé nɛ, pa'a a lo nji'i ŋkā'o nə fi'i brei ŋa a nthe sheshenŋoŋ fā'o shigei fə nɛ.”

⁸ Yichəi ta'a nğan younjın yi mbə Andru ndın Shemu Pita chhu ghə ɲa, ⁹ "Muun mimbia chəi pə hēin ɲa a fā'o tēn brei ɲa pi chwīe ni balɛ nɛ, ni paa shhu. Ndo yie pə pi khə ni fi'i ntou ɲgwa pei."

¹⁰ Jishə chhu ɲa, "**Chwīe ɲgwa chəchə shhɛ.**" Ntou trū ni mbə nɔ li'i ghə. Nguon ɲgwa pighə chəchə shhɛ, pimbia ni mbə nɔ tēn kan yugu. ¹¹ Jishə lōgə brei ghə ɲga ɲkwo tōo Minnwi, ɲgrā ni ɲgwa ɲa pugu pi nchhə shhɛ nɛ. Ngu'ə nchwīe pi nne ni shhu ghə, sheshenon fā'o fi'i ɲkwan ha'an a khwā nɛ.

¹² Pugu ni ɲga njru, a chhu ni ghan younjın pi ɲa, "**Pəi kiri pa pigəi kuo pi, ki'i sheshe yaon phɛ.**" ¹³ Nenne pugu kiri, a linaon paanchrə mikuo pa kuo brei llo ɲkuon tēn ndigi brei ghə ɲa ɲgwa pighə kru a pigəi nɛ.

¹⁴ ɲgwa pighə ni ɲga njəi yei li ɲa a ni nōon nɛ, nchhu ɲa, "Yei ya mbə njəli'i Minnwi shini ɲa a ni mfā'o nɔ thə nu mon mbhi nɛ." ¹⁵ Jishə ni ɲga nji ɲa pi tā'a nu nthə ɲgwēin vi mfra vi nū'ə vi nɔ fūon, a pīni njinjin ɲgəi ɲkuon mbra mbə fo tə'i vi.

Jishə nyēn ɲkuon ɲkhī

(Matio 14:22-23; Maaku 6:45-52)

¹⁶ A ni ɲga mbə ni fanaon, pa ghan younjın Jishə shwi'i ɲkin ɲkhī, ¹⁷ nii mon kikuon, njē shā'a nu ntaon Kapanun. Tu'u ni ɲkwo shini, ndə pa'a Jishə lo naa nthə mbara vugu ya'a. ¹⁸ ɲkieɲ titini fifrəi ni ntəgə nu thə ɲkhī, mon ɲkhī gū pa ɲgwanyien. ¹⁹ Nenne pugu ni ɲga ɲkwo chhwi pie ɲgəi yaon nɔ tēn ɲkan ki ntigao

ηκαη kwò mon ηkhĩ, ηjəi Jisho a nyien ηkuon ηkhĩ ntho nu yəi kikuon ghɔ, pɔgɔ gu wēin vugu. ²⁰ Ndo a chhu ni pugu ηa, **“A mmu, ki’i pəi pɔgɔ.”** ²¹ Nne pugu ni ηkhwā ηa a nii mon kikuon, wu’o ndii ghɔ, pugu kaon pie yugu no li’i ηa pugu ni ηgəi nu nɛ.

A mmu mbɔ brei chombhi

²² Mbhi ni ηga ndan, yú ηgwa pɛ ηa pugu ni ηkina no yini njiɛn ηkhĩ nɛ yəi ηa pichəi pa puon mi kikuon shini ndo nji’i mbɔ fɔ ηkien ta’a yi ndo pa’a Jisho lo nii kikuon pugu pa ghan younjin pi ηgəi ka’a, pugu ni ηgəi pi tə’i vugu. ²³ Pichəi pa kikuon llo Tiberia ni ntho mbara no li’i ha’an pugu ni ηkru brei ghɔ ndii ηa Taatho ni ηkwo fɛ tōo nu nɛ. ²⁴ Nenne yú ηgwa pighɔ ni ηga ηjəi ηa Jisho shi lo mbɔ fɔ, ki pa ghan younjin pi nɛ, pugu ni ndutho yugu nii mon pa kikuon nshā’a Kapanun ntho ntā’a Jisho. ²⁵ Pugu ni ηga ηjəi vi mon yini njiɛn ηkhĩ, mbie vi ηa, “Masha, o ni ntho hein pi ndii kho?”

²⁶ Jisho khwē ni pugu ηa, **“Shishini, nshwei vəi, pəi lo ntā’a a nthɛ pi ηa pəi yəi pa li, pəi tā’a a nthɛ pi ηa pəi ni ηkru brei ti njru. ²⁷ Ki’i pəi wie non yəi pi no maon ji pɛ ηa a ghà mbiri nɛ, pəi wie non yəi pi no maon ji ηa a ghà kina mfe chombhi ki mme nɛ, ηa Muun Njonmishua shi mfe ni pəi nɛ, nthɛ ηa Minnwi mbɔ Tāa kwo nū’on li yi mbin yu ηa a pin vi.”**

²⁸ Nne pugu chhu ghɔ ηa, “Pigi shi nchwē pi neiη no tho nu fā’a fā’a Minnwi?”

²⁹ Jisho khwē ni pugu ηa, **“Yei fà’a Minnwi, ηa pəi pin ju ηa Minnwi taon nɛ.”**

³⁰ Nne pugu chhu ghɔ ɲa, “Ti ɔ nɔɔŋ pi yɛi li nne ɲa pigi yɛi mbiŋ ghɔ? Nnu ɲa ɔ shi nchwɛ nɛ khɔ?” ³¹ Pa tãa pigi ni nji maɔŋ ji ɲa pi mɛiŋ ni mana* nɛ moŋ ɲkũnu njó wu’ɔ nɔ ha’añ Nwa’anli Minnwi chhu ɲa, ‘A ni mfe brei llo po ɲa pi kru.’”

³² Jishɔ chhu ki’ɛ ni pugu ɲa, “Shishini, ñchhu ni pɛi, a shi ki lo mfe Mushi mfe brei llo po ni pɛi, ndɔ Tãa a fɛ ɲkiɛŋ brei ɲa a llo po nɛ. ³³ Nthe ɲa brei Minnwi Ju ɲa a llo po nshwi’i shhe mfe chɔmbhi ni ɲgwa ɲkuoŋ mbhi nɛ.”

³⁴ Pugu chhu ghɔ ɲa, “Masha, fɛ brei yei ni pigi ɲguoŋ ndii.”

³⁵ Jishɔ chhu ni pugu ɲa, “A mmu mbɔ brei chɔmbhi, sheshɛŋɔŋ ɲa a thɔ njɛi a nɛ, mba’a nji ma nu’un ɲjia vi, ndɔ sheshɛŋɔŋ ɲa a piŋ a nɛ, mba’a njù’ɔ yi ma nu’un ɲjaɔŋ. ³⁶ Ndɔ nchu ni pɛi ɲa pɛi lo mbiŋ a, nji’i nthe nɔ ha’añ pɛi yɛi a nɛ. ³⁷ ɲguoŋ ɲgwa ɲa Tãa fɛ vɛi nɛ shi nthɔ njɛi a, ndɔ sheshɛŋɔŋ ɲa a shi nthɔ njɛi a nɛ, mba’a nji’i ndãa vi. ³⁸ Nthe ɲa ñɔɔ nji’i nshwi’i llo po pi nɔ chwɛ nu nyan nnu ɲa ñtã’a nu nɛ, ñshwi’i pi nɔ chwɛ nu nnu ɲoŋ ɲa a taɔŋ a nɛ. ³⁹ Yei nnu ɲa Minnwi ɲoŋ ɲa a taɔŋ a nɛ tã’a nu nɛ, ɲa ki’i m̀bhe sheshe yaɔŋ shina ɲguoŋ yi yɛ ɲa a fɛ vɛi nɛ, ɲa m̀bi’i vugu tɔthi moŋ ndugwi njin llɛ. ⁴⁰ Yei nnu ɲa Tãa a tã’a nu nɛ, ɲa sheshɛŋɔŋ ɲa a pi’i ligi yi ndii Muuŋ ndɔ mbiŋ vi nɛ, fã’o chɔmbhi ki mme, ñshi mbi’i vi tɔthi moŋ ndugwi njin llɛ.”

* **6:31** 6:31 Njin mana pɔ ɲa Yei pɔ pi khɔ?

⁴¹ Nne pa ngwa Juu jē luo nu nthε vi, nthε ηa a chhu ηa, “A mmu mbo brei ηa a llo po nshwi’i ne.” ⁴² Pugu chhu ηa, “Yei lo mbo Jisho muun Joshe, ηa pigi ji taa vi pugu muun vi ne? A nthε a kie pi neiη nchhu ndwe ηa, ‘Ndhο pi po nshwi’i?’”

⁴³ Jisho khwē ni pugu ηa, “Ki’i pəi luo nu shina pəi. ⁴⁴ Minthe pa’a kan ta’a ηon lo ntho njei a ki Taa ηa a taon a ne lo nshūu vi ntho nō. Ndo nshi mbini mbi’i vi mon gu nō ndugwi njiη llé. ⁴⁵ Pa njəli’i Minnwi ni nā’an ηa, ‘A le nje’i Minnwi nje’i vugu.’ Sheshenon ηa a kwo ya’o ndo nje’i yaon mbho Taa ne shi ntho njei a. ⁴⁶ Yei lo mbo pi ηa yichəi ηon kwo yei Taa, Ju ηa a llo mbho Minnwi ne wu’o fiη ηon ηa a yei Taa ne.

⁴⁷ “Shishini, nshwei vəi, sheshenon ηa a piη ne fā’o chombhi ki mme. ⁴⁸ A mmu mbo brei chombhi. ⁴⁹ Pa taa pəi ni nji mana mon ηkūnu njó, ndo ηguon yugu wu’o ηkhukhu. ⁵⁰ Yei ye brei ηa a shwi’i llo po, nenne ηa mimfe ηon kru ki lo ηkhu. ⁵¹ A mmu mbo brei maon ηa a shwi’i llo po. Sheshenon ηkru brei yei, kan a shi mfā’o chombhi ki ndugwi yi. Ndo brei ye ηa nshi mfe nō chombhi ngwa ηkuon mbhi yei ne, po pi freinon a.”

⁵² Nne pa Juu jē mindoundou shina pugu, nchhu nu ηa, “Mimfe ηon vei kie neiη mfe frēi yi ηa pia kru?”

⁵³ Nthe yie, Jisho chhu ni pugu ηa, “Shishini, nshwei vəi, pəi mien ki kru frēi Muon Njonmishua, mbini nnu chhī yi, nthε pa’a pəi lo mfā’o chombhi mbiη pəi. ⁵⁴ Sheshenon ηa a

kru frëinoṅ a ndo nnu chhī a ne fā'ō chombhi ki mme, ndo mbini mbi'i vi moṅ gu moṅ ndugwi njiṅ llé. ⁵⁵ Nthe ṅa frëinoṅ a ya ṅkieṅ maon ji, chhī a po ya ṅkieṅ maon nnu. ⁵⁶ Sheshenoṅ ṅa a kru frëinoṅ a ndo nnu chhī a ne ghà ṅkina mbiṅ mu, ṅkina mbiṅ yu. ⁵⁷ Nō ha'añ Tāa ṅa a yi maon taon a, m̄fā'ō chombhi nthe pi Tāa ghō ne, nenne, sheshenoṅ ṅa a kru frëinoṅ a ne, ju ṅkaa yu shi mbo yi maon nthe a. ⁵⁸ Yei brei ṅa a ni nshwi'i llo po ne, a lo mbo pi nō ye ṅa pa taa ni ṅkru nda'a ṅgu'ō ṅkukhu ne. Sheshenoṅ ye ṅa a kru frëinoṅ a yei ne shi nchhō mbhi ki ndugwi yi."

⁵⁹ Jishō ni nchhu pa nnu pei moṅ nda luon Minnwi nō ha'añ a ki ye'i nu Kapanuṅ ne.

Chrà chombhi ki mme

⁶⁰ Ndiṅ ṅa ntou pa ghaṅ younjin pi ni nja'ō yei ne, pugu chhu ṅa, "Yei chrà tini ṅga'a, a nthe a ywere gò chrà ghō?"

⁶¹ Ndo Jishō ni nji ṅa pa ghaṅ younjin pi tho nduo nu nthe nnu yei, nne a chhu ni pugu ṅa, "Nnu yei piḡi vāi? ⁶² Ti a kaṅ ni mī'ēṅ mbo pēi yēi Muon Nonmishua ku'ō nu li'i ṅa a ni fūon mbo ne? ⁶³ A ghà mfe Jijwe chombhi, frëinoṅ lo m̄fā'ō ghère kaṅ shigēi. Chrà pe ṅa ñchrā ni pēi ne po pi jijwe pugu chombhi. ⁶⁴ Ndo pichēi shina pēi lo nji'i mbiṅ." (Nthe ṅa Jishō ni nji llo nō nḡē yi pe ṅgwa ṅa pugu shini ndo mbiṅ ne, ndo nji ṅon ve ṅa a shi m̄fini vi ne.) ⁶⁵ A chhu ṅa, "Yei nnu ṅa a ni nchwīe nchhu ni pēi ṅa mba'a ṅon tho ṅjēi a, kaṅ a ne a fe Tāa ghrī ghō nō tho nu."

⁶⁶ Jē ndiṅ yei ntou pa ghaṅ younjin pi pīni ki lo nu'un ṅyīeṅ pugu pugu. ⁶⁷ Nne Jishō pie

paanchro ghan younjij pi ŋa, “Pɛi tã’a nu ŋgɛi ŋkaa pɛi?”

⁶⁸ Shemu Pita khwɛ ghɔ ŋa, “Taathɔ, pigi shi ŋgɛi njɛi pi gɔ? ɔ fã’o chrà chɔmbhi ki mme, ⁶⁹ ndɔ pigi kwo pin, ndɔ nji ŋa ɔ Yi Taɔŋtaɔŋ Llo Mbhɔ Minnwi.”

⁷⁰ Nne Jishɔ chhu ni pugu ŋa, “A lo nchu’o mmu nchu’o vɛi Paanchro? Ndo ta’a ŋon shina pɛi pɔ devi.” ⁷¹ A ni nchhu pi Judashi, mbɔ muun Shemu Ishikario, nthɛ ŋa a ta’a ŋon shina Paanchro ghɔ nɛ, ni mbɔ nɔ fini nu vi.

7

Jishɔ pugu pa liŋ pi

¹ Nnu pei ni ŋga ntɔgɔ, Jishɔ nyiɛŋ nu mon Galili. A shini ndɔ ntã’a nu nyiɛŋ mon Judia nthɛ ŋa pa thishi ŋgwa Juu ni ntã’a nu njwi vi. ² A ni mbi’i shigei ndii ji pa ŋgwa Juu ŋa pi mɛiŋ ni ji pa ntãa nɛ kã’o.* ³ Pa liŋ pi chhu ghɔ ŋa, “Lollo heiŋ ŋgɛi Judia nji ŋa pa ghan younjij pɔ shi njɛi pa fã’a ŋa ɔ chwɛ nu nɛ. ⁴ Nthɛ ŋa ŋon ŋa a tã’a nu ŋa pi ji vi nɛ ghà fã’a pi li’i wo. Ŋa ɔ tho nchwɛ pa nnu pei nɛ, chwɛ ŋkuon mbhi ji ghɔ.” ⁵ Nthɛ ŋa nji’i nthɛ pa liŋ pi shini ndɔ mbiŋ vi.

⁶ Jishɔ khwɛ ni pugu ŋa, “Ndi a lo naa ŋkã’o ya’a. Ni pɛi, sheshe ndii ka’oka’o. ⁷ Mba’a ŋkuon mbhi pɛina vɛi ndɔ a pɛina a nthɛ ŋa nchhu pa nnu nthɛ vi ŋa mbha fã’a pi, pi piphi nɛ. ⁸ Pɛi ku’o

* **7:2** 7:2 Ji yei ni mbɔ ji ŋa ŋgwa Juu ni nji nu Jerushaleiŋ nɔ fion llɛ nɔ kwiŋ nu ndii ŋa pugu ni nda’a nu mon pa ntãa mon ŋkũnu njɔ ndii ŋa pugu ni ndhɔ Ijpti nɛ.

li'i ji gho. Ndo nji'i nku'ɔ nu†li'i ji gho nthe ɲa ndii a lo naa nja nkā'o ya'a." 9 A ni ɲga nchhu yei nnu, ɲkina Galili.

Jishɔ Li'i Ji Pa Ntãa

10 Pa liŋ pi ni ɲga ɲkwɔ ku'ɔ li'i ji gho, juju ku'ɔ ɲkaa yu, ki lo mbo pi li'i wo, mbo pi njiŋnjin.

11 Pa thishi ɲgwa Juu ni nthɔ ntã'a vi li'i ji gho, mbie nu ɲa, "A pɔ pi hiŋ?" 12 Ntou pa nchũŋ ni mbo nu shina pa ɲgwa nthe vi, pichɛi ni ɲga nchhu nu ɲa, "A ɲkieŋ ɲoŋ," pichɛi ɲa, "Nga, a thɔ nchwīe nu ɲgwa fāaŋ ndaon." 13 Ndo pa'a kaŋ ta'a ɲoŋ lo nchrã nthe vi shhente, nthe ɲa pugu ni nthɔ mboɔɔ pa thishi ɲgwa Juu.

14 Ji gho ni ɲga ɲgɛi ti nchɛiŋ titri, Jishɔ ku'ɔ moŋ Nda Minnwi njɛ ye'i nu. 15 Pa thishi pa ɲgwa Juu ghrão, nchhu nu ɲa, "A kie pi nɛiŋ ɲoŋ vei ji fi'i yaon yei, ndo ki lo naa ma ɲgɛi shiku?"

16 Nne Jishɔ khwē ni pugu ɲa, "Yaon ɲa nje'i nu ne lo mbo pi nyan, a pɔ pi yi ɲoŋ ɲa a taon a ne. 17 Sheshe ñnu ɲa ɲoŋ tã'a nu nchwīe ne mbo pi nnu ɲa Minnwi tã'a nu ne, kaŋ a shi nji ɲa yaon ɲa ñje'i nu ne llo pi mbho Minnwi ki mi chrã pi ni nyan ghrí? 18 ɲoŋ ɲa a ghà nchrã pi ni ji ghrí ne ghà ntã'a pi ni ndigha'o ni ɲoŋ yi. Ndo ɲoŋ ɲa a ghà ntã'a pi ndigha'o ɲoŋ ɲa a taon vi ne, ɲgaŋ nnu shini pa'a ndo mfã'o kaŋ ta'a nnu mifi. 19 Mushi lo ɲkwɔ fe gí ni pɛi? Ndo kaŋ ta'a ɲoŋ vɛi shi'a nũ'ɔŋ. Pɛi tã'a nu njwi a ɲa?"

† 7:8 7:8 Moŋ pichɛi pa ndunu Nwa'anli Minnwi moŋ chrã Gri a pɔ ɲa Ndo ɲku'ɔ nu ya'a.

²⁰ Kiri gho khwē ŋa, “Ɔ fā’o minwēiŋ! A tā’a gǝ njwi gho?”

²¹ Jisho khwē ni pugu ŋa, “Ŋki chwē ta’a fà’a, ŋguon yəi ghrāo nthe ta’a fà’a gho. ²² Mushi ni mfe gí ŋa pəi ni’iŋ puon pəi ŋgunu mbrei (a lo nji’i mbo ŋa a ni ndho pi mbho Mushi, a ni ndho pi mbho pa taa), nne pəi ni’iŋ ŋon ŋgunu mbrei llé ji. ²³ Ti pəi ni’iŋ ŋon ŋgunu mbrei llé ji nne ŋa a po ŋa pəi lo mbə’i gí Mushi, pəi pini mbigi túa vəi ŋa ñchwē ŋguon non ŋon ya tɔgo shi’i llé ji nthe kho? ²⁴ Ki’i pəi sha’a ŋgwa pi ŋkwan ha’an a fhi no ha’an a kā’o ligi pəi ne, pəi sha’a ŋgwa pi ŋkwan ha’an a kā’o ŋa pi sha’a ne.”

Yei nthe a po Ju ŋa Minnwi Chu’o Ntaon no Nkwe ne?

²⁵ Pichəi pa ŋgwa Jerushaleiŋ chhu ŋa, “Yei shi lo mbo ŋon ŋa pi tā’a vi njwi ne? ²⁶ A po neiŋ heiŋ nchrā nu shhente. Ndo pa’a pugu lo nchhu nnu gho! Pinthe a po ŋa pa thishi ji ŋa a Ju ŋa Minnwi Chu’o Ntaon no Nkwe ne? ²⁷ Ndo ndii ŋa Ju ŋa Minnwi Chu’o Ntaon no Nkwe tho ne, mba’a ŋon ji li’i ŋa a llo ne. Ndo pia ji li’i ŋa vei ŋon llo ne.”

²⁸ No ha’an Jisho ni nje’i nu mon Nda Minnwi ne, a ni nchhu ni nji ŋa, “Pəi ji a, ndo nji li’i ha’an ñdho ne? Ndo nji’i ntho pi ni tho a. Ju ŋa a taon a ne ŋgan chrà nnu shini, ndo pəi lo nji vi. ²⁹ Nji vi nthe ŋa ñdho pi mbho yu, a taon a.”

³⁰ Nenne pugu ni ntho ntā’a shendaon no wēiŋ nu mi, ndo pa’a ŋon lo ŋkāon vi nthe ŋa ndii yi shini ndo naa ntho ya’a. ³¹ Ndo ntou ŋgwa ka piŋ vi piŋ nchhu ŋa, “Ndo Ju ŋa Minnwi Chu’o

Ntaon nɔ Nkwe nɛ, shi nga nthɔ, a nɔon li a yien nchaa yi non vei?"

Pi taon pa ghan kɛ'i li'i na pugu wɛin Jishɔ

³² Pa Farashi ya'o yu ngwa pighɔ thɔ nchun nnu pei nthɛ Jishɔ. Nenne pa thishi ghan fe'ingien pugu pa ngwa Farashi taon pa ghan kɛ'i Nda Minnwi na pugu ghɛi ngwɛin vi. ³³ Jishɔ chhu ki'ɛ na, "Pia shi mbini mbo ka'a nɔ kuo ndii, ngɛi ki'ɛ nɛi non na a taon a nɛ. ³⁴ Pɛi shi ntā'a a ndɔ mba'a pɛi yi'i nɛi a. Li'i ha'an ngɛi nu fɔ nɛ mba'a pɛi thɔ fɔ."

³⁵ Pa thishi ngwa Juu chhu ni non pugu na, "Non vei tā'a ngɛi pi hin na mba'a pigi yi'i nɛi vi? A tā'a nu ngɛi mon la'ataon nduon li'i ha'an ngwa pia pɔ nɛ, nje'i pa ngwa nduon pighɔ? ³⁶ A chhu na, 'Pɛi shi ntā'a a ndɔ mba'a pɛi yi'i nɛi a', pugu pa na, 'Li'i ha'an ngɛi nu fɔ nɛ mba'a pɛi thɔ fɔ.' Njin nnu pighɔ pɔ pi na?"

Pa ninɛi na nkhɪ fe chɔmbhi ghà ntaon mon ghɔ nɛ

³⁷ Mon ndugwi nin nlembhi ji ghɔ, mbo mme llɛ, Jishɔ lollo ntithi tothi nchhu ni nji na, "Njù'ɔ non njaon, a thɔ mbara a nnu yaon. ³⁸ Sheshenon na a pin a nɛ, pa ninɛi nkhɪ fe chɔmbhi shi nkhɪ ntaon nu njù'ɔ yu, nɔ ha'an Nwa'anli Minnwi chhu nɛ." ³⁹ A ni nchhu yei nthɛ pi Jijwe Minnwi na ngwa pɛ na pugu pin vi shi mfā'o nɛ. A ni nga mbo ndii ghɔ pa'a pi lo naa mfe Jijwe Minnwi nthɛ na Jishɔ shini ndɔ naa nii mon ndigha'o yi.

Minduonduon shina ngwa

40 Pugu ni nga nja'ò pa chrà pei, pichèi pa ngwa pighò chhu ña, “Yei ya mbo pi njèlì'ì Minnwi shini.” 41 Pichèi chhu ña, “Yei Ju ña Minnwi Chu'ò Ntaon nò Nkwe nɛ.” Ndo pichèi chhu yugu ña, “Ju ña Minnwi Chu'ò Ntaon nò Nkwe ni mbo nò llo nu pi Galili? 42 Nwa'anli Minnwi lo nchhu ña Ju ña Minnwi Chu'ò Ntaon nò Nkwe nɛ shi ndhò pi mon ngwreinjon fùon Devi, pi phi vi Betelèheinj mbo la'ataon fùon Devi?” 43 Nne minduonduon gū shina ngwa pighò nthè vi. 44 Pichèi shina pugu ni ntā'a nu ngwēinj vi ndò pa'a ñon lo ñkāon vi.

45 Pa ghan kē'ì Nda Minnwi ni nga mbini, pa thishi ghan fè'ingien pugu pa ngwa Farashi pie vugu ña, “A chwē khò pa'a pèi lo ñkwèi ni ju?”

46 Pa ghan kē'ì Nda Minnwi pighò khwē ña, “Yichèi ñon lo naa ma nchrā nò ñon vei.”

47 Pa Farashi pie vugu ña, “Pi fñi vèi ñkaa pèi?
48 Sheshe pa thishi pugu pa ngwa Farashi pin vi?
49 Yú ngwa pei ña pugu lo nji gí Mushi nɛ, nchòno Minnwi pò mbinj pugu.”

50 Nikodemu ña a ni mbo ta'a ñon vugu nɛ, ni ñkwo ghèi njèi vi ngé chèi nɛ, chhu ni pugu ña,
51 “Gí yia ghà ngwēinj ñon ña a ngusha'a ki lo fùon mfe shina ghò ña a chrā? Ndo mbini nu'un ndii nnu ha'an a chwē nɛ?”

52 Pugu khwē ña, “O llo pi Galili ñkaa ghò? Ta'a nɛ mon Nwa'anli Minnwi njèi ña yichèi njèlì'ì Minnwi ni ñkwo ma ndò Galili?”

Mingwe lán ña pi ni ngwēinj vi mon shúon

53 ‡ [Sheshenon vugu ghēi mon ji la'a.

8

¹ Ndo Jisho ku'ɔ ŋkuon Mbra pa Thi Olive.

² Ŋkien ni muun tutu'u a pini ntho mon Nda Minnwi ŋguon ŋgwa tho njēi vi, a chocho shhe ntho njēi vugu. ³ Pa ghan ye'i ŋgwa ni gí Mushi pugu pa ŋgwa Farashi tho ni mingwe lán chēi ŋa pi ni ŋgwēin vugu mimbia mon shúon, ntho ni ju ntigi vi shhi ŋguon ŋgwa ghao.

⁴ Pugu chhu ni Jisho ŋa, "Masha, pigi ya ŋgwēin mingwe lán vei pugu mimbia. ⁵ Mon gí Mushi, a chhu ŋa pi tun ŋkwan mingwe vei ni ŋgù'ɔ a khu. ɔ chhu jɔ ŋa?"

⁶ Pugu ni nchhu yei nɔ mōon nu Jisho nne ŋa pinthe pugu fā'ɔ nnu nɔ wēin nu mi nɔ ghɔ. Ndo Jisho tu'u non yi nā'an yaon ni muunshimbho yi shhe. ⁷ Nɔ ha'an pugu ni ŋgēi shhi ŋgu'ɔ mbie vi ne, a lollo tothi nchhu ni pugu ŋa, "Nɔn ŋa a lo nji'i nchwē phi shina pēi ne, fūon ju ntun vi ni ŋgù'ɔ." ⁸ Mbini nu'un ntu'u non yi ŋkamu'on ntho nā'an yaon shhe.

⁹ Ndo ndii ŋa pugu ni nja'o ne, ŋgēi ghao pa ta'a ta'a, jē ŋkuon pa memme ŋgwa. Jisho kina fo tēi vi, ni mingwe ghɔ, a thi shhi yu. ¹⁰ Jisho lollo tothi, nchhu ghɔ ŋa, "Má, pugu hin? Nɔn lo ŋgwēin ghɔ nɔ ŋgusha'a?"

¹¹ A chhu ŋa, "Kan ta'a yi, ma Taatho!"

‡ 7:53 7:53 Ghrà 53 ti ŋgēi nchēin mon njien 8:11 shi lo mbo mon pichēi pa Nwa'anli Minnwi lleshhi mon chrà Gri.

Jisho chhu gho ŋa, “Mummu ŋkaa mu shi lo ŋgwēiŋ gho no ŋgusha’a, ghēi, ndo jē ndwe ŋgēi nu shhi ki’i nu’uŋ nchwīe phi.”]

A mmu mbo lí’ε ŋkuoŋ mbhi

¹² Jisho pini nchrā ni pugu ŋkamu’oŋ, nchhu nu ŋa, “A mmu mbo lí’ε ŋkuoŋ mbhi. Mba’a sheshenŋ ŋa a tho njiŋ a ne nu’uŋ nyīen mon njiŋ. A shi mfā’o lí’ε ŋa a ghā mfe chombhi ne.”

¹³ Nenne pa ŋgwa Farashi chhu gho ŋa, “O tho ŋkwe pi nte noŋ yo. Chrà yo lo mbo nnu shini.”

¹⁴ Jisho khwē ŋa, “Ŋga, nji’i nthe pi no ha’an ŋkwe nte noŋ a ne, nnu ŋa nchrā nu ne nnu shini. Nthe ŋa ŋji lí’i ŋa ndho ne pugu pa lí’i ha’an ŋgēi nu ne. Ndo pēi lo nji lí’i ha’an ndho ne ki lí’i ha’an ŋgēi nu ne. ¹⁵ Pēi sha’a pi ni nthiŋkwo ŋgwamishua. Ndo ndo nji’i nsha’a ŋoŋ. ¹⁶ A nji’i ndo mbo pi ŋa nsha’a, kaŋ sha’a nu ma yi ndindi, nthe ŋa ndo nji’i nsha’a pi tē’i a. Pigi Tāa ŋa a taon a ne po ka’a. ¹⁷ Pi nā’an mon ŋwa’anli gí yēi ŋa paa ŋgwa mbo minkwentie, kaŋ nnu ŋa pugu chhu nu ne nnu shini. ¹⁸ A kwe mmu ŋkwe nte noŋ a, Tāa ŋa a taon a ne kwe nte a ŋkaa yu.”

¹⁹ Nthe yie, pugu chhu gho ŋa, “Tāa gho gho hiŋ?”

Jisho khwē ni pugu ŋa, “Pēi lo nji’i nji a ki Tāa a, pēi kaŋ ni nji a, pēi kaŋ nji Tāa a ŋkaa yu.”

²⁰ A ni nchrā nnu pei no ha’an a ni nje’i nu no lí’i ŋa ŋkūŋ ni’iŋ mbiŋ Nda Minnwi ni nthi ne, ndo pa’a ŋoŋ lo ŋgwēiŋ vi nthe ŋa ndii yi shini ndo naa ŋkā’o ya’a.

21 Mbini nchhu ni pugu ηkamu'oy ηa, "Ntho ηgəighəi ni ηwa, ndo pəi shi ntā'a a, ndo ηkhu mon phi yəi. Li'i ha'an ηgəi nu fo ne mba'a pəi tho fo."

22 Nne pa thishi pa ηgwa Juu pigho chhu ηa, "A shi njwi non yi nthe ηa a chhu pi ηa, 'Li'i ηa ηgəi nu ne mba'a pəi tho fo ne?'"

23 Jisho chhu ni pugu ηa, "Pəi llo pi ηkuon mbhi yei mbembien, ndo ndho nyan pi tothi. Pəi llo pi ηkuon mbhi hein, ndo nji'i ndho pi ηkuon mbhi hein, 24 ηki chhu ni pəi ηa pəi shi ηkhu mon phi yəi, nthe ηa pəi mien ki pin ηa, 'A Mmu mbo Ju,' pəi khu mon phi yəi."

25 Nne pugu chhu gho ηa, "O po pi gō?"

Jisho chhu ni pugu ηa, "Wu'oy yaon ηa mi ni ntho nchhu nu ni pəi no njē yi ne. 26 Mfā'o ntou nnu no chhu nu nthe vəi, pugu pa ntou nnu no sha'a nu vəi no gho, ndo Ju ηa a taon a ne nyan nnu shini, ndo nnu ηa nja'o mbho yu ne, nchii ni ηkuon mbhi." 27 Tho yugu shini ndo shie ηa a ni nchrā nu ni pugu nthe pi Tāa gho.

28 Nne Jisho chhu ni pugu ηa, "Pəi shi ηga ηkwo ηkērə Muon Nonmishua, pəi ji ki'ε ηa 'A Mmu mbo ju,' pugu pa ηa nshi'a nchwīe sheshe nnu ni nyan nji, ηgu'oy chhu pi nnu ye ηa Tāa tigi a no ne. 29 Ndo ju ηa a taon a ne po pigi yu, a lo nji'i mien a tə'i a nthe ηa ηga ηgu'oy nchwīe pi pa yaon ηa a khwā ne." 30 No ha'an a ni ntho nchrā pa nnu pei ne, ntou ηgwa pin vi.

Nnu shini shi ηkīgēi ηkii mbin pəi

31 Nne Jisho chhu ni pa Juu pe ηa pugu ni mbin vi ne ηa, "Pəi ηkina ηkuon chrā a kan pəi ghan

youngin pan shishini. ³² Ndo p̄ei shi nji nnu shini, nnu shini shi nk̄igei nk̄ii mbin̄ p̄ei.”

³³ Pugu khwē gh̄o ɲa, “Pigi p̄o pi puon̄ Abrah̄an, pa’a ndo naa ma mfā’a nk̄ūna mbh̄o ɲon̄. Ti a kie pi neiɲ ɔ chhu ɲa, ‘Pi shi nk̄igei nk̄ii mbin̄ p̄ei?’”

³⁴ Jish̄o khwē ni pugu ɲa, “Shishini, n̄shwei v̄ei, sheshen̄on̄ ɲa a gh̄a nchw̄ie phi ne nk̄ūna phi. ³⁵ Nk̄ūna shi’a nji’i nk̄ina mb̄o ɲgia ndaan̄on̄ n̄o ɲguon̄ nd̄ii ndo muun̄ p̄o pi n̄o ɲguon̄ nd̄ii. ³⁶ Nenne ti müun̄ nk̄igei nk̄ii mbin̄ p̄ei, kan̄ p̄ei ya ntaon̄ mon̄ nk̄ii shishini. ³⁷ Nja nji ɲa p̄ei puon̄ Abrah̄an, ndo p̄ei tā’a nu njwi a nth̄e ɲa p̄ei lo mbin̄ chr̄a a. ³⁸ Nchr̄a nth̄e pi pa nnu ɲa T̄aa a n̄on̄ v̄ei ndo p̄ei chw̄ie pi nnu ɲa t̄aa v̄ei chhu ni p̄ei ne.”

P̄ei puon̄ devi t̄aa v̄ei

³⁹ Pugu khwē gh̄o ɲa, “Abrah̄an t̄aa vigi!”

Jish̄o chhu ni pugu ɲa, “P̄ei kan̄ mb̄o puon̄ Abrah̄an, p̄ei kan̄ nth̄o nchw̄ie pi pa nnu ha’an̄ Abrah̄an ni nchw̄ie ne. ⁴⁰ Ndo ndwe p̄ei ka tā’a nu njwi a jwi, mb̄o ɲon̄ ɲa a shwei v̄ei ni nnu shini ɲa a ya’o llo mbh̄o Minnwi ne. Yei lo mb̄o nnu ha’an̄ Abrah̄an ni nchw̄ie ne. ⁴¹ P̄ei chw̄ie pi nnu ɲa t̄aa v̄ei ni nchw̄ie ne.”

Pugu chhu gh̄o ɲa, “Pi shini ndo mbhi vigi pi mon̄ shúon̄, Minnwi nduth̄o yi T̄aa vigi.”

⁴² Jish̄o chhu ni pugu ɲa, “Minnwi kan̄ mb̄o T̄aa v̄ei, p̄ei kan̄ nk̄hw̄ā a, nth̄e ɲa ndh̄o mbh̄o Minnwi ndo mb̄o hein̄. Ndo nji’i nth̄o pi ni nyan̄ th̄o, a taon̄ Ju ntaon̄ a. ⁴³ A chw̄ie kh̄o pa’a th̄o ȳei lo nshie ni nnu ɲa n̄chhu ne? A chw̄ie nth̄e

na minthe pa'a pɛi lo nja'o chrà a. ⁴⁴ Pɛi pɔ pi puon tãa vɛi mbo Shata, khwã njù'ɔ yɛi pɔ nɔ chwɛ nu nnu na tãa vɛi tã'a nu nɛ. A ni mbo njwi non llo nɔ njɛ yi, pa'a ndo ma mbo ni pra pugu pa nnu shini nthe na nnu shini lo mbo mbin yu. A ghà nga ndɛ'i ngien, kan a wu'ɔ nchwɛ pi nù'on yi nthe na a ndɛ'ingien ndo mbo tãa pa lɛ'ingien. ⁴⁵ Ndo nthe na nchhu pi nnu shini nɛ, a chwɛ yie pa'a pɛi llo mbin a. ⁴⁶ Pinthe a nɔn gɔ shina pɛi shishini na nchwɛ phi? Ti mi ntho nchhu pi nnu shini, a pɔ kho pa'a pɛi lo mbin a. ⁴⁷ Non na a yi Minnwi nɛ ghà nja'o chrà Minnwi. Pɛi lo nji'i mbo yi Minnwi a chwɛ yie gho pa'a pɛi lo nja'o chrà Minnwi."

Jisho pugu Abraham

⁴⁸ Pa thishi ngwa Juu pigho pie Jisho na, "Pigi lo nchhu a kã'o ndii na pigi chhu na o non Shamaria mfã'o minweinj mbin gho nɛ?"

⁴⁹ Jisho khwɛ na, "Ndo nji'i mfã'o minweinj, nga'o pi Tãa a, ndo pa'a pɛi lo nga'o a. ⁵⁰ Ndo ndo nji'i ntã'a pi ndigha'o ni non a. A ta'a non na a tã'a ndigha'o a nɛ, mbo ju mbo ngan sha'a shã'a. ⁵¹ Shishini, nchhu ni pɛi na, sheshenon nja'o chrà a nchwɛ, pa'a a lo ma nkhu."

⁵² Pa thishi ngwa Juu chhu gho na, "Ndwe pigi ya njɛi na o fã'o minweinj! Abraham ni nkhu, wu'ɔ nɔ ha'an pichɛi pa njɛli'i Minnwi ni nkhu nɛ, ndo o chhu na, 'Sheshenon nja'o chrà a nchwɛ, pa'a a lo ma nkhu.'" ⁵³ O pɔ pi non ndien nchaa Abraham tãa vigi na a ni nkhu nɛ, Pa njɛli'i Minnwi khu nkaa pugu nɛ? O pi'i na o pɔ pi gɔ?"

54 Jisho khwē ŋa, “Mi ŋga’o non a, kaŋ ndigha’o a po pi gha. ‘A Tāa a ŋa a gha’o a,’ mbo ju ŋa pēi chhu ŋa, ‘A Minnwi yigi’* nε. 55 Ndo pēi lo nji vi, nji vi. Nka ni nchhu ŋa ndo nji’i nji vi, kaŋ mbo pi nde’ingien nō pēi. Ndo nji vi, ndo nchwīe nnu ŋa chrà yi chhu nε. 56 Tāa vèi mbo Abrahan ni mfā’o pwanju’o ŋa a shi njēi ndii ŋa nshi ntho nε, a ni njēi mfā’o pwanju’o.”

57 Pa Juu chhu gho ŋa, “O lo naa nchēiŋ tien wuŋ ŋga’o nchhu ŋa o yēi Abrahan pi nēiŋ?”

58 Jisho chhu ni pugu ŋa, “Shishini, nchhu ni pēi ŋa, ŋkaon Abrahan maa mbo, A Mmu†!”

59 Nne pugu lōgo pa ŋgù’o nō tuŋ nu vi nō gho. Jisho lēre, ntaon mon Nda Minnwi.

9

Jisho chwīe nchriligi yēi li’i

1 Nō ha’an Jisho ni nyīen ntogo nu nε, njēi ŋon chēi ŋa a ni mbo nchriligi jē ndii ŋa pi ni mbhi vi nε. 2 Pa ghaŋ younjij pi pie vi ŋa, “Masha, a chwīe gō phi, ŋon vei ki tāa vi pugu mūuŋ vi, ŋa a chwīe pi phi vi a taon nchriligi?”

3 Jisho khwē ŋa, “A shini ndo nchwīe phi ŋon vei ki yi tāa vi pugu mūuŋ vi. A ni mbo nenne pi ŋa fā’a Minnwi nōon mbin yu pi yēi. 4 Pigi shi ŋgu’o mfā’a fā’a ŋon ye ŋa a taon a nε nō ha’an minaon wu’o ntho nu nε. Tu’u chho ntho nu ŋa

* **8:54** 8:54 Pichēi pa Nwa’anli Minnwi mon chrà Gri chhu pi ŋa Mbo ju ŋa pēi chhu ŋa a Minnwi yēi nε. † **8:58** 8:58 Jisho gha chhu hein ŋa a mmu, njij yi po pi ŋa a Minnwi ŋa a ghà ŋgu’o Mbo, mbo Minnwi ŋa a ni nōon non yi ni Mushi nchhu ŋa ligi yi A Mmu nε (Nwa’anli Ndi Taon nu 3:14).

mba'a non nu'un mfā'a fā'a. 5 No ha'an mbo nkuon mbhi ne, a mmu mbo li'e nkuon mbhi."

⁶ A ni nga kwo chhu nnu pei, nthu thwe shhe, ntrao titwrei ni thwe gho. Nju'ɔ titwrei gho nɔ ligi nchriligi gho. ⁷ Nchhu gho na a ghēi mon nkhǎ na pi mēin ni Shiloan ne. (Njin Shiloan pɔ na taon.) Nenne a ghēi nshīgao, mbini, ntho njəi li'i.

⁸ Pa taakuo pugu pa ngwa pe na pugu ni nkwo yəi vi nɔ ngan luon ne chhu nu na, "Yei lɔ mbo non ye na a ni ntho nchɔchɔ nduon nu ne?" ⁹ Pichəi na, "A ju," pichəi chhu na, "Nga, ndo a fhi vi."

Ndo non gho wu'ɔ ntho nchhu nu na, "A mmu mbo ju."

¹⁰ Nne pugu chhu gho na, "Ti ligi yɔ kie pi nei nchu'ɔ?"

¹¹ A khwē na, "Non ye na pi mēin vi na Jishɔ ne trao titwrei nju'ɔ ligi a nɔ gho nchhu vəi na, 'Ghēi mon nkhǎ Shiloan nshīgao ligi yɔ fo.' Nenne n̄gəi nshīgao ligi a, njəi li'i ki'e."

¹² Pugu chhu gho na, "A hin?"

A khwē na, "Ndo nji'i nji."

¹³ Ngwa pigho lōgo non gho na a ni mfūon mbo nchriligi ne, n̄gəi nɔ shhi pa ngwa Farashi. ¹⁴ Llé na Jishɔ ni nchwē titwrei nchu'ɔ ligi non gho nɔ ne ni mbo llé ji. ¹⁵ Nne pa ngwa Farashi pin mbie vi nkwan ha'an a kie nkaon maa njəi li'i ne. A chhu ni pugu na, "A yu'ɔ titwrei nɔ ligi a, nshīgao, njəi li'i."

¹⁶ Pichəi pa ngwa Farashi chhu na, "Non vei lɔ nji'i ndho pi mbho Minnwi nthɔ na a shi'a nū'ɔn Llé Ji." Ndo pichəi chhu na, "Pinthe

non mbimbhi kie pi nei non nkwon li pei?" Minduonduon gu shina pugu.

17 Nne pugu pini mbie non gho na, "O chhu na a chu'o ligi yo. Ti o khwe jo na nthe vi?"

Non gho khwe na, "A njeli'i Minnwi."

18 Pa Juu shini ndo mbin na non gho ni mbo nchriligi nkaon maa mbini nje li'i. Mein ta vi pugu mun vi. 19 Mbie vugu na, "Yei muon vei na pei chhu na pi ni mbhi vi a po pi nchriligi ne? Ti a kie pi nei ndwe ma njeli'i?"

20 Taa vi pugu mun vi khwe na, "Pigi ji na yei muon vigi, pugu pa na pi ni mbhi vi a taon nchriligi. 21 Ndo ti nkwon ha'an a kie nkaon maa nje li'i ndwe ne pigi lo nji'i nji, ki nji non na a chu'o ligi yi ne. Pie vi a ntinme. A shi nchra ni non yi." 22 Pa ta pi ni nchhu nnu pei nthe na pugu ni ntho mbo go pa thishi pa Juu. Nthe na pugu ni nkwo taon ni ta'a ncho na sheshenon mbin na Jisho Ju na Minnwi Chu'o Ntaon no Nkwe ne, pi fu'u vi nda luon Minnwi. 23 Nthe yie gho, ta vi pugu mun chhu na, "A non ntinme, pei pie vi."

24 No mbra nge pugu pini mein non gho na a ni mbo nchriligi ne nchhu gho na, "Chhu nnu mbo go ligi Minnwi. Pigi ji na non vei nchwe phi."

25 A khwe na, "Ki a po pi nchwe phi nshi lo nji! Ta'a nu na nji ne po na mi ni mbo nchriligi, ndo ndwe ntho nje li'i."

26 Pugu chhu gho na, "A ni nchwe pi nei mbin gho? A ni nchu'o ligi yo pi nei?"

27 A khwē ni pugu ɲa, “Ŋkwo shwei v̄ei pa’a p̄ei lo ntā’a nu nja’o. P̄ei tā’a nu mbini nja’o nth̄e pi kh̄o? P̄ei ɲkaa p̄ei tā’a nu ɲgū pa ghan younjin pi?”

28 Pugu w̄e’i vi, nchhu ɲa, “Ɔ ɲgan younjin ɲon yin̄e, ndo p̄igi p̄o pi pa ghan younjin Mushi. 29 P̄igi ji ɲa Minnwi ni nchr̄a ni Mushi. Ndo ni ɲon vei p̄igi lo n̄ji li’i ɲa a llo n̄e.”

30 Ɔon gh̄o khwē ɲa, “Nth̄e kh̄o, yei nnu ghraoghrao! P̄ei lo n̄ji’i n̄ji li’i ha’an̄ a llo n̄e, ndo a chu’o ligi a. 31 Pia ji ɲa Minnwi shi’a n̄ji’i nja’o pa ghan nchw̄ie phi ndo sh̄esh̄eɲon̄ mb̄o ɲgan gha’o Minnwi, nchw̄ie nnu ɲa Minnwi gh̄o tā’a nu n̄e, a ya’o vi. 32 Fie n̄o ha’an̄ mb̄hi ni n̄j̄e n̄e pi lo naa nja’o ɲa yich̄ei ɲon chu’o ligi ɲon ɲa pi phi vi a p̄o nchr̄iligi n̄e. 33 Ɔon vei kan̄ mien̄ ki llo pi mb̄h̄o Minnwi, nth̄e pa’a a lo nchw̄ie sh̄eshe yaon̄.”

34 Pugu khwē gh̄o ɲa, “Ɔ ya mb̄o pi ɲgan phi llo nd̄i ɲa pi ni mb̄hi gh̄o n̄e, o tā’a nu n̄j̄e’i vigi?” Pugu w̄ein̄ vi mfu’u mā’an̄ mb̄hi.

Chri ligi mon̄ j̄jwe

35 Jish̄o ya’o ɲa pi w̄ein̄ vi mā’an̄ mb̄hi, ɲga n̄j̄ei vi, nchhu gh̄o ɲa, “Ɔ pin̄ Muon̄ Ɔon̄mishua?”

36 A khwē ɲa, “Masha, Muon̄ Ɔon̄mishua p̄o pi ḡo, n̄n̄e ɲa minth̄e m̄bin̄ vi?”

37 Jish̄o chhu gh̄o ɲa, “Ɔ kwo ȳei vi, a ju ɲa a chr̄a nu v̄e n̄e!”

38 Ɔon gh̄o chhu ɲa, “Taath̄o, m̄bin̄!” Ndo ɲga’o vi.

39 Jish̄o chhu ɲa, “Mi ni nth̄o mon̄ mb̄hi yei pi n̄o sha’a nu, ɲa ɲgwa p̄e ɲa pugu pa nchr̄iligi n̄e

nthe pugu yəi li'i, ngwa pe ɲa minthe pugu yəi li'i ne gū nchriligi."

⁴⁰ Pichəi pa ngwa Farashi ɲa pugu ni mbara yəi yu, ɲa' o nnu pei ne chhu ghə ɲa, "Pigi pa nchriligi ɲkaa pigi?"

⁴¹ Jishə chhu ni pugu ɲa, "Pəi kaɲ ni mbo pa nchriligi pa'a pəi lo mbo pa ngusha'a ndo ndwe ɲa pəi chhu ɲa, 'Pigi yəi li'i ne,' pəi kina mbo pa ngusha'a."

10

Lu' o chrà nthe ɲkē'i minji

¹ Jishə chhu ɲa, "Shishini, nchhu ni pəi ɲa, ɲon ɲa a nii mon ɲka'a minji ki lo ntəgo pi chonka'a ne, ɲku' o ntəgo pi li'i nduon nii ne, ɲon ghə ɲgina, mbini mbo ɲgina minwi. ² Ndo ti ɲon ɲa a nii pi chonka'a ne, a ɲkē'i minji ghə. ³ Ngan lina ni chonka'a ghə chu' o chonka'a ghə. Pa minji ghə ɲa' o ɲggì yi, a gē pa phí minji ni ligi yugu, ɲkē'i vugu ntaon no ghə mbhi. ⁴ Nga ntaon ni nguon ji minji mbhi ɲgəi nu shhi pugu, pa minji pigə younjin yi nthe ɲa pugu ji ɲggì yi. ⁵ Ti a mbo ɲgini, pa'a pugu lo ɲjəu ɲjin yi, pugu tei vi tei nthe ɲa pugu lo ɲji' i ɲji ɲggì pa ghini." ⁶ Jishə ni nchrā lu' o chrà yei ni pugu, ndo pa'a tho yugu lo nshie ni nnu ɲa a chhu nu ne.

Jishə pə pi ɲkien ɲkē'i minji

⁷ Nne Jishə pini nchhu ni pugu ɲa, "Shishini, a mmu mbo chonka'a pa minji. ⁸ Nguon pa ngwa ɲa pugu ni nthə shhi a ne pə pi pa ɲgina pugu pa ɲgina minwi, ndo pa'a pa minji lo ɲa' o vugu.

9 A mmu mbo chonda. Sheshenon ntogo mbin mu nii a lugu, ndo nii mbini ntaon nu mfa'o nkien tru nkru. ¹⁰ Ngina gha ntho pi no yoo nu, njwi ndo mbiri. Mi ni ntho nne na minthe pugu fa'o chombhi. Ndo nja mfa'o chombhi lolinaon.

¹¹ "A mmu mbo nkien nke'i minji shi'i. Nkien nke'i minji shi'i gha mfe chombhi yi nthe minji pi. ¹² Non ye na pi pe vi pe ki a lo mbo nke'i minji ki minji gho lo mbo pi ji ne gha njei minanien a tho nu, a mien pa minji ntei ni vhi, minanien gho wein vugu ndo nshaan vugu. ¹³ A tei nthe na a fa'a pi pe, pa'a ndo nji'i mfa'o ndii ni pa minji.

¹⁴ "A mmu mbo nkien nke'i minji shi'i, nji pa minji pan pugu ji a, ¹⁵ wu'o no ha'an Taa ji a nkaa yu mummu ji Taa ne. Mfe chombhi a nthe pa minji. ¹⁶ Mfa'o pichai pa minji na pugu lo mbo mon yei nka'a. Nshi ngu'o ntho ni pugu nkaa pugu, pugu ya'o nggi a. Nne pugu chiri mbo ta'a kwie, mfa'o ta'a nke'i vugu. ¹⁷ Yei nnu na a chwie Taa a khwa a ne, na mfe chombhi a no khu nu, nne na mimfe mbini no gho nkamu'on. ¹⁸ A lo nji'i nkwe yichai non nkwe chombhi a mbho mu. Mfe pi khwatua a, mfa'o ghrí no fe nu ndo mbini mfa'o ghrí no pini nu nu'un nkwe. A nnu na Taa fe gi na nchwie ne."

¹⁹ Minduonduon ni ngu shina pa juu nthe pa chra pei. ²⁰ Ntou yugu chhu na, "A fa'o minwein, ndo mbaa paa, pai ywere pi kho mbho yu?" ²¹ Pichai chhu yugu na, "Yei lo mbo nkwan chra non na minwein tho fe nge'i gho ne. Mimfe minwein chu'o ligi pa nchrigi?"

Mmu pigi Tăa a ta'a yi

²² Mon ndii ghɔ, ji fe nu Nda Minnwi ni Minnwi ni ndɔgɔ li'i Jerushalein. A ni mbo mon ndii laon.

²³ Jishɔ ni nthɔ nyien nu mon Varinda Sholomu mon Nda Minnwi. ²⁴ Nne pa Juu kiri yei yu mbie vi na, "ɔ shi ntigi vigi mon mititri pi fi'i yi nein, ɔ mbo Ju na Minnwi Chu'o Ntaon no Nkwe ne, ɔ shwei vigi tho yigi shie."

²⁵ Jishɔ khwē ni pugu na, "Mi ni nkwo shwei vɛi ndo pa'a pɛi lo mbin. Pa fà'a na mɛfà'a nu ni ligi Tăa ne kwe ntie a ni yaon na mi yie ne. ²⁶ Ndo pa'a pɛi lo mbin nthɛ na pɛi shi lo mbo ghrà minji paŋ. ²⁷ Pa minji paŋ ghà nja'o nggì a, nji vugu, pugu younjin a. ²⁸ Mfe chombhi ki mme ni pugu, mba'a pugu le ma nkhu. Ndo mba'a kan ta'a non fi'a vugu mfu'u lien mbho mu. ²⁹ Tăa a na a fe vugu vɛi ne*, chaa vugu ghao, ti minthe pa'a sheshenon llo mfi'a vugu mfu'u lien mbho Tăa ghɔ. ³⁰ Mmu pigi Tăa a po pi ta'a yi."

³¹ Pa ngwa Juu liga pa ngù'o shhe nkamu'on li'i tun vi no. ³² Jishɔ khwē ni pugu na, "Nkwo non ntou fà'a shi'i ni pɛi llo mbho Tăa, ti pɛi tã'a nu ntun a nthɛ pi yei shina fà'a pei?"

³³ Pa Juu pighɔ khwē ghɔ na, "Pigi lo nji'i ntã'a nu ntun ghɔ nthɛ pi fà'a shi'i, pigi tã'a nu ntun ghɔ nthɛ pi nchi'eshɛ. Nthɛ na ɔ wu'o mbo pi nonmishua ntã'a nu ndɔgɔ non yo mbo Minnwi."

³⁴ Jishɔ khwē ni pugu na, "Pi lo nã'an mon nwa'anli gi yei na, Minnwi chhu na, 'Pɛi pa

* **10:29** 10:29 Pichɛi pa Nwa'anli Minnwi chhu pi na Yaon na Tăa a fe vɛi ne.

nnwi!' ³⁵ Ti a mēiŋ vugu ŋa chrà Minnwi ni ntho mbho pugu ne ni pa nnwi, ndo pia ji ŋa mba'a pi pə'i chrà 'minnwi', ³⁶ pəi kie neiŋ nchhu ni ju ye ŋa Tāa chu'ɔ vi nɔ tho fà'a ntaoŋ vi moŋ mbhi ne ŋa, 'ɔ fā'o nchi'əshə' nthe ŋa mi ni nchhu ŋa, 'Mi Muuŋ Minnwi' ne. ³⁷ A mbo ŋa ndo nji'i nchwīe pi fà'a Tāa a, ki'i pəi piŋ a. ³⁸ Ndo mi nchwīe pi fà'a yi, nji'i nthe pi nɔ ha'an pəi lo nji'i mbiŋ a ne, pəi piŋ ne fà'a pigho, nne ŋa pəi shi nji, tho yəi lo nshie ŋa Tāa pɔ mbiŋ mu, mbo mbiŋ Tāa."

³⁹ Pugu pini nu'un ntā'a nu ŋgwēiŋ vi ŋkamu'ɔŋ a lərə ntaoŋ mbho pugu. ⁴⁰ Jisho pini mbini njiēŋ ŋkhǐ Jodaŋ, li'i ŋa Jouŋ ni mfūoŋ ntho ŋkwe ŋgwa ni ŋkhǐ ne, ŋkina fɔ. ⁴¹ Ntou ŋgwa tho njei vi nchhu ŋa, "Jouŋ shini ndo nōoŋ sheshe li, ndo ŋguoŋ nnu ŋa Jouŋ ni nchhu nthe ŋoŋ vei ne nnu shini." ⁴² Ntou ŋgwa piŋ vi fɔ.

11

Lasharɔ khu

¹ Noŋ chəi ni ŋgīno nu ligi yi pɔ Lasharɔ llo Betani, mbo la'ataoŋ Meri pugu ndiŋ vi Mata. ² Meri vei ni mbo ŋoŋ ye ŋa a ni nshā'o wru laminda mbiŋ Taatho, njigi kwɔ yi ni ŋgiitho yi ne, ŋa ndiŋ vi Lasharɔ ni ŋgīno nu. ³ Piŋge pigho ŋa pugu ni mbo pa liŋ ne taŋ ŋkɪni ni Jisho ŋa, "Taatho, ŋkieŋ taannu yɔ ŋa ɔ khwā vi ŋga'a ne ghīno nu."

⁴ Ndo Jisho ni ŋga nja'o, nchhu ŋa, "Ghīno gho lo mbo yi gu. A pɔ pi nɔ fe nu ndigha'o ni Minnwi nne ŋa Muuŋ Minnwi tɔgo ŋkuoŋ gho

mfā'o ndigha'o." ⁵ Jisho ni ηkhwā Mata pugu Meri ndiη vi, ni Lasharō. ⁶ Nne, ni nga nja'ο ηa Lasharō ghīnō nu, mbini nda'a paa llé mbīgi li'i ηa a ki pō ne.

⁷ Nne, nchhu ni pa ghan younjin pi ηa, **"Pia pini ηgōi Judia."**

⁸ Pa ghan younjin pi chhu gho ηa, "Masha, a lo nji'i shiga nō ha'an ηgwa Juu ni ntā'a nu ntun gho ni ηgū'ο ne, ο kwo pini ηgōi nu fō?"

⁹ Jisho khwē ηa, **"A lo mbo paanchrō awa ηa pi ghà mfā'o lí'ε? Sheshenon nyien mon li'ε pa'a a lo nji'i ηkōrō, nthe ηa a tho njei li'ε ηkuon mbhi yei.** ¹⁰ Ndo ti sheshenon nyien pi ni tu'u, a kōrō nthe ηa a lo nji'i mfā'o li'ε."

¹¹ Jisho ni nga nchhu nnu pei mī'εη, nchhu ni pugu ηa, **"Lasharō taannu via gū lōgō, nshi ηgōi ηgū'u vi."**

¹² Pa ghan younjin pi chhu gho ηa, "Taathō, A ηgū mon lōgō, kan non yi shi ntōgō." ¹³ Jisho ni nga nchhu nne, nin ηi pō pi ηa a kukhu, pugu pi'i yugu ηa a pō pi wu'ο lōgō gha nō fere nu.

¹⁴ Nne, Jisho shiethō yugu ηa, **"Lasharō kwo khu! ¹⁵ Ndo, nthe vōi, mfā'o pwanju'ο ηa nshini ndo mbo fō, nne ηa pēi shi mbin. Ndo pia ghēi njei vi."**

¹⁶ Nne, Toma ηa pi ni mēiη vi ni kō'i ne chhu ni pe ghan younjin ηa pugu pugu ni njōu nin Jisho ka'a ne ηa, "Pia ghēi ηkaa pia, nne ηa minthe pia pa Masha* khu ka'a."

A mmu mbo ηgan ku'ο mon gu

* **11:16** 11:16 A pō mon Chrà Gri Pi ηa pia pugu.

17 Jisho ni nga nchəiŋ, njəi ɲa Lasharɔ kwo pɔ moŋ fúnj† nɔ khwe llem̄bhi. 18 A shini ndɔ nji'i nchəiŋ khwe ɲkanj kwɔ nɔ llo nu Betani ɲgəi Jerushaleiŋ. 19 Ntou pa ɲgwa Juu ni ɲgəi li'i kra Mata pugu Meri nɔ mā'anj nu njù'ɔ yugu nthe gu ndiŋ vugu. 20 Nne Mata gha nja'o ɲa Jisho tho nu, ntaoŋ ɲgəi njəi vi, ndɔ Meri kina nchɔchɔ nda.

21 Mata chhu ni Jisho ɲa, "Taathɔ, ɔ kanj ni mbɔ heiŋ, ndiŋ vigi shi kanj ndɔ ɲkhu. 22 Nɔ nji'i nthe pi ndwe, ɲi ɲa sheshe yaonj ɲa ɔ shi mbie mbhɔ Minnwi ne, Minnwi shi mfe ve."

23 Jisho chhu gho ɲa, "Ndiŋ gho shi mbini ndollo mfā'o chombhi."

24 Mata chhu gho ɲa, "Nji ɲa a shi mbini ndollo moŋ ndii ɲa ɲgwa le ɲku'ɔ moŋ ndugwi llé ne."

25 Jisho chhu gho ɲa, "A mmu mbɔ ɲganj ku'ɔ moŋ gu ndɔ mbɔ chombhi.‡ Sheshəonj ɲa a piŋ a ne, nji'i nthe pi nɔ ha'anj a shi ɲkhu ne, a shi mfā'o chombhi. 26 Nɔ ti sheshəonj ɲa a yi maonj ndɔ mbiŋ a ne, mba'a a yi'i ma ɲkhu. ɔ piŋ nnu yei?"

27 Mata gho chhu gho ɲa, "Oonj, ma Taathɔ, m̄biŋ ɲa ɔ Ju ɲa Minnwi Chu'ɔ Ntaonj nɔ ɲkwe ne, mbɔ Muuŋ Minnwi ɲa a ni mfā'o nɔ tho nu moŋ mbhi ne."

Jisho kəi

28 A ni nga nchhu nnu yei, ɲgəi mēiŋ Meri ndiŋ vi, nchhu gho njiŋnjiŋ ɲa, "Masha pɔ heiŋ nthɔ

† 11:17 11:17 Pi ni fi'i pi ɲgu'ɔ nɔ fúnj. ‡ 11:25 11:25 Nɔ mbɔ chombhi lo nji'i mbɔ moŋ pichəi pa ɲwa'anli Minnwi moŋ chrà Gri.

mēinj gho.” ²⁹ A gha nja’o, nji’a ndo pi llo ngēi njəi vi. ³⁰ Jisho shini ndo naa nchəinj mon la’a ya’a. A ni ngu’o mbi’i li’i ha’an Mata ni mbara vi ne. ³¹ Ndiη ηa pa Juu pe ηa pugu pugu ni mbo nda pugu ntho mā’an njù’o yi yəi Meri lollo ni nji ntaon mbhi ne, pugu younjin yi, mbi’i yugu ηa a tā’a ngēi chofun ηkēi fo.

³² Meri ni nga ntho no li’i ηa Jisho ni mbo ne njəi vi, ngū ni pun yi shhi yu, nchhu nu ηa, “Taatho, ö kan ni ηkwo po heinj, ndinj a shi kan ndo ηkhu!”

³³ Jisho ni nga njəi a kēi nu, mbini njəi pa Juu ηa pugu pugu ni mbo ne kēi nu ηkaa pugu, nnu gho pigi vi, njù’o yi ghana vi ntou yi. ³⁴ A pie ηa, **“Fún ηa pəi nū’əη vi fo ne po pi hɪŋ?”**

Pugu chhu gho ηa, “Taatho, tho ngēi njəi.”

³⁵ Jisho ni ηkēi.

³⁶ Nne pa ngwa Juu chhu ηa, “Pəi lii fi’i ηkwan ha’an a khwā vi njəi!”

³⁷ Ndo pichəi chhu yugu ηa, “A kan ni mfe pa’a Ju ηa a ni nchu’o ligi pa nchriligi ne lo nchwie ki a lo nji’i ηkhu?”

Jisho ywin Lasharo

³⁸ Nenne, nnu gho pini mbigi Jisho, a ghēi chofun gho. A ni mbo llù, pi nū’əη ngù’o cho gho. ³⁹ Jisho chhu ηa, **“Pəi pi’i ngù’o gho.”**

Mata, ndinj ηkunghu gho, chhu ηa, “Taatho, yiga yi shi nga’a a kwo po khwe llé no ha’an pi twei vi ne.”

⁴⁰ Jisho chhu gho ηa, **“Nshi nǐ ndo nchhu ve ηa ö mbin, kan o shi njəi ndigha’o Minnwi?”**

⁴¹ Nne, pugu pi'i ngù'ò ghò. Jishò kērè ligi yi tothi nchhu ña, "Tãa, ñtòo ghò ña ò ya'ò a nē. ⁴² Nji ña ò ghà ngu'ò nja'ò a, ndò ñchhu yei nthe pi ñgwa pei ña pugu thi hein nē, nne ña pinthe pugu pin ña a taon gò ntaon a."

⁴³ A ni ñga nchhu pei nnu, mba'ò ngòu ni nji ña, "Lasharò, taon mbhi hein!" ⁴⁴ Njon ghò ña a ni ñkwo khu taon mbhi, pa mbhò mi ni kwò mi pò yi lin ni ndhwí fhu, ligi yi wu'ò mbò yi lin ni ndhwí.

Jishò chhu ni pugu ña, "Pèi fèi vi mien vi a ghèi."

Ntán nò jwi nu Jishò

(Matio 26:1-5; Maaku 14:1-2; Luka 22:1-2)

⁴⁵ Nthe yie ghò, ntou pa Juu ña pugu ni nthò li'i kra Meri, njèi nnu ña Jishò chwíe nē, pin Jishò. ⁴⁶ Ndò pichèi ghèi njèi pa ñgwa Farashi nshwei vugu ni nnu ña Jishò chwíe nē. ⁴⁷ Nne pa thishi ghan fe'ingien pugu pa ñgwa Farashi kiri pa kún nchhu ña, "Pia shi nchwíe pi ñe? Nthe ña ñon vei thò nōon ntou pa li! ⁴⁸ Pia mien vi a ghèi nu shhi nenne, ñguon ñgwa pin vi, pa ñgwa Roma thò nshā'a Nda Minnwi yia pugu pa la'ataon yia."

⁴⁹ Ndò ta'a ñon vugu, ligi yi pò Kaifa, mbò taathò pa thishi ghan fe'ingien ñga'ò ghò, chhu ni pugu ña, "Pèi ló nji kan ta'a nnu. ⁵⁰ Pèi ló nji ña, a pwa ni pèi ña ta'a ñon khu nthe ñguon ñgwa nchaa ña ñguon la'ataon shi'i."

⁵¹ A shini ndò nchhu yei nnu pi ni thò yi, ndò nò taathò pa thishi ghan fe'ingien ñga'ò ghò, a ni nchhu nò njèli'i Minnwi ña Jishò shi ñkhu nò thò pa ñgwa la'ataon pa Juu, ⁵² ki ló ngu'ò mbò

pi ŋgwa la'ataoŋ pa Juu tə'i vugu, mbo no kiri nu ŋguoŋ pa puoŋ Minnwi ŋa pugu sha moŋ ghaa mbhi ne pugu po ta'a yi.

⁵³ Nne, jē yua gho, pa thishi pa ŋgwa Juu piri ŋkwaŋ no ha'an pugu shi njwi Jisho ne. ⁵⁴ Nthe yie gho, pa'a Jisho lo nu'un nyien li'i wo shina pa Juu. A lollo fo ŋgēi moŋ krao la'ataoŋ ye ŋa a para moŋ ŋkūnu njó ne, moŋ la'ataoŋ Efrein nda'a fo pugu pa ghaŋ younjin pi.

⁵⁵ Ndi jì Jì Lli Nji'a pa Juu ni ŋkwo para nu, ntou ŋgwa ku'ó llo moŋ la'a ŋgēi Jerushalein no chwīe nu noŋ yugu mbo yi taontaŋ no ha'an nù'oŋ chhu ne. ⁵⁶ Pugu ni nchho ntā'a Jisho, nchhu nu ni noŋ pugu no ha'an pugu ni nthi Nda Minnwi ne ŋa, "Pəi pī'i ŋa? Pəi pī'i ŋa mba'a a yi'i ndo ntho li'i jì gho?" ⁵⁷ Pa thishi ghaŋ fe'inŋien pugu pa ŋgwa Farashi ni ŋkwo fe gí ŋa sheshenŋon nji li'i ŋa a po ne, a chwīe pugu jì nne ŋa minthe pugu wēin vi.

12

Meri poro Jisho ni wru laminda Betani (Matio 26:6-13; Maaku 14:3-9)

¹ A ni ŋga mbi'i ntigao llé ŋkaŋ llé jì Lli Nji'a maa ŋkā'o, Jisho tho Betani, mbo li'i ŋa Lasharo mbo ŋoŋ ŋa Jisho ni mbi'i vi moŋ gu ni mbo ne. ² Pugu piri jì fo no ligi Jisho. Mata ghēre ŋgrā maŋ pigho. Lasharo ni mbo ta'a ŋoŋ ŋa pugu pa Jisho ni nchho ŋkuoŋ taprei li'i jì maŋ pigho ka'a ne. ³ Meri lōgo nchín laminda tininchoŋ ŋa pi chwīe ni yichəi ŋkwaŋ yaŋ ŋa pi mēin ni

nadi, mboro kwo Jisho no gho njigi ni ngiitho yi. Moonj nda gho linaon ni mbwa lunj laminda gho.

⁴ Ndo Judashi Ishikario, ta'a ngan younjin yi, mbo ye na a ni mbo no fini nu vi ne chhu na, ⁵ "A ni mbo kho pa'a pi lo mfini laminda yine mfe mbinj gho ni ghanj pou? Pi kanj ni nthe pi fini ni fi'i mbinj na nonj mfa'a no trei nkii lembhi pi pe vi no gho ne?" ⁶ A ni nchhu yei pa'a ndo mbo pi na a ni nkhwā lina nu ni ghanj pou. A ni nchhu nthe pi na a ni mbo ngina, ni ntho ntuo ju ntuo p̄ienj mbinj. Ni ntho nji'anj mfu'u pichəi monj gho ngere nonj yi no gho.

⁷ Jisho chhu na, "Mienj vi tə'i vi, nji na mimfe a nū'onj laminda gho no lembhi na pi shi ntwei a ne. ⁸ A mbo pi ni pa ghanj pou, pəi pugu shi ngu'ɔ mbo ka'a, ndo mba'a pəi wu'ɔ fā'o a nguonj ndii."

Ntánj no jwi nu Lasharɔ

⁹ Ndiij na mme yú pa ngwa Juu ni nja'o na Jisho po fo ne, pugu tho pa'a ndo ngu'ɔ nthe pi ju, pugu tho no yəi nu Lasharɔ, na Jisho ni mbi'i vi monj gu ne. ¹⁰ Nne pa thishi ghanj fe'ingienj taan no jwi nu Lasharɔ nkaa yu. ¹¹ Nthe na a ni mbo nthe pi Lasharɔ na ntou pa Juu ni ndāa vugu ndo ngəi nu ntho mbinj Jisho.

Jisho nii Jerushaleinj no fūonj

(Matio 21:1-11; Maaku 11:1-11; Luka 19:28-40)

¹² Mbhi ni nga ndan, mme yú ngwa pe na pugu ni mbo li'i ji gho ne ya'o na Jisho tho nu Jerushaleinj. ¹³ Nne pugu lōgo pa ghia tanj ntaonj ngəi mbara vi no gho, mba'o ngòu ni nji na,

“Ndigha’o pɔ ni Minnwi! Minnwi fe mbɔɔ ni ju
 ɲa a tho nɔ ligi Taathɔ ne!

Minnwi fe mbɔɔ ni fùon pa ɲgwa Ishrae!”

¹⁴ Jishɔ yɛi muun ɲkwéin chɛi ɲku’o nchɔchhɔ
 ɲkuon, wu’o nɔ ha’an pi nā’an ɲa,

¹⁵ “Ki’i fā’o pɔɔɔ gu, ma la’ataon Shayaon.

Fùon yɔ pɔ nɛin ɲku’o muun ɲkwéin nthɔ nu.”

¹⁶ Tho ghan younjin pi shini ndɔ mfùon nshie
 nɔ nnu pei, ndɔ a gha mbɔ ndii ɲa Jishɔ nii mon
 ndigha’o yi ne, pugu kwɛin ɲa Nwa’anli Minnwi
 ni nchhu nnu pei nthɛ pi ju ndɔ pi kwo chwɛ
 mbin yu. ¹⁷ Yú ɲgwa pɛ ɲa pugu pugu ni mbɔ
 ndii ɲa a ni mɛin Lasharɔ a taon mon fún a
 ywin vi mon gu ne wu’o ɲgɛi shhi nthɔ mbɔ
 pa minkwentie pi. ¹⁸ A ni nchwɛ li yei ɲa a ni
 nɔon ne, yú ɲgwa pighɔ ghɛi mbara vi. ¹⁹ Nne
 pa ɲgwa Farashi chhu ni non pugu ɲa, “Pɛi yɛi
 ɲa pɛi lo nthɔ nshei yichɛi yaon. Pɛi pɛ’i njɛi,
 ɲguon mbhi ghɛi njin yu.”

Pichɛi pa ɲgwa Gri tā’a nu njɛi Jishɔ

²⁰ Pichɛi pa ɲgwa Gri ni mbɔ shina ɲgwa pɛ
 ɲa pugu ni ɲgɛi Jerushalein nɔ gha’o nu Minnwi
 li’i ji ghɔ ne. ²¹ Pichɛi ɲgwa pighɔ tho mbara
 Fili ɲa a ni ndhɔ Beshaida mon Galili ne, mbie vi
 ɲa, “Masha, pigi tā’a nu njɛi Jishɔ.” ²² Fili ghɛi
 nchhu ni Andru, Andru ghɔ pugu Fili ghɛi nchhu
 ni Jishɔ.

²³ Jishɔ khwɛ ni pugu ɲa, “Ndi kã’o ni
 Muun Nɔnmishua nɔ fã’o nu mme ndigha’o.
²⁴ Shishini, ñchhu ni pɛi, m̄bia shie ge mien ki gū
 shhe ɲkhu, a kina ta’a yi, ndɔ ti ä ɲkhu, a khɛ
 ɲku’o njun ntou ntien. ²⁵ Ngwa pɛ ɲa pugu khwã

chombhi yugu ne shi nshien chombhi yugu gho, ndo ti ngwa pe na pugu pina chombhi yugu mon mbhi yei ne, shi nu'on chombhi yugu gho mfa'ochombhi ki ndugwi yi. ²⁶ Sheshenon mfa'a mbhomo, a yi'i na a you njin a, nne na li'i na nbo ne, muon fa'a a shi mbo fo nkaa yu. Sheshenon mfa'a mbhomo, kan Taa a shi nga'o vi.

Jisho chrā nthe nnu gu yi

²⁷ “Ndwe njū'ochana a. Ti mi shi nchhu pi na? Taa, kwe a mon pii ndii yei? Ndo ntho nkuon mbhi yei nthe pi togo nu mon ngə'i yei. ²⁸ Taa gha'o ligi yo.”

Nggì taon po na, “Nkwogha'o, ndo shi mbini nga'o nkamu'on.” ²⁹ Yú ngwa pe na pugu ni nthi fo nja'o nggì gho ne chhu na mbi wara. Pichəi chhu na, “Ngan taon Minnwi chrā gho.”

³⁰ Jisho khwē na, “Nggì yei tho nthe pi pəi, a lo nji'i mbo nthe pi mmu. ³¹ Ndwe ndii na pi shi nsha'a nkuon mbhi yei ne. Ndwe pi shi mbi'i non na a sha'a nkuon mbhi yei nkuon faan. ³² Ndo ni mmu, pi shi nga nkərə a tothi llo nkuon shhe, nshūu nguon ngwa ntho no gho mbin mu.” ³³ A ni nchhu yei pi no non nu nkwan gu na a shi nkhu ne.

³⁴ Nne yú ngwa pigho khwē gho na, “Pigi ya'omon nwa'anli gí na Ju na Minnwi Chu'ochana Ntaon no Nkwe ne ma nkina mbhi ki ndugwi yi. Ti o kie pi nei nchhu na pi shi nkərə Muon Nonmishua nkwin vi nkuon wá'a? Yie Muon Nonmishua po pi gō?”

³⁵ Jisho chhu ni pugu na, “Lí'e shi mbo shina pəi wu'ochano kuo ndii mbigi. Pəi nyien ndii na

lí'ε pɔ nε nne ɲa ki'i nɲiŋnɲiŋ gha'a vɛi. Nthe ɲa ɲoŋ ɲa a nyiɛŋ moŋ nɲiŋ nε lɔ nɲi'i nɲɛi li'i ɲa a ghɛi nu nε. ³⁶ Nɔ ha'an pɛi fā'o li'ε nε, pɛi piŋ li'ε ghɔ, nɲi ɲa pɛi shi mbɔ pa ɲgwa lí'ε."

Pa ɲgwa Juu kina moŋ ki piŋ

Jishɔ ni ɲga nchrā pei nnu ti mī'εŋ, ndɔllo ɲgɛi nderε. ³⁷ Nɲi'i nthe nɔ ha'an Jishɔ ni nɔoŋ ntou pa li shina pa Juu pighɔ nε, pugu shini ndɔ mbiŋ vi. ³⁸ Yei ni mbɔ nɔ chwīe nu yaon ɲa nɲɛli'i Minnwi mbɔ Ishaya ni nā'an nε lɔgɔ li'i ɲa, "Taathɔ, a piŋ gɔ mbiŋ chrà yigi,

ndɔ ti Taathɔ nɔoŋ ghrí yi pi ni gɔ?"*

³⁹ Nthe yie ghɔ, pugu kan ni nthe pa'a pugu lɔ mbiŋ, nthe ɲa Ishaya piŋi nchhu ɲa,

⁴⁰ "Minnwi chri ligi yugu,

mfiŋi nɲù'ɔ yugu,

nne ɲa ki'i pugu yɛi li'i ni ligi yugu,

nɲi ni nɲù'ɔ yugu ɲkara,

ɲchwīe pugu pɔ shi'i."†

⁴¹ Ishaya ni nchhu pa nnu pei nthe ɲa a ni nɲɛi ndigha'o Jishɔ, nchrā pa nnu nthe vi. ⁴² Nɲi'i nthe nenne, ntou pa thishi ni mbiŋ vi ndɔ pa'a ndɔ nchwīe pi ji nthe ɲa pugu ni mbɔgɔ nu ɲa pa ɲgwa Farashi shi fu'u vugu nda luon Minnwi.

⁴³ Nthe ɲa pugu khwā ndigha'o ɲa a llo mbhɔ ɲgwamishua nchaa ye ɲa a llo mbhɔ Minnwi.

Jishɔ thɔ pi nɔ kwe nu ɲgwa ɲkuon mbhi

⁴⁴ Jishɔ chhu ni nɲi ɲa, "Sheshenon ɲa a piŋ nε lɔ ɲgu'ɔ mbiŋ pi mmu. A piŋ pi ɲoŋ ɲa a

* **12:38** 12:38 Ishaya 53:1. † **12:40** 12:40 Ishaya 6:10.

taon a ne. ⁴⁵ Sheshenon ja a yei a ne yei non ja a taon a ne. ⁴⁶ Ntho mon mbhi no lí'ε, nne ja mba'a sheshenon ja a pin a ne kina mon njinjin. ⁴⁷ Sheshenon nja'ο chrà a, ndo ki lo chwīe, pa'a ndo nsha'a vi, nthe ja nshini ndo nji'i ntho pi no sha'a nu ngwa ηkuon mbhi. Nki tho pi no kwe nu vugu. ⁴⁸ Non ye ja a lāa a ki lo nji'i mbin chrà a ne fā'ο yaon ja a shi nsha'a vi. Chrà ja nchrā ne shi nsha'a vi mon ndugwi llé. ⁴⁹ Nthe ja ndo nji'i nchrā pi ni nyan nji. Ndo ti Tāa ja a taon a ne fe gí vei ni nnu ja nshi nchrā ndo nchhu ne. ⁵⁰ Nji ja gí yi po pi chombhi ki mme, nne yaon ja nchhu ne, a yaon ja Tāa chhu vei ne."

13

Jisho shīgao kwò ghan younjin pi

¹ Nkaon llé ji Lli Nji'a maa ηkā'ο, Jisho ni ηkwo ji ja ndii yi kā'ο no llo nu ηkwo shhe hein ηgēi mbara Tāa. A ni ηkhwā pa ghan younjin pi ηkuon mbhi hein ndo ηkhwā vugu ti ηgēi nchēin no ndugwi yi.

² A ni ηga mbo ndii ji maon, devi kwo kāon njù'ο Judashi Ishikario muon Shemu, ja a fini Jisho. ³ Jisho gha nji ja Tāa kwo fe ηguon ghrí gho ndo mbini nji ja ju ndutho yi llo pi mbho Minnwi ηgu'ο mbini pi mbho Minnwi gho, ⁴ ndollo tothi mon li'i ji maon nshrāo mme ndhwí yi nū'ον, ndōgō tawrei ndin la'ο ntu'u yu ⁵ nshā'ο ηkhí mon pein shīgao yaon njē shīgao nu kwò ghan younjin pi njē yīgi nu ni tawrei ja a ni ndin lá'ο ntu'u yu ne.

⁶ A ni nga nchəiŋ mbiŋ Shemu Pita, a chhu ŋa, “Taathɔ, ɔ tā’a nu nshīgao kwò ma?”

⁷ Jishɔ khwē ghɔ ŋa, “Thɔ yɔ lɔ naa nchu’ɔ ŋkuonŋ nnu ŋa n̄chwīe nu nɛ ya’a, ndɔ a shi ŋga nda’a, thɔ yɔ chu’ɔ.”

⁸ Pita chhu ghɔ ŋa, “Mba’a ɔ ma nshīgao kwò ma!”

Jishɔ khwē ghɔ ŋa, “Mi mienŋ ki shīgao ghɔ, pa’a pɔgɔ lɔ nu’uŋ mbɔ ni pra.”

⁹ Shemu Pita chhu ghɔ ŋa, “Taathɔ, ki’i ŋgu’ɔ nshīgao pi kwò ma, shīgao pa mbhɔ ma pugu pa thɔ a!”

¹⁰ Jishɔ chhu ghɔ ŋa, “Ŋonŋ ŋa a kwo shīgao nonŋ nɛ lɔ mbie ŋa a pini nu’uŋ nshīgao nonŋ ŋkienŋ kwò mi nthɛ ŋa a kwo pɔ yi taonŋtaonŋ. Ndɔ pɛi pi taonŋtaonŋ, ndɔ pa’a ndɔ mbɔ pi ŋguonŋ yɛi.”

¹¹ Nthɛ ŋa a ni nji ŋonŋ ŋa a shi mfini vi nɛ, a ni nchwīe yie a chhu ŋa, “A lɔ mbɔ ŋguonŋ yɛi mbɔ yi taonŋtaonŋ.”

¹² A ni nga ŋkwo shīgao kwò yugu ti mbini mā’anŋ mme ndhwí yi, nchɔchhɔ nɔ lí’i yi, nchhu ni pugu ŋa, “Thɔ yɛi chu’ɔ ni nnu ŋa nchwīe ni pɛi nɛ? ¹³ Pɛi ghà mēiŋ a ni ‘Masha’ pugu ‘Taathɔ,’ ndɔ nchhu shini nthɛ ŋa mi yie. ¹⁴ Ndɔ ti ä mbɔ mmu Taathɔ vɛi mbini mbɔ masha vɛi nshīgao kwò yɛi, pɛi ŋkaa pɛi wu’ɔ mfā’o nɔ shīgao nu kwò nonŋ pɛi. ¹⁵ Ŋkwo nōonŋ lì ni pɛi, ŋa pɛi ŋkaa pɛi chwīe wu’ɔ nɔ ha’anŋ n̄chwīe ni pɛi nɛ. ¹⁶ Shishini, n̄shwei vɛi, muuŋ fà’a lɔ ŋgā’o nchaa masha vi, ndɔ pa’a ŋonŋ ŋa pi taonŋ vi nɛ lɔ ŋgā’o nchaa ŋonŋ ŋa a taonŋ vi nɛ. ¹⁷ Ŋa pɛi ji nnu pɛi nɛ, mbɔɔ shi mbɔ yɛi nɔ ha’anŋ pɛi nchwīe.

18 “Ndo nchrā nthe pi nguon yei ghao, ñi ngwa pe ña ñchu’o vugu ne. Ndo nnu ña Nwa’anli Minnwi chhu ne shi ndōgo li’i ña, ‘Ñon ña pigi yu ji maon ka’a ne kara mā’an a ni nchhò.’

19 “Ntho nchhu yei nnu ni pēi ndwe ñkaon a maa ndōgo li’i, ñi ña a shi ñga ndōgo li’i, pēi piñ ña A mmu mbō Ju. 20 Shishini, ñshwei vēi, sheshenon ña a piñ non ña ñtaon ne piñ a, sheshenon ña a piñ a ne piñ non ña a taon a ne.”

Ta’a non vēi shi mfini a

(Matio 26:20-25; Maaku 14:17-21; Luka 22:21-23)

21 Jisho ni ñga ñkwo chhu nnu yei ti mī’ey, njù’o yi ghana vi ntou yi, a chhu ña, “**Shishini, ñchhu ni pēi ña ta’a non vēi shi mfini a!**”

22 Pa ghan younjin pi lii non pugu, ñgrāo nu ña a nthe a chhu pi gō. 23 Yichēi ta’a ñgan younjin yi ña Jisho ni ñkhwā vi ne ni nchho ñkuon taprei yei Jisho. 24 Nne Shemu Pita nōon gho ni mbho ña a pie Jisho ña a chhu nthe pi gō. 25 Nne, yie ta’a ñgan younjin yi yi’ə non yi minjinjin mbin Jisho nchhu gho ña, “Taatho, yie pō pi gō?”

26 Jisho khwē ña, “**A ye non ña ñshi mfe brei ña ñchrū mon kumbu ne gho.**” A gha nchru brei gho, mfe ni Judashi, mbō muon Shemu Ishikario. 27 Judashi ni ñga ñkwe brei gho, Shata nii mbin yu*.

Jisho chhu ña, “**Nnu ña o tā’a nu nchwīe ne, yi’a kōkōnō nchwīe.**” 28 Kan ta’a non ña pugu

* 13:27 13:27 Jisho shini ndo nchwīe pi fhō mbin yu, a ni ngu’o nōon pi ña a ji non ña a shi mfini vi ne.

pugu ni nchho ŋkuoŋ taprei ne shini ndo nji nnu ŋa a ni nchwīe a chhu gho nne ne. ²⁹ Pichēi ni mbī'i ŋa, nthe ŋa Judashi ni ntuo pīeŋ mbiŋ ne, Jisho ni nchhu nu gho pi ŋa, "Yuoŋ pa maon ŋa a pie ŋa pia fā'o no nnu ji gho ne", ki ŋa a fe yaon ni ghaŋ pou. ³⁰ Nne, Judashi gha ŋkwo kru brei gho, ŋki'i ntaoŋtaoŋ mbhi. Tu'u ni ŋkwo shini.

Jisho fe kina fhi

³¹ Judashi ni ŋga ŋkwo taon, Jisho chhu ŋa, "Ndiī kā'o ni Muoŋ Ŋoŋmishua no nii nu mon ndigha'o yi, Minnwi fā'o ndigha'o nthe vi. ³² Ndo Minnwi mfā'o ndigha'o yi nthe muoŋ, kaŋ Minnwi ndutho yi shi ŋga'o muoŋ ŋkaa yu mon ndutho ju Minnwi. Ndo a shi ŋga'o vi wu'o ndwe.

³³ "Pa puoŋ mi puoŋ paŋ, a wu'o mbo pi no muoŋ kuo ndiī ŋa pia shi mbo ka'a. Pēi shi ntā'a a ndo no ha'an mi ni nchhu ni thishi pa Juu ne, a ha'an mbini nchhu nu ni pēi ndwe, ŋa, 'Li'i ha'an ŋgēi nu fo ne mba'a pēi tho fo.' ³⁴ Mfe kina fhi ni pēi ŋa pēi khwā noŋ pēi. Pēi khwā noŋ pēi wu'o no ha'an ŋkhwā vēi ne. ³⁵ Ŋguoŋ ŋgwa shi nji ŋa pēi ghaŋ younjin paŋ no ha'an pēi mfā'o khwā noŋ pēi."

Jisho chhu ŋa Pita shi ndāa vi

(Matio 26:31-35; Maaku 14:27-31; Luka 22:31-34)

³⁶ Shemu Pita chhu gho ŋa, "Taatho, o ghēi pi hiŋ?"

Jisho khwē gho ŋa, "Li'i ŋa ŋgēi nu ne minthe pa'a o lo njōu njin a ntho fo ndwe, ndo o shi njōu njin a ntho fo ndiī nduoŋ."

³⁷ Pita khwē ŋa, “Taathɔ, minthe pa’a ndɔ njōu njin yɔ pɔɔɔ ghēi fɔ ka’a nthe khɔ? Nshi ŋkhu nthe ghɔ.”

³⁸ Jishɔ khwē ghɔ ŋa, “Ɔ shi ŋkhu nthe a nyan? Shishini, nshwei ghɔ, mba’a minkə’i yi’i ŋkhwē shi’a ki ɔ lo naa ndāa a ni trei ŋɛ!”

14

A mmu mbɔ shendaon, mbɔ nnu shini, mbini mbɔ chɔmbhi

¹ “Ki’i njù’ɔ yəi ghana vəi, p̄əi piŋ Minnwi, mbini mbin ŋa ŋkaa mu. ² Ntou njiɛŋ nda pɔ mon nda Tăa a. A kan mien ki pɔ nne, ŋkan ŋkwo shwei vəi, nthe ŋa ŋgēi li’i p̄iri li’i ni p̄əi. ³ Nshi ŋga ŋkwo p̄iri li’i ni p̄əi nɛ, n̄thɔ ndɔɔɔ vəi pia ghēi, nne ŋa li’i ŋa m̄bɔ nɛ, pia shi ŋgu’ɔ mbɔ fɔ ka’a. ⁴ P̄əi ji shendaon li’i ŋa ŋgēi nu nɛ.”

⁵ Toma chhu ghɔ ŋa, “Taathɔ, pigi lo nji’i nji li’i ŋa ɔ ghēi nu nɛ. Ti minthe pigi kie pi neiŋ nji shendaon.”

⁶ Jishɔ chhu ghɔ ŋa, “A mmu mbɔ shendaon, mbɔ nnu shini mbɔ chɔmbhi. Yichəi ŋon nthe pa’a a lo ŋgēi njəi Tăa ki lo ntɔɔ pi mbhɔ mu. ⁷ P̄əi ŋkwo ji a, kan p̄əi shi ŋkwo ji Tăa a ŋkaa yu. Llo ndwe ŋgēi nu shhi, p̄əi ji vi ndɔ njəi vi.”

⁸ Fili chhu ghɔ ŋa, “Taathɔ, nōon Tăa ghɔ ni pigi, a ŋguon nnu ŋa pigi tā’a nu nɛ.”

⁹ Jishɔ chhu ghɔ ŋa, “Pia kwo pɔ nɔ fi’i ntaan ndii yei, p̄əi wu’ɔ mbi’i ki lo nji a, Fili? Ŋon ŋa a kwo yəi a nɛ kwo yəi Tăa. Ti minthe ɔ kie pi neiŋ nchhu ŋa, ‘Nōon Tăa ghɔ ni pigi?’ ¹⁰ Ɔ lo mbin ŋa m̄bɔ mon Tăa, Tăa pɔ mon ŋon mu? Pa

chrà ña ñchrā nu nε, ñdɔ ñji'i nchrā pi ni tho a, ñdɔ Tāa ña a chhɔ moŋ noŋ mu nε tho nchwīe fà'a yi. ¹¹ Piŋ a nɔ ha'an ñchhu nu ña m̀bɔ moŋ Tāa, Tāa pɔ moŋ noŋ mu nε, ndāa nε nne, ɔ piŋ nthe fà'a pε ña m̀fā'a nu nε.

¹² “Shishini, ñshwei v̄ei, sheshenon ña a piŋ a nε shi m̀fā'a fà'a ña m̀fā'a nu nε, ñdɔ ñshi m̀fā'a fà'a ña a chaa yie ghɔ nε, nthe ña ñḡei nu ñj̄ei pi Tāa. ¹³ Sheshe yaon ña ɔ shi mbie pi nɔ ligi a nε, ñshi nchwīe nne ña Tāa fā'o ndigha'o yi ntɔgɔ pi mbhɔ muon. ¹⁴ P̄ei mbie a* ni sheshe yaon nɔ ligi a, kaŋ ñshi nchwīe.

Jishɔ k̄a'a ña Tāa shi m̄fε Jijwε yi

¹⁵ “P̄ei ñkhwā a, kaŋ p̄ei shi nū'on pa k̄ina paŋ. ¹⁶ Nne kaŋ ñshi mbie Tāa a, a fε yich̄ei ñgaŋ gh̄ere ni p̄ei, p̄ei pugu chhɔ ki ndugwi yi, ¹⁷ m̀bɔ Jijwε nnu shini ña mba'a ñgwa ñkuon mbhi piŋ vi, nthe ña pugu shi lɔ ñj̄ei ki ñji vi, ñdɔ p̄ei ji vi nthe ña p̄ei pugu chhɔ ka'a ñdɔ shi m̀bɔ moŋ chombhi ȳei. ¹⁸ Mba'a ñji'i mien̄ v̄ei nɔ puon minthi, ñshi mbini nthɔ ñj̄ei v̄ei. ¹⁹ Nɔ nɔ muon kuo ndii, mba'a ñgwa ñkuon mbhi yei nu'un ñj̄ei a, ñdɔ p̄ei shi ñj̄ei a. Nthe ña mi yi maon nε, p̄ei ñkaa p̄ei shi m̀bɔ yi maon. ²⁰ A shi ñga m̀bɔ llé ghɔ, p̄ei ji ña m̀bɔ moŋ Tāa, p̄ei pɔ mbin̄ mu, mummu pɔ mbin̄ p̄ei. ²¹ Non̄ yε ña a piŋ pa k̄ina paŋ ñdɔ nū'on nε, a ju m̀bɔ non̄ ña a khwā a nε. Nɔ ti ju ña a khwā a nε, Tāa a shi

* **14:14** 14:14 A lɔ ñji'i m̀bɔ moŋ pich̄ei ndunu N̄wa'an̄li Minnwi moŋ chrà Gri lleshhi.

ηκhwā vi ηkaa yu, mummu khwā vi nōon non a ghō.”

²² Judashi (ki lo mbo pi Judashi Ishikario) chhu ghō ηa, “Taathō, a pō pi neiη ηa ɔ shi nōon non yō ni pigi, ki lo nōon ni ηgwa ηkuon mbhi?”

²³ Jishō khwē ghō ηa, “Sheshenon ηκhwā a, kan a shi nja’o nchō a, Tāa a khwā vi, pigi thō njēi vi, nchhō pigi pugu. ²⁴ Sheshenon ηa a lo nji’i ηκhwā a ne shi’a nū’on chrà a. Ndo chrà ηa pēi ya’o nchrā nu ne lo mbo pi nyan. A yi Tāa ηa a taon a ne.

²⁵ “Nki nchrā nnu pei ni pēi ndii ηa pia wu’o mbo ka’a ne. ²⁶ Ndo ηgan ghère, mbo Jijwe Minnwi, ηa Tāa shi ntaon nō ligi a ne, shi nje’i vēi ni ηguon yaon ghao ndo mbini nu’uη ηkwiη vēi ni ηguon yaon ηa nchhu ne. ²⁷ Mien ghighri ni pēi; mfe ghighri a ni pēi. Ndo nji’i mfe ni pēi pi ηkwan ha’an ηkuon mbhi fe ne. Ki’i njū’o yēi ghana vēi, ndo ki’i pēi fā’o pogo gu.

²⁸ “Pēi ni nja’o a nō ha’an ηki chhu ni pēi ηa nthō ηgēi ghēi ndo mbini nthō njēi vēi ne. Pēi kan ni nja nthō ηκhwā a, pēi fā’o pwanju’o nthē ηa ηgēi njēi pi Tāa, nthē ηa Tāa lo mbini ηgā’o nchaa a. ²⁹ Ndo ndwe ηkwō shwei vēi ηkaon a maa ndōgo li’i, nne ηa ndii ηa a lōgo li’i ne, a nthē pēi piη. ³⁰ Mba’a nu’uη nchrā ntou yi pia, nthē ηa ηgan sha’a ηkuon mbhi yei thō nu. A lo nji’i mfā’o ghrī mbiη mu. ³¹ Ndo ηga nchwīe pi nō ha’an Tāa a fe gí vēi ηa nchwīe ne, nne ηa ηgwa ηkuon mbhi ji ηa ηκhwā Tāa.

“Pēi lollo, pīa ghēi.

15

Jisho ηkieuη ndāa grape

¹ “A mmu mbɔ ηkieuη ndāa grape* , Tāa a pɔ ηganη nyiηη. ² Sheshe figa mbhɔ ma ηa a lo nji’i njuη nε a ya’a mī’an. Ti sheshe mbhɔ ηa a yuη ntieuη nε, a fēe ηa a pini njuη shi’i. ³ Nɔɔ pɔi kwo pɔ yi taonηaon nthe chrà ηa mi ni nchrà ni pɔi nε. ⁴ Pɔi kina mbij mu, ηkina mbij pɔi. Minthe pa’a figa ndāa grape lo njuη ntieuη ni nonη yi ki lo ηgu’o ηkina pi ηkuonη ndāa grape ghɔ. Wu’o nɔ ha’an mba’a pɔi ηkaa pɔi yuη ntieuη kanη a neiη pɔi kina mbij mu.

⁵ “A mmu mbɔ ndāa grape, pɔi pɔ pa figa mbhɔ ma. Sheshenonη ηa a kina mbij mu, ηkina mbij yu nε, a ju ηa a shi njuη ntou ntieuη. Nthe ηa mī ηkieuη, pa’a pɔi lo nchwīe sheshe nnu. ⁶ Sheshenonη mienη ki kina mbij mu, pi mī’an vi nɔ figa mbhɔ, a yaonη, pi kiri pa mbhɔ mi pighɔ mā’an monη mōnōnη pugu kii. ⁷ Pɔi ηkina mbij mu, chrà a kina mbij pɔi, pɔi pie sheshe yaonη ηa pɔi tā’a nu nε, kanη pi shi nchwīe mfe ni pɔi. ⁸ Ntɔgɔ pi ηkuonη yei nnu Tāa a ghà mfā’o ndigha’o yi, ηa pɔi yuη ntou ntieuη, nne nōonη ηa pɔi ghanη younjinη paη.

⁹ “Nɔ ha’an Tāa khwā a nε, a ha’an ηkhwā vɔi nε. Pɔi kina monη khwǎ a. ¹⁰ Pɔi nū’onη pa kina paη, kanη pɔi shi ηkina monη khwǎ a, wu’o nɔ ha’an mummu nū’onη kina Tāa a nne ηkina monη khwǎ yi nε. ¹¹ Nki chrà nnu pei ni pɔi

* **15:1** 15:1 Grape yichəi ηkwanη ntieuη thi ηa a ghà njuη pi ηkuonη ndi’i. A ni njiηη Ishrae ηga’a.

nne ña pwanju'ó a pɔ mbɪŋ pɛi, pwanju'ó yɛi linaonɔ. ¹² Yei kina a, ña pɛi ñkhwā non pɛi nɔ ha'an ñkhwā vɛi nɛ. ¹³ Yichɛi mme khwā lɔ mbo ntɔɔ yei, ña non fɛ chɔmbhi yi nthe taannu pi. ¹⁴ Pɛi pa taannu paŋ, nɔ ha'an pɛi nū'on kina a. ¹⁵ Ndo nu'un mɛin vɛi pi ni puon fà'a paŋ, nthe ña muun fà'a shi'a nji yaon ña Taathɔ vi chwɛ nu nɛ. Ndo mɛin vɛi pi ni taannu paŋ nthe ña űguon nnu ña ñja'ó mbhɔ Tāa nɛ, ñchwɛ pɛi ji. ¹⁶ Pɛi shi ki lɔ nchu'ó a, a ni nchu'ó mmu nchu'ó vɛi, nū'on vɛi ña pɛi ghɛi njuŋ ntien, ntien yɛi kina, nne ña sheshe yaon ña pɛi shi mbie Tāa nɔ ghɔ ni ligi a nɛ, a nthe a fɛ ni pɛi. ¹⁷ Mfɛ kina pei ni pɛi, nne ña pɛi khwā non pɛi.

Kipina pa űgwa űkuon mbhi

¹⁸ “Pa űgwa űkuon mbhi mbina vɛi, pɛi ji ña pugu kwo fūon mbina a űkaon maa mbina vɛi. ¹⁹ Pɛi kaŋ ni mbo pi yi űgwa űkuon mbhi, űgwa űkuon mbhi kaŋ ñkhwā vɛi nɔ yugu. Ndo nthe ña pɛi lɔ nji'i mbo yi űgwa űkuon mbhi, ndo a chu'ó mmu nchu'ó vɛi ña pɛi taon shina űgwa űkuon mbhi nɛ, a chwɛ yie ghɔ űgwa űkuon mbhi pina vɛi. ²⁰ Pɛi kwɪŋ chrà ña mi ni nchrà ni pɛi nɛ, ‘Muun fà'a shi'a nchaa Taathɔ vi.’ Pugu mfe űgɛ'i vɛi, kaŋ pugu shi mfe űgɛ'i ni pɛi űkaa pɛi. Pugu kaŋ ni nū'on chrà a, kaŋ pugu shi nū'on yɛi űkaa pɛi. ²¹ Ndo pugu shi nchwɛ űguon nnu pei ghao mbɪŋ pɛi nthe ligi a, nthe ña pugu lɔ nji'i nji non ña a taon a nɛ. ²² Nka ni mien ki lɔ nthɔ nchrà ni pugu, pi shi kaŋ ndo űgwɛin vugu nɔ pa ghan phi. Ndo ndwe pugu lɔ nu'un mfā'ó la nɔ mā'an nu nthe phi yugu.

²³ Sheshenon ɲa a pīna a ne, pīna Tǎa a ŋkaa yu.

²⁴ Ŋka ni mien ki chwīe pa nnu shina pugu ɲa yichəi non lo naa nchwīe ne, pi shi kaŋ ɲgwēiŋ vugu no pa ghaŋ phi. Ndo ndwe pugu yəi ndo mbina vigi Tǎa a. ²⁵ Ndo chrà yei ɲa pi nā'an mon gi yugu ɲa, 'Pugu pīna a ki la'o yi', shi ɲgu'o ndōgo li'i.

²⁶ "Ndo ndii ɲa ɲgaŋ ghère, mbo Jijwe nnu shini ɲa nshi ntaon llo mbho Tǎa shi ntho ne, kaŋ a shi ɲkwe nte a. ²⁷ Pəi ŋkaa pəi shi ɲkwe nte a nthe ɲa pia po ka'a llo no njē yi.

16

¹ "Ŋkwo chhu ɲguon nnu pei ni pəi no chwīe nu ki'i pəi gū mon pin. ² Pi shi mfu'u vəi mon pa nda luon Minnwi. Shishini, ndii chho ntho nu ɲa ɲgwa ɲa pugu shi njwi vəi ne shi mbī'i ɲa pugu fā'a pi mbho Minnwi. ³ Pugu shi nchwīe pa nnu pei nthe ɲa pugu lo nji Tǎa, ki nji a. ⁴ Ndo nchhu nnu pei ni pəi nne ɲa ndii yugu gha ɲkā'o, minthe pəi kwiŋ ɲa mi ni ɲkwo shwei vəi.

Fà'a Jijwe Minnwi

"Nshini ndo nchhu nnu pei ni pəi no njē yi, nthe ɲa pia ni mbo ka'a. ⁵ Ndo ndwe ntho ɲgəi nu njəi non ɲa a ni ntaon a ne, ndo pa'a kaŋ ta'a non vəi lo mbie a ɲa, 'O ghəi pi hiŋ?' ⁶ Ndo pəi fā'o yu'o njù'o nthe ɲa nchhu nnu pei ni pəi ne. ⁷ Mbapa nenne, nshwei vəi ni nnu shini. A po pi shéi ni pəi ɲa ɲgəi. Nthe ɲa mi mien ki ghəi, pa'a ɲgaŋ ghère lo ntho njəi vəi. Ndo mi ɲgəi, kaŋ nshi ntaon vi ni pəi. ⁸ A shi ɲga ntho, kaŋ a shi nshrā ɲgwa ɲkuon mbhi paa nthe phi yugu,

pugu pa nnu ndindi pugu pa nnu shá'a. ⁹ A shi nshrá vugu paa nɔ nnu phi, nthe ɲa pugu lo nji'i mbinj a, ¹⁰ nɔ nnu ndindi nthe ɲa nthɔ ɲgɛi nu njɛi Taa, ndɔ mba'a pɛi nu'unj njɛi a ɲkamu'ɔɲ ndwe, ¹¹ nɔ nnu shá'a, nthe ɲa pi sha'a ɲgan sha'a mbhi yei.

¹² "Nɲu'ɔ mbini mfā'o ntou nnu nɔ chhu nu ni pɛi, ndɔ a chaa ghrí yɛi nɔ ya'o nu ndwe. ¹³ Ndɔ ndii ɲa Jijwe nnu shini thɔ nɛ, a shi nɔɔɲ ɲguonj nnu shini ghao ni pɛi, nthe ɲa mba'a a yi'i nchrā pi ni thɔ yi, sheshe nnu ɲa a ya'o nɛ a shi nchhu, ndɔ shwei vɛi ni pa nnu ɲa a shi nthɔ nɛ. ¹⁴ A shi ɲga'o a nthe ɲa a shi ndɔgɔ pa yaonj ɲa a nyanj nɛ nshwei vɛi. ¹⁵ Nɲuonj yaonj ɲa Taa fā'o nɛ pɔ pi nyanj. Nthe yie ghɔ, ñchhu ɲa a shi ndɔgɔ pa yaonj ɲa a nyanj nɛ nchhu ni pɛi.

Pə'i nju'ɔ yɛi shi ɲkara mbɔ pwanju'ɔ

¹⁶ "Nɔ muunj kuo ndii, mba'a pɛi nu'unj njɛi a, a gha nu'unj ndara muunj kuo ndii ɲkamu'ɔɲ pɛi pini njɛi a."

¹⁷ Nɛnɛ pichɛi pa ghanj younjij pi chhu ni nonj pugu ɲa, "A chhu pi ɲa ni pia, 'Nɔ muunj kuo ndii mba'a pɛi nu'unj njɛi a, a gha nu'unj ndara muunj kuo ndii ɲkamu'ɔɲ pɛi pini njɛi a,' ndɔ mbini nchhu ɲa, 'Nthe ɲa ɲgɛi nu njɛi pi Taa?'" ¹⁸ Nnɛ, pugu chhu nu ɲa, "A gha nchhu ɲa, 'Nɔ muunj kuo ndii,' njij yi pɔ pi ɲa? Pigi lo nji nnu ɲa a chhu nu nɛ."

¹⁹ Jishɔ ni nji ɲa pugu tā'a nu mbie vi, nɛ a chhu ni pugu ɲa, "Yei nnu ɲa pɛi pie nonj pɛi nɔ ghɔ nɛ mbɔ njij nnu ɲa ñchhu ɲa, 'Nɔ muunj kuo ndii mba'a pɛi nu'unj njɛi a, a gha nu'unj

ndara muuŋ kuo ndii ŋkamu'ouŋ pɛi piŋi nɔɛi a?
²⁰ Shishini, nɛhhu ni pɛi ŋa, pɛi shi ŋkɛi ndo
 njwei ndo ŋkuouŋ mbhi fā'o pwanju'ɔ. Pɛi shi
 mfā'o yu'ɔ njù'ɔ, ndo yu'ɔ njù'ɔ yɛi kara mbo
 pwanju'ɔ. ²¹ Miŋgwe ghà ŋga mbhi nu, mfā'o
 yu'ɔ njù'ɔ nthe ŋa ndii yi kā'o, ndo ti ndii ŋa
 a kwo phi muuŋ ghɔ nɛ, a li'ɛ yu'ɔ ghɔ nthe
 pwanju'ɔ ŋa pi phi ŋoŋmishua ŋkuouŋ mbhi.
²² Nthe yie ghɔ, pɛi fā'o yu'ɔ njù'ɔ ndwe ndo
 n̄shi mbini nɔɛi vɛi pɛi fā'o pwanju'ɔ, ndo mba'a
 sheshenon piŋi mfu'u pwanju'ɔ yɛi ghɔ mbiŋ
 pɛi. ²³ Mon llé ghɔ, mba'a pɛi nu'uŋ mbie sheshe
 yaon mbho mu, shishini, n̄shwei vɛi, sheshe
 yaon ŋa pɛi pie mbho Tãa no ligi a nɛ, a shi mfe
 ni pɛi. ²⁴ Ndo ti nchɛiŋ ndwe, pɛi shi lo mbie
 sheshe yaon ya'a no ligi a. Pɛi pie kaŋ pɛi shi
 mfā'o nne ŋa pwanju'ɔ yɛi linaon.

Jishɔ kwo gha'a mbhi

²⁵ “Ŋki kwo chhu nnu pei ni pɛi pi mon chrà
 lu'ɔ, ndii chho tho nu ŋa mba'a nu'uŋ nchrà ni
 pɛi pi mon chrà lu'ɔ, ndo shi nchrà chrà shieshie
 nthe Tãa. ²⁶ Mon llé ghɔ, pɛi shi mbie pa nnu no
 ligi a, ndo ndo n̄ji'i nchhu ni pɛi ŋa n̄shi mbie
 mbho Tãa nthe vɛi, ²⁷ Nthe ŋa ndutho Tãa ŋkaa
 yu khwā vɛi nthe ŋa pɛi khwā a, ndo ni mbiŋ ŋa
 ndho mbho Minnwi*.” ²⁸ Mi ni ndho pi mbho Tãa
 ntho ŋkuouŋ mbhi, ndwe ndho nu mienŋ ŋkuouŋ
 mbhi mbini nu nɔɛi Tãa.”

* **16:27** 16:27 Pichɛi pa Nwa'anli Minnwi ndunu mon chrà Gri
 chhu ŋa Tãa hein no li'i Minnwi.

29 Pa ghanj younjij pi chhu ghō ña, “Yo! Ndwe ɔ ya nchrā a shie nu ki lō mbo pi chrā lu’o!
 30 Ndwe, pigi ji ña ɔ ji ŋguonj nnu ghao, pa’a ndo nu’unj nchēi nu ña ñonj pie ghō ni pie, a chwē yie ghō pigi pij ña ɔ llo mbhō Minnwi.”

31 Jishō khwē ña, “Pēi pij ndwe? 32 Pēi līi njēi, ndii chhō nthō nu, ndo ñkwo thō ña pi shi nshāan vōi, sheshenonj ghēi la’a yu mienj a tē’i a. Ndo ñdo mbo pi tē’i a, nthē ña Tāa pō pigi yu ka’a.

33 “Nchhu nnu pei ni pēi nne ña pēi shi mfā’o ghighri ntogo pi ñkuonj pō nu ta’a yi pia ka’a. Monj mbhi yei, pi shi mfe wuwuru ŋgō’i ni pēi. Ndo pēi fā’o mā’anj ghrī, nthē ña ñkwo gha’a ñkuonj mbhi yei.”

17

Jishō luonj Minnwi ni ghanj pij

1 Jishō ni ñga ñkwo chrā pa nnu pei, mbi’i ligi yi ndii po nchhu ña, “Tāa, ndii ghō kā’o, gha’o muunj ghō nne ña muunj gha’o ghō, 2 ña ɔ fe ghrī ghō mbij ŋguonj ŋgwa ne, ña a fe chōmbhi ki mme ni ŋguonj ŋgwa ña ɔ fe ghō ne. 3 Ndo yei pō chōmbhi ki mme, ña pugu ji ghō mbo fiēj ta’a Minnwi shini, ndo mbini nji Jishō Krishto ña ɔ taonj ne. 4 Mi ni mfe ndigha’o ve ñkuonj shhe heij ndii ña mi ni ñkwo mī’ēj fā’a ña ɔ ni mfe vōi ña mfā’a ne. 5 Ndo ndwe, ma Tāa, gha’o a shhi ghō ni ñkwanj ndigha’o ña mi ni mfā’o pogo ñkaonj mbhi maa mbo ne.

Jishō luonj Minnwi mfe ni ghanj younjij pi

⁶ “Mi ni nchwīe ŋgwa pɛ ɔ ni mfe vɛi mon mbhi nɛ ji ghɔ. Pugu ni mbo jɔ, ɔ fe vugu vɛi, pugu nū’ɔŋ chrà yɔ. ⁷ Ndwe, pugu ji ŋa ŋguon yaon ŋa ɔ ni mfe vɛi nɛ llo pi mbho ghɔ. ⁸ Mi ni mā’an ŋkɪni ye ŋa ɔ ni mfe vɛi nɛ ni pugu, pugu pin ŋkɪni ghɔ, ndo nji shishini ŋa ndho pi mbho ghɔ ndo mbin ŋa a taon gò ntaon a.

⁹ “Ntho nduon mfe nu ni pugu, ndo nji’i nduon pi ni ŋkuon mbhi, nduon pi ni ŋgwa pɛ ɔ ni mfe vugu vɛi nɛ, nthɛ ŋa pugu jɔ. ¹⁰ Ŋguon yaon ŋa m̄fā’o nɛ jɔ, ŋguon yaon ŋa ɔ fā’o nɛ pɔ nyan, pi yɛi ndigha’o a ntɔgɔ pi mbin pugu. ¹¹ Ndo ndwe, ntho mbini nu njɛi ghɔ, ndo nu’un mbi’i ŋkuon mbhi, a pugu ŋkuon mbhi. Tãa ŋa a pɔ taontaon nɛ, nū’ɔŋ vugu ki kà’a lo ŋkɛe vugu ni ghrí ligi yɔ ŋa ɔ fe vɛi nɛ, nne ŋa pugu pɔ ta’a yi wu’ɔ nɔ ha’an pɔgɔ ta’a yi nɛ. ¹² Nɔ ha’an pigi pugu ni mbo nɛ, mi ni ndina ni pugu ntɔgɔ pi ŋkuon ghrí ligi yɔ ŋa ɔ fe vɛi nɛ. Ŋkɛ’i vugu ti pa’a kan ta’a ŋon vugu lo mbhe, ŋkien ye ŋon ŋa a ni njī’i ŋa a phe nɛ, nne ŋa nnu ŋa Ŋwa’anli Minnwi ni ŋkwo chhu nɛ lɔgɔ li’i.

¹³ “Ndo ndwe, ntho mbini nu njɛi ghɔ, ñchhu nnu pei ŋkuon mbhi nne ŋa pugu fā’o pwanju’ɔ a njū’ɔ pugu ti a linaon. ¹⁴ Ŋkwo mā’an ŋkɪni yɔ ni pugu, ŋkuon mbhi pīna vugu nthɛ ŋa pugu lo mbo yi ŋkuon mbhi wu’ɔ nɔ ha’an mummu lo mbo yi ŋkuon mbhi nɛ. ¹⁵ Ndo nji’i nchhu pi ŋa ɔ fu’u vugu mon mbhi, ñchhu pi ŋa ɔ kɛ’i vugu mbho ŋon mbimbhi. ¹⁶ Pugu lo nji’i mbo yi ŋkuon mbhi yei wu’ɔ nɔ ha’an mummu lo nji’i mbo yi mbhi yei nɛ. ¹⁷ Chu’ɔ vugu nū’ɔŋ

nɔ fà'a yɔ ntɔgɔ pi ŋkuonŋ nnu shini yɔ, chrà yɔ nnu shini. ¹⁸ Nɔ ha'anŋ ɔ ni ntaonŋ a monŋ mbhi nɛ, a wu'ɔ ha'anŋ mummu taonŋ vugu monŋ mbhi nɛ. ¹⁹ Nchu'ɔ nonŋ a nū'ɔŋ nɔ fà'a yɔ nthe pi pugu, nne ŋa pinthe pi chu'ɔ vugu ŋkaa pugu nū'ɔŋ nɔ fà'a yɔ ntɔgɔ pi ŋkuonŋ nnu shini.

Jishɔ luonŋ Minnwi mfe ni ŋguonŋ ghanŋ pinŋ ghao

²⁰ “Nɔ ŋgu'ɔ nduonŋ pi ni pei tɔ'i vugu, mbini nu'unŋ nduonŋ ni pe ŋa pugu shi mbinŋ ntɔgɔ ŋkuonŋ chrà yugu nɛ, ²¹ nne ŋa ŋguonŋ yugu shi nchiri mɔ ta'a yi, wu'ɔ nɔ ha'anŋ gɔ Tãa pɔ mbinŋ mu, mmu nduthɔ a pɔ mbinŋ ghɔ nɛ, nne ŋa pugu pɔ mbinŋ pɔgɔ, nne ŋa minthe ŋkuonŋ mbhi pinŋ ŋa a taonŋ gɔ ntaonŋ a.

²² “Ndigha'o ŋa ɔ fe vɛi nɛ mfe ni pugu, nne ŋa pugu pɔ ta'a yi wu'ɔ nɔ ha'anŋ pɔgɔ ta'a yi nɛ, ²³ Mɔ mbinŋ pugu ɔ pɔ mbinŋ mu, nne ŋa pugu ya mɔ ta'a yi shi'i, nne ŋa ŋkuonŋ mbhi ji ŋa ɔ taonŋ a ndɔ ŋkhwã vugu wu'ɔ nɔ ha'anŋ ɔ khwã a nɛ. ²⁴ Tãa, ŋkhwã ŋa pugu ŋkaa pugu ŋa ɔ fe vɛi nɛ nshi mɔ pigi pugu ka'a li'i ŋa mɔ nɛ, nɔ yɛi nu ndigha'o a ŋa ɔ fe vɛi nthe ŋa ɔ khwã a ŋkaonŋ pi maa nchwie mbhi nɛ.

²⁵ “Yo Tãa ndindɛ, nji'i nthe pi nɔ ha'anŋ ŋkuonŋ mbhi lɔ nji'i nji ghɔ nɛ, ñji ghɔ, pa ghanŋ younjɛnŋ pei ji ŋa a taonŋ gɔ ntaonŋ a. ²⁶ Mi ni nchwie pugu ji ghɔ, ndɔ shi ŋgu'ɔ ŋgɛi shhi nchwie nu, nne ŋa khwã ŋa ɔ khwã a nɔ ghɔ nɛ, pugu shi mfã'o, mummu ŋkaa mu pɔ mbinŋ pugu.”

18

Pi mfini Jisho, pi wēiη vi

(Matio 26:47-56; Maaku 14:43-50; Luka 22:47-53)

¹ Jisho ni nga ηkwo mī'εη lúoη yei, ntaoη pugu pa ghaη younjin pi ηgōi nshā'a Piprēi Kidroη. Nyiēη chēi ni mbo fo, Jisho pugu pa ghaη younjin pi nii fo. ² Judashi, ηa a ni mfini Jisho ne, ni nji li'i gho nthε ηa Jisho ni njiēη mbāoη nu fo pugu pa ghaη younjin pi. ³ Nne Judashi lōgo kwie pa shooge Roma, ni pa ghaη kē'i Nda Minnwi ηa pa thishi ghaη fe'ingieη pugu pa ηgwa Farashi ni ntaoη ne, pugu pugu ghēi moη nyiēη gho. Pugu ni ntuo truka, pugu pa ηki'a pugu pa maoη nchhò.

⁴ Jisho gha ηkwo ji ηguoη nnu ηa a shi ndōgo li'i mbiη yu ne, ntaoη ntho shhi nchhu ni pugu ηa, **"Pēi tā'a pi gō?"**

⁵ Pugu khwē ηa, "Jisho llo Nashare."

Jisho chhu ni pugu ηa, **"A mmu mbo ju."** Judashi, ηa a ni mfini vi ne, ni nthi fo pugu pugu.

⁶ Ndiη ηa Jisho ni nchhu ni pugu ηa, **"A mmu mbo ju ne,"** pugu pini njiηnjin ηgū shhe. ⁷ Nne Jisho pini mbie vugu ηa, **"Pēi tā'a pi gō?"**

Pugu chhu ηa, "Jisho llo Nashare."

⁸ Jisho khwē ηa, **"Mi ni ηkwo chhu ηa a mmu mbo ju. Nne ti pēi ntā'a a, pēi mien ηgwa pei ghēi."** ⁹ Yei nnu ni mbo no chwie nu nnu ηa a ni ηkwo chhu ne lōgo li'i: **"Shina ηguoη ηgwa pe ηa o ni mfe vāi ne, nshi lo mbhe kaη ta'a yi fo."**

¹⁰ Nne Shemu Pita, ηa a ni mfā'o kafa ne, shua nche tēnə muoη fā'a taatho pa thishi ghaη

fe'ingien, ténə muuŋ fà'a ghɔ ya'a. (Ligi muuŋ fà'a ghɔ ni mbɔ Maakushi.) ¹¹ Nne Jishɔ chhu ni Pita ŋa, “Ni'in kafa yɔ mon mba'a yi. ɔ pi'i ŋa mba'a nji'i nnu ndua ŋə'i ye ŋa Tăa fe vɛi ne?”

Jishɔ shhi Anaŋ pugu Kaifa

¹² Nne kwie pa shooge pighɔ pugu pa thishi pugu ni pa ghan kē'i Nda Minnwi pa ŋgwa Juu wēiŋ Jishɔ ŋkrao vi, ¹³ fūoŋ ndɔgo vi ŋə'i nɔ njei Anaŋ, nthe ŋa a ni mbɔ tăa ŋgwe Kaifa ŋa a ni mbɔ taathɔ pa thishi ghan fe'ingien ŋa'o ghɔ ne. ¹⁴ A ni mbɔ Kaifa ŋa a ni ntigi pa ŋgwa Juu ŋa, “A pwa ŋa ta'a ŋoŋ khu nɔ ligi ŋguoŋ ŋgwa.”

Pita lāa Jishɔ

(Matio 26:69-70; Maaku 14:66-68; Luka 22:55-57)

¹⁵ Shemu Pita pugu yichəi ŋgaŋ younjin Jishɔ ghəi njin Jishɔ. Nthe ŋa taathɔ pa thishi ghan fe'ingien ni nja nji yie ta'a ŋgaŋ younjin Jishɔ shi'i ne, a nii mon yina Taathɔ pa thishi ghan fe'ingien. ¹⁶ Ndo Pita thi pi chonda mbhi. Nne ye ŋgaŋ younjin Jishɔ ŋa taathɔ pa thishi ghan fe'ingien ni nji vi ne taon mbhi nchrā pugu ye muuŋ miŋgwe ŋa a ni mbɔ choŋka'a ne, ndɔgo Pita nii ni ju. ¹⁷ Muuŋ miŋgwe ghɔ ŋa a ni mfā'a nu choŋka'a ne chhu ni Pita ŋa, “Gò ŋkaa ghɔ lɔ mbɔ ta'a ŋgaŋ younjin ŋoŋ yine?”

Pita chhu ŋa, “Ndo mbɔ ta'a yi.”

¹⁸ Ndwe puoŋ fà'a pugu pa ghan kē'i Nda Minnwi ni frēi mɔŋoŋ nthi fɔ njigo nu nthe ŋa figəi ni mbɔ. Pita ni mbɔ pugu pugu nthi fɔ ntho njigo nu ŋkaa yu.

Taathɔ pa thishi ghan fe'ingien tou Jishɔ
 (Matio 26:59-66; Maaku 14:55-64; Luka 22:66-71)

¹⁹ Taathɔ pa thishi ghan fe'ingien pie Jishɔ ni pa pie nthɛ pa ghan younjin pi pugu pa nnu ɲa a ni nje'i nu nɛ. ²⁰ Jishɔ khwɛ ghɔ ɲa, “**Ŋga ɲgu'ɔ nchrā pi li'i wo ni ɲguon ɲgwa ghao. Ŋga ɲgu'ɔ nje'i mon pa nda luon Minnwi pugu pa Nda Minnwi li'i ha'an ɲguon pa Juu ghà ɲkiri nɛ. Ndo nji'i nchrā sheshe nnu pi lōin.** ²¹ Ti ɔ pie a pi ɲa? Pie ni ɲgwa ha'an pugu ni nja'o nnu ɲa mi ni nje'i nu nɛ, pugu ji nnu ɲa mi ni nchhu nɛ.”

²² A ni ɲga nchhu nnu pei, yichəi ta'a ɲgan kɛ'i Nda Minnwi wie Jishɔ ni mbhɔ yi, nchhu nu ɲa, “Yine ha'an pi ghà ɲkhwɛ nnu ni taathɔ pa thishi ghan fe'ingien nɛ?”

²³ Jishɔ khwɛ ghɔ ɲa, “**Nnu ɲa nchhu nu nɛ mien ki kā'o, ɔ chhu nɛ ntəi ghɔ ni ɲguon ɲgwa pei hein. Ndo ti ä mbɔ ɲa nnu ɲa nchhu nɛ kā'o, ɔ wie ki'ɛ ɲa?**”

²⁴ Anan taon vi ki'ɛ, a wu'ɔ mbɔ mon ɲkii, ni Kaifa mbɔ taathɔ pa thishi ghan fe'ingien.

Pita pini ndāa Jishɔ ɲkamu'ɔɲ

²⁵ Shemu Pita ni ɲgu'ɔ ntithi fɔ nthɔ ɲjigo mónon. Nne pugu chhu ghɔ ɲa, “Gò ɲkaa ghɔ lo mbɔ ta'a ɲgan younjin ɲon vine?”

A lāa nchhu ɲa, “Ndo mbɔ ta'a yi.”

²⁶ Yichəi ta'a muun fà'a taathɔ pa thishi ghan fe'ingien, mbɔ ndaonon ɲon ve ɲa Pita ni nja'a tənə yi nɛ pie ɲa, nshini ndo njəi ghɔ mon nyien

pəi yu? ²⁷ Pita pini nu'uj ndāa ŋkamu'ɔŋ. Wu'ɔ ndii ghɔ, minkə'i khwɛ.

Jishɔ shhi Paile

(*Matio 27:1-2,11-14; Maaku 15:1-5; Luka 23:1-5*)

²⁸ Ŋkieŋ ni muuŋ tutu'u, pugu lɔŋɔ Jishɔ llo nda Kaifa ŋgəi nɔ ntu'ɔ mme ŋgaŋ sha'a li'i. Nduthɔ yugu shini ndɔ nii ntu'ɔ mme ŋgaŋ sha'a li'i ghɔ nne ŋa ki'i pugu fuo non ŋgaŋ ŋji ŋa mimfe pugu ji Lli Nji'a. ²⁹ Nne Paile taon mbhi njəi vugu mbie ŋa, "Pəi wəiŋ ŋon vei ŋa a fāaŋ pi khɔ?"

³⁰ Pugu khwɛ ghɔ ŋa, "Ŋon vei kaŋ mien ki thɔ nchwɛ pi phi, pigi shi kaŋ ndɔ ndɔŋɔ vi nthɔ mfe vɛ."

³¹ Paile chhu ni pugu ŋa, "Pəi lɔŋɔ vi ni non yəi nsha'a vi ŋkwan nɔ ha'an gí yəi chhu nɛ."

Pa Juu chhu ghɔ ŋa, "Pi lɔ nji'i mbin ŋa pigi jwi sheshenon." ³² Yei nnu ni ndɔŋɔ li'i nɔ nɔon nu ŋa nnu ŋa Jishɔ ni nchhu nɛ nnu shini ndii ŋa a ni nshwei ŋkwan gu ŋa a shi ŋkhu nɛ.

³³ Nne Paile pini nii ntu'ɔ yu, mēiŋ Jishɔ mbie ghɔ ŋa, "ɔ fūon pa Juu?"

³⁴ Jishɔ khwɛ ŋa, "Yei pie llo pi mbɔ ghɔ ki a chhu pichəi ŋwa vɛ nne nthɛ a?"

³⁵ Paile khwɛ ŋa, "ɔ pi'i ŋa mɔɔ pi ŋon Juu? Ŋwa la'a pəi pugu pa thishi ghaŋ fe'ingien cha'a ghɔ mfe vəi. ɔ chwɛ pi neiŋ?"

³⁶ Jishɔ khwɛ ŋa, "Sha'afuon a lɔ nji'i mbɔ pi yi ŋkuon mbhi yei. Sha'afuon a kaŋ ni mbɔ pi yi ŋkuon mbhi yei, pa ghaŋ younjin paŋ kaŋ nthɔ ŋwie ŋkrɔ, nne ŋa ki'i pi cha'a a mfe ni thishi

pa ηgwa Juu. Nji a nɔ sha'a nu lɔ ndhɔ pi ηkuonj mbhi heinj."

³⁷ Nne Paile chhu ghɔ ki'ε ηa, "Yie nɔonj ηa ɔ fùonj?"

Jishɔ khwē ηa, "Ɔ chhu ηa a mmu mbɔ fùonj. Yei nnu ηa pi ni mbhi a nɔ ne, yei nnu ηa n̄thɔ ηkuonj mbhi yei nɔ ne, nɔ pɔ nu minkwentie nɔ nnu shini. Sheshenonj ηa a yi nnu shini ne ghà njwere nnu ηa n̄chhu nu ne."

³⁸ Paile pie ghɔ ηa, "Nnu shini pɔ pi kho?"

Pi fe njɔ gu ni Jishɔ

(*Matio 27:15-31; Maaku 15:6-20; Luka 23:13-25*)

Paile ni ηga nchhu nnu yei, ntaonj mbhi mbara pa ηgwa Juu nchhu ni pugu ηa, "Nɔ njɛi fàn ηonj vei. ³⁹ Nɔ pɛi fā'o nù'ɔn ηa ηga ηgu'ɔ nchu'ɔ ta'a ηganj chéinj mfe ni pɛi ndii Lli Nji'a. Nne pɛi tā'a nu ηa nchu'ɔ fùonj pa ηgwa Juu mfe ni pɛi?"

⁴⁰ Pugu chhu ni nji ηa, "Pa'a nɔ mbɔ pi ηonj vei, mbɔ pi Baraba." Baraba ni mbɔ ηgina minwi.

19

Pi cha'a Jishɔ mfe ηa pi kwīj vi ηkuonj wá'a

¹ Nne Paile lɔgɔ Jishɔ ηgwie vi ni ηgwàn. ² Pa shooge pa'a ndi'i minduandua nɔ ηkie, nū'ɔn thɔ yu, mā'anj piri mbinj yu. ³ Pugu thɔ njɛi vi, nchhu nu ηa, "Pigi ghinɔ ghɔ ma fùonj pa Juu!" Nɔ ηgwie vi ni mbhɔ yugu.

⁴ Paile pini ntaonj mbhi ηkamu'ɔn nchhu ni pugu ηa, "Njɛi, n̄taonj nu ni ju mbhi mfe ni

pəi nne ɲa pəi ji ɲa ɲɔɔ nji'i nɲəi sheshe fən ɲa a chwīe." ⁵ Nenne Jishɔ taonj mbhi ni ɲkie minduandua tho yu ni piri mbinj yu. Paile chhu ni pugu ɲa, "Pəi lii nɲəi, ɲonj ghɔ pɔ nɛin!"

⁶ Pa thishi ghanj fe'ingienj pugu pa ghanj kē'i Nda Minnwi ni ɲga nɲəi vi, mba'o ɲgòu ni nji ɲa, "Kwīnj vi ɲkuonj wá'a, kwīnj vi ɲkuonj wá'a!"

Paile chhu ni pugu ɲa, "Pəi lōgɔ vi ni nonj yəi ɲkwīnj vi ɲkuonj wá'a nthe ɲa ɲɔɔ nji'i nɲəi sheshe nnu ɲa a fāan."

⁷ Pa ɲgwa Juu khwē ghɔ ɲa, "Pigi fā'o gí, ɲkwanj ha'anj gí ghɔ chhu ne, a nōonj ɲa a fā'o nɔ khu nu nthe ɲa a nū'onj nonj yi ɲa a Muunj Minnwi."

⁸ Paile ni ɲga nja'o yei nnu, mbini ɲkaa pɔgɔ pɔgɔ mbigi. ⁹ Mbini nii monj ntu'ɔ mbie Jishɔ ɲa, "Ɔ llo pi hinj?" Nɔɔ pa'a Jishɔ lo ɲkhwē. ¹⁰ Nne Paile chhu ghɔ ɲa, "Ɔ lo ntā'a nu nchrā vəi, ɔ lo nji ɲa m̄fā'o ghrí nɔ chu'ɔ nu ghɔ, mfā'o ghrí nɔ kwīnj nu ghɔ ɲkuonj wá'a?"

¹¹ Jishɔ khwē ghɔ ɲa, "Ɔ fā'o ghrí mbinj mu ɲgu'ɔ nthe pi ɲa a fe Minnwi ve. Nthe yie ghɔ, ɲonj ye ɲa a cha'a a mfe ve ne fā'o ju mme phi."

¹² Jē ndii ghɔ, Paile ta'a pa shendaonj nɔ chu'ɔ nu vi. Nɔɔ pa Juu pa'o ɲgòu ɲa, "Ɔ nchu'ɔ vi, kanj ɔ lo mbo taannu Kaisha. Sheshenonj ɲa a nū'onj nonj yi ɲa a fūonj ne tini pi tho ni Kaisha."

¹³ Nne ndii ɲa Paile ni nja'o yei chrà ne, a lōgɔ Jishɔ ntaonj nɔ mbhi, nchɔchhɔ ɲkuonj faanj shá'a yi nɔ li'i ɲa pi mēinj ni li'i nū'onj ni ɲgù'ɔ ne (mbo monj chrà Hībru ɲa Gabata). ¹⁴ A ni mbo llé piri nu nonj nɔ ji nu Lli Nji'a. A ni mbo monj ntunj

minaon. Paile chhu ni pa Juu ŋa, “Pəi Ii njei, fùon vəi pɔ nein!”

¹⁵ Pugu pa’o ŋgòu ni nji ŋa, “Jwi vi jwi, kwīn vi ŋkuon wá’a!”

Paile pie vugu ŋa, “Ŋkwīn fùon vəi ŋkuon wá’a?”

Pa thishi ghan fe’ingien khwē ŋa, “Pigi lo nji’i mfā’o yichəi fùon ŋkien Kaisha.”

¹⁶ Nne, a cha’a vi mfe ni pugu ŋa pi kwīn vi ŋkuon wá’a.

Pi kwīn Jishɔ ŋkuon wá’a

(Matio 27:32-44; Maaku 15:21-32; Luka 23:26-43)

Nne pugu lōgɔ Jishɔ, ¹⁷ a taon mbhi ntien wá’a yi ŋgəi nu nɔ li’i ŋa pi mēin ŋa Li’i Kwéi Tho, ŋa pi mēin mon chrà Hibu ŋa Gogota ne. ¹⁸ Pugu kwīn vi fɔ ŋkuon wá’a pugu pa pichəi paa ŋwa, ta’a yi nɔ sheshe ŋgei mbho yi, Jishɔ pɔ titri pugu. ¹⁹ Paile nā’an yaon ŋkwīn ŋkuon wá’a yi. Yaon ghɔ ni mbɔ ŋa, “Jishɔ lo Nashare, mbɔ Fùon pa Juu.” ²⁰ Ntou pa ŋwa Juu ni mēin yaon yei, nthe ŋa li’i ŋa pi ni ŋkwīn Jishɔ ne ni mbara mon la’a ndɔ pi ni nā’an mon chrà Hibu ni chrà Latin ni chrà Gri.

²¹ Nne pa thishi ghan fe’ingien pa Juu chhu ni Paile ŋa, “Ki’i nā’an ŋa, ‘Fùon pa Juu,’ ka nā’an pi ŋa, ‘Ŋon vei ni nchhu ŋa, A mmu mbɔ Fùon pa Juu.’”

²² Paile khwē ŋa, “Yaon ŋa ŋkwo nā’an ne, ŋkwo nā’an.”

²³ Pa shooge ni ŋga ŋkwīn Jishɔ ŋkuon wá’a, ndōgɔ mme ndhwí figəi yi nshāa a taon khwe li’i,

sheshe ta'a shooge fā'o ta'a pra yi. Mbini ndōgo ndhwí ña a ni mā'an mon ghō ne, pa'a li'i yōu lo mbo ñkuon ghō, pi ni ntun a pō pi ta'a pra yi llo tho ghō nshwi'i fε nō la'o yi. ²⁴ Nenne pugu chhu ni non pugu ña, "Ki'i pia shāa, pia ka mā'an pi yaon nō yēi nu ña a shi mbo yi gō?" Yei ni mbo nō chwīe nu Nwa'anli Minnwi lōgo li'i ña a chhu ña, "Pugu ni ñgrā mme ndhwí figēi a shina pugu, mā'an yaon shhe nō ji nu muun ndhwí a," nne pa shooge pighō chwīe nnu pei.

²⁵ Ndō müun Jishō pugu ndin müun vi, ni Meri ñgwe Klopa, Meri Madalin ni nthi fō yēi wá'a Jishō. ²⁶ Jishō ni ñga ñjēi müun vi, pugu ñgan younjin yi ye ña ju Jishō ni ñkhwā vi ne thi fō. A chhu ni müun vi ña, "Ma, Ii ñjēi, a muun ghō!" ²⁷ Nne nchhu ni ñgan younjin yi ghō ña, "A müun ghō." Jē ndii ghō ñgan younjin yi ghō lōgo vi ñgēi nō nda yu.

Gu Jishō

(*Matio 27:45-56; Maaku 15:33-41; Luka 23:44-49*)

²⁸ Jishō ni nji ndwe ña ñguon nnu kwo mme, nchhu ña (nō chwīe nu chrà Minnwi pō nnu shini), "Njù'ò a yaon." ²⁹ Mikei là'o chēchigēi ni nthi fō, nne pugu lōgo kusha nchru mon là'o ghō, nshhō tho muun thi ña pi mēin ni haisho ne, ñkērē nū'ōn nō nchō yi. ³⁰ Jishō gha nnu là'o chēchigēi ghō, nchhu ña, "A mme ne!" Ntu'u tho yi shhe Jijwe yi taon.

Pi chwē'i mbru Jishō

³¹ Nthe ña a ni mbo Llé pīri nu non ñe, nɔ yəi nu ña khu yugu lɔ ñkina ñkuon wá'a llé Ji (mbo ñkien mme Llé Ji nthe ña a ni mbo Llé ji Lli Nji'a) ñe, pa Juu pie Paile ña pi pə'i kwò munu, nshwi'i khu yugu ñkuon wá'a. ³² Nne pa shooge tho mbə'i kwò fūon yi pugu vichəi ña pi ni ñkwīn vugu pugu ñe. ³³ Pugu ni ñga nchəin mbīn Jisho, njəi ña a kwo khu, pa'a ndo nu'uy mbə'i kwò yi. ³⁴ Ndo ta'a ñon shina pa shooge pigho chwē'i mburu yi ni khwǎ, chhī pugu pa ñkhī taon wu'ɔ ndii gho. ³⁵ Ñon ña a ni njəi nnu yei lōgo li'i ñe ni nchrā nthe nnu gho, nne ña pəi ñkaa pəi nthe pəi piñ. Nnu ña a ni nchhu ñe nnu shini, a ji ña a chrā pi nnu shini. ³⁶ Pa nnu pei ni ndōgo li'i ña chrā Minnwi pɔ yi nnu shini ña: "Mba'a pi yi'i mbə'i kan ta'a kwéi yi." ³⁷ Yichəi li'i mon Ñwa'anli Minnwi pini nchhu ña, "Pugu shi ndii ñon ña pugu chwē'i ñe."

Pi twei Jisho

(Matio 27:57-61; Maaku 15:42-47; Luka 23:50-56)

³⁸ Pa nnu pei ni ñga ntogo, Joshe llo Arimatia, ña a ni mbo ta'a ñgan younjin Jisho mon njin nthe ña a ni mbo go pa Juu ñe, luon ni Paile ña a lōgo khu Jisho. Paile piñ ña a lōgo. Nne a tho ndōgo khu Jisho ñgəi nɔ gho. ³⁹ Nikodemu ñkaa yu, ña a ni ñkwo fūon ntho njəi Jisho ni tu'u ñe, tho ni laminda ña pi nyan ni yichəi yaon ña pi mēin ni məə pugu aloe ñe, a pou yaon mbo ghrà kilu. ⁴⁰ Nne pugu lōgo khu Jisho, ndin mon mbho ndhwí fhu ni laminda gho nɔ ha'an nù'on pa Juu pɔ ñe. ⁴¹ Yichəi nyien ni mbo mon li'i ña pi ni

ηkwīn Jisho fo ηkuon wá'a ne, chæi fún fhi ηa pi fi'i mon ηgu'ó ni mbo fo, ηa pi lo naa ma ntwei ηon fo. ⁴² Nne nthe nnu Piri nu non pa Juu, ndo mbini mbo ηa fún ghó ni mbo fo ne, pugu twei vi fo.

20

Jisho pini nu'un ηku'ó

(Matio 28:1-8; Maaku 16:1-8; Luka 24:1-12)

¹ Mon fūon llé mon shwi'i taη ghó mbo Shonde ni muon tutu'u, mbhi wu'ó njo shini nu, Meri Madalin ghæi chofun ηjæi ηa pi kwo kænə ηgù'ó chofun ghó mbi'i. ² Nenne a tei ηgæi ηjæi Shemu Pita pugu yichæi ta'a ηgaη younjin Jisho ηa Jisho khwā ne, nchhu ni pugu ηa, "Pi fu'u khu Taatho mon fún, pa'a pigi lo nji li'i ye ηa pi nū'ón vi ne!"

³ Nne Pita taon mbhi pugu yichæi ηgaη younjin Jisho ghó, ηgæi nu chofun. ⁴ Nguon vugu pi paa ni ntei nu, ndo yichæi ta'a ηgaη younjin Jisho ghó tei mfərə Pita fūon ju nchæin chofun. ⁵ A ni ηga ntu'u non yi mbe'i mon fún, ηjæi ndhwí fhu ghó nūan fo ndo pa'a ndo nii mon ghó. ⁶ Nenne Shemu Pita tho mbara vi nii mon fún. A ni ηjæi ndhwí fhu ghó nūan fo, ⁷ pugu pa ndhwí pūon ligi ηa a ni mbo no tho Jisho ne, pa'a lo nūan pi pugu pa ndhwí fhu ghó, pi para vi para nū'ón li'i tæ'i vi. ⁸ Nne yichæi ta'a ηgaη younjin ye ηa a ni fūon ju nchæin chofun ne nii mon ghó ηkaa yu. Njæi ndo mbin, ⁹ ndo pa'a tho yugu lo naa nshie ni chrà Minnwi ye ηa a chhu ηa a shi ηgu'ó ηku'ó mon gu ne. ¹⁰ Pa ghan younjin Jisho pigho pini la'a pugu.

*Jisho nōoŋ noŋ yi ni Meri Madalin
(Matio 28:9-10; Maaku 16:9-11)*

¹¹ Ndo Meri tithi chofuŋ ŋkēi nu, no ha'aŋ a ni ŋkēi nu ne, ntu'u noŋ yi ndii mon fún ¹² njəi paa ghaŋ ntaoŋ Minnwi, pugu mā'aŋ ndhwí fhu, pugu chho no lí'i ŋa pi ni nū'ɔŋ khu Jisho ne, ta'a yi no tho yi, ta'a yi no kwò yi. ¹³ Pugu pie vi ŋa, "Ma, ɔ kēi pi kho?"

A chhu ni pugu ŋa, "Pi lōgo Taatho a ŋgēi no gho, ndo pa'a ndo nji lí'i ŋa pi nū'ɔŋ vi ne!"

¹⁴ A gha ŋkwo chhu yei nnu, ŋkara njəi Jisho a tithi, ndo pa'a a lo nji ŋa a Jisho. ¹⁵ Jisho chhu gho ŋa, "Ma, ɔ kēi pi kho? ɔ tā'a pi gó?"

A pī'i nu ŋa a ŋgaŋ nyieŋ gho nchhu gho ŋa, "Masha, a mbo ŋa ɔ fu'u vi ŋgēi no gho, ɔ shwei a ni lí'i ŋa ɔ nū'ɔŋ vi ne, kaŋ ñshi ndōgo vi ŋgēi no gho."

¹⁶ Jisho chhu gho ŋa, "Meri."

A kara nchhu gho mon chrà Hibru ŋa, "Raboni." (Njin yi pɔ ŋa Masha.)

¹⁷ Jisho chhu gho ŋa, "Ki'i nu'uŋ mban a*, nthɛ ŋa ndo naa ŋku'ɔ njəi Tăa a ya'a. Ndo ghēi njəi pa lɪŋ†paŋ nchhu ni pugu ŋa ñchho ŋku'ɔ nu njəi Tăa a mbini mbo Tăa vɛi, Minnwi a mbini mbo Minnwi yɛi."

¹⁸ Meri Madalin ghēi nchii ni pa ghaŋ younjɪŋ pi ŋa, "Njəi Taatho!" -pugu pa ŋa a ni nchhu nnu pei gho.

* **20:17** 20:17 Pichəi pa ndunu Nwa'aŋli Minnwi mon chrà Gri chhu ŋa *Ki'i mban a*. † **20:17** 20:17 Jisho chhu yei pi ghaŋ younjɪŋ pi.

Jisho nōon non yi ni ghan younjij yi
(Matio 28:16-20; Maaku 16:14-18; Luka 24:36-49)

¹⁹ A ni mbo ni fanaon, mon fūon llé mon shwi'i tan gho, pa ghan younjij pi kiri ta'a li'i mon nda fini nthe na pugu ni ntho mbogo pa thishi ngwa Juu. Jisho tho nthi shhi pugu nchhu ni pugu na, **"Ghighri po mbinj pèi."** ²⁰ A ni nga nkwo chhu yei, nōon mbho mi pugu pa mbru yi ni pugu. Nne pa ghan younjij pi fā'o pwanju'ɔ ndii na pugu ni njai Taathɔ vugu ne. ²¹ Jisho pini nu'un nchhu ni pugu nkamu'ɔn na, **"Ghighri po mbinj pèi. Nɔ ha'an Tāa taon a ne, nenne ntaon vèi."** ²² A ni nga kwo chhu yei nnu, njwē mbinj pugu nchhu na, **"Pèi kwe Jijwe Minnwi. 23 Pèi ndi'ɛ phi sheshenon, kan pi li'ɛ. Ti pèi mien ki li'ɛ, kan pi lo nji'i ndi'ɛ."**

Jisho pugu Toma

²⁴ Ta'a paanchro gho, ligi yi po Toma, na pi ni mēin vi na kə'i ne, shini ndo mbo pugu pugu ndii na Jisho ni ntho ne. ²⁵ Nne pichəi ghan younjij Jisho shwei vi na, "Pigi yəi Taathɔ."

Ndo a chhu ni pugu na, "Mi mien ki lo njai chhi nthi nɔ mbho yi ti ni'in muunshimbho a nɔ chhi nthi pigho mbini nū'ɔn mbho a nɔ mbru yi pa'a ndo ma mbinj."

²⁶ A gha nda'a fūon llé, pa ghan younjij pi po mon nda nkamu'ɔn Toma po pugu pugu. Nji'i nthe nɔ ha'an chonda ni mbo yi fini ne, Jisho tho nthi shina pugu nchhu na, **"Ghighri po mbinj pèi."** ²⁷ Nne nchhu ni Toma na, **"Ni'in muunshimbho yo hein ndo ndii mbho a njai, fe**

mbho yo nū'oh nō mbru a. Mien fā'o nu khutho fo, mfā'o pinj."

²⁸ Toma khwē ŋa, "Taatho a, ndo mbo Minnwi a!"

²⁹ Jisho chhu gho ŋa, "**Ɔ pinj nthē ŋa ɔ yēi a nē? Mboro yi ŋgwa pē ŋa pugu pinj ndo ki lo njēi yēi nē.**"

Nnu ŋa a chwīe pi nā'anj ŋwa'anli yei nē

³⁰ Jisho ni nōon ntu pichēi pa li shhi ghan younjij pi, ŋa pi lo nā'anj mon ŋwa'anli yei; ³¹ Ndo pi nā'anj pei nne ŋa mimfe pēi pinj ŋa Jisho Ju ŋa Minnwi Chu'ɔ Ntaon nō Ŋkwe nē, mbo Muon Minnwi pugu pa ŋa mon pinj nu mi minthe pēi fā'o chombhi.

21

Jisho nōon non yi ni khwachēi ghan younjij pi

¹ Pa nnu pei ni ŋga ntogo, Jisho nōon non yi ni pa ghan younjij pi ŋkij ŋkhī Tiberia. Yei ŋkwan ha'an a ni nōon non yi nē. ² Shemu Pita pugu Toma (ŋa pi ni mēin vi ni kē'i nē), ni Natania llo Kanan mon Galili mbo puon Shebedi, pugu pa pichēi paa ghan younjij pi ni mbo ka'a.

³ Shemu Pita chhu ni pugu ŋa, "Ŋgēi pi ŋgunu."

Pugu chhu gho ŋa, "Pia shi ŋgēi ka'a." Pugu taon ŋgēi nii mon kikuon, ndo ni tu'u gho pa'a pugu lo ŋgwēin yaon.

⁴ Wu'ɔ nō ha'an mbhi ni ndan nu nē, Jisho thi ŋkij ŋkhī. Ndo pa'a pa ghan younjij pi lo nji'i nji ŋa a ni mbo pi Jisho. ⁵ Jisho chhu ni pugu ŋa, "**Pa puon pan, pēi fā'o sheshe shhu?"**

Pugu khwē ghō ña, “Ñga.”

⁶ A chhu ni pugu ña, “Pëi mā’añ ndán nō ñgei mbhō jì kikuon, kan pëi shi ñgwēin pichëi.” Nenne, pugu mā’añ, a shini ndō ñji’i ñji’ë nō shūu nu ndán ghō ni’iñ monj kikuon nthe fi’i shhu ña a ni mbō monj ghō nē.

⁷ Yie ñganj younjij Jishō ña Jishō ni ñkhwā vi nē chhu ki’ë ni Pita ña, “A Taathō!” Shemu Pita ni ñga ñja’o ña a Taathō, ndōgō mme ndhwí yi mā’añ nthe ña a ni nshrāo nō fā’a nu fā’a, a ni ndhi nchëinj ñkhǐ ntaonj nu mbhi. ⁸ Pichëi ghanj younjij nduonj taonj yugu mbhi pi monj kikuon, nthō nshūu ndán ye ña a ni ndinaonj ni shhu nē, nthe ña li’i ña pugu ni mbō nē shini ndō nshiga nō nchëinj nu mbhi. A ni mbō yaonj nō ta’a ñkii kwo. ⁹ Pugu ni ñga ntaonj nchëinj mbhi, ñjëi mónonj ña pi frëi ni shhu ñkuonj ghō pugu pa brëi.

¹⁰ Jishō chhu ni pugu ña, “Pëi thō ni pichëi shhu ña pëi wu’o ñka wëinj wëinj nē.” ¹¹ Nne Shemu Pita ku’o monj pie, nshūu ndán ghō ntaonj nō mbhi, memme shhu linaonj monj ghō. Pa shhu pighō ni mbō ta’a ñkii ni tienj wuj ni ndigi yi trëi. Ñji’i nthe pi nō ha’añ pa shhu pighō ni njienj, ndán ghō shini ndō nshāa.

¹² Jishō chhu ni pugu ña, “Pëi thō ñji maonj.” Ndō pa’a yichëi kan ta’a ñganj younjij yi lō mōonj mbie vi ña, “O pō pi gǒ?” Nthe ña pugu ni ñji ña a Taathō. ¹³ Jishō thō ndōgō brëi ghō pugu pa shhu mfe ni pugu. ¹⁴ Ndwe ni mbō ñgé yi trëi ña Jishō ni nōonj nonj yi ni ghanj younjij pi ndii ña a ni ñkwo ku’o monj gu nē.

Jisho pugu Pita

¹⁵ Pugu ni nga mī'ey ji nu maon, Jisho chhu ni Shemu Pita ŋa, “Shemu, muon Jouŋ, ɔ khwā a nchaa nɔ ha'an pei ŋwa khwā a ne?”

A chhu gho ŋa, “Oon, ma Taathɔ, ɔ ji ŋa ŋkhwā gho.”

Jisho chhu gho ŋa, “Kugwi puon minjii paŋ.”

¹⁶ A pini nu'un nchhu gho mbra ŋgé ŋa, “Shemu, muon Jouŋ, ɔ khwā a?”

A chhu gho ŋa, “Oon, ma Taathɔ, ɔ ji ŋa ŋkhwā gho.”

Jisho chhu gho ŋa, “Kē'i minjii paŋ.”

¹⁷ A pini nchhu gho a pɔ trei ŋgé ŋa, “Shemu, muon Jouŋ, ɔ khwā a?”

Njù'ɔ Pita pə'i nthe ŋa a chhu gho a pɔ trei ŋgé ŋa, “ɔ khwā a?” A chhu gho ŋa, “Taathɔ, ɔ ji ŋguon nnu ghao, ɔ ji ŋa ŋkhwā gho.”

Jisho chhu gho ŋa, “Kugwi minjii paŋ.
¹⁸ Shishini, ñchhu ve ŋa, ndii ŋa ɔ ni mbɔ mikə'i ne, ɔ ni nthɔ mā'an ndhwí yɔ ŋgəi sheshe li'i ŋa ɔ tā'a nu ne. Ndɔ ndii ŋa ɔ lūnu ne, ɔ shwii mbhɔ yɔ ŋon nduon mā'an ndhwí yɔ, ndɔgɔ gho ŋgəi nɔ li'i ŋa ɔ lɔ ntā'a nu ne.” ¹⁹ (A ni nchhu yei nɔ nōon nu ŋkwan gu ŋa a shi ŋkhu nɔ gha'o nu Minnwi ne.) Jisho ni nga nchhu yei mī'ey nchhu ŋa, “Yōu njin a.”

Jisho pugu ta'a ŋan younjin yi ye ŋa a khwā ne

²⁰ Pita kara ligi yi njəi ye ta'a ŋan younjin ŋa Jisho ni ŋkhwā ne tho nu njin pugu. Mbɔ ye ŋa a ni nchhɔ nji maon yei yu ŋkuon taprei, ni nchhu ŋa, “Taathɔ, a gɔ ŋa a shi fini gho?” ²¹ Pita ni

ŋga ŋjəi vi, nchhu ni Jisho ŋa, “Taatho, ti ŋon vei ne?”

²² Jisho khwē gho ŋa, “Mi ntā’a nu ŋa a kina yi maon ti ñshi nu’uŋ mbini, o fē’i kho yo no gho? Ndo ni gò, tho njōu njin a!” ²³ Nne pa chrà nyien nu shina pa liŋ* ŋa, mba’a ta’a ŋgaŋ younjin yi vei khu. Ndo ti Jisho shini ndo nchhu ŋa mba’a a yi’i ŋkhu. A ni nchhu pi ŋa, “Mi ŋkhwā ŋa a kina yi maon ti ñshi nu’uŋ ntho o fē’i kho yo no?”

²⁴ Yei ni mbo ŋgaŋ younjin Jisho ye ŋa a tho nchhu nnu pei ne, ndo nā’an nnu pei ne, ndo pia ji ŋa nnu ŋa a chhu ne nnu shini.

²⁵ Ntou pa pichəi nnu ni mbo fo ŋa Jisho ni nchwīe. A kaŋ mbo ŋa pi nā’an pa nnu pigho pa ta’a ta’a, pa’a ŋkuon mbhi lo mfā’o li’i nū’oŋ ŋwa’anli ye ŋa pi shi nā’an mon gho ne.

* **21:23** 21:23 Pi ni nchhu pi pa ghaŋ pin.

lxxxv

Nwa'anli Kin a Fhi

Bambalang: Nwa'anli Kin a Fhi (New Testament+)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bambalang

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

850ef3bb-da84-57bb-be90-e9077e8294e0